Revista

"Educație fără frontiere"

Nr.2

Asociația Transformarea prin Formare

ISBN978-606-791-674-4

CUPRINS

LEADERSHIP ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ 3

SĂ NE CUNOAȘTEM TRADIȚIILE… 6

EDUCAȚIA PRIN OCHII MEI 8

SĂRBĂTORILE PASCALE ÎN FAMILII DE RELIGIE COMBINATĂ ȘI ÎN MEDIUL ȘCOLAR 10

COMUNICAREA MUZICALĂ – UN ALT MOD DE COMUNICARE 11

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN OLTENIA 13

COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN ONLINE – TEHNICI ȘI STRATEGII 15

COMUNICAREA PROFESOR-ELEV ȘI EFECTELE SALE 17

“A IUBI UN COPIL NU ÎNSEAMNĂ SĂ ÎI FACI TOATE CAPRICIILE; A-Ł IUBI CONSTĂ ÎN A SCOATE TOT CE ESTE MAI BUN ÎN EL ȘI A-L ÎNVĂȚA SĂ IUBEASCĂ DIFICULTĂȚILE” – NADIA BOULANGER 21

LEADERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR 23

TRADIȚII PASCALE LA ROMÂNI ȘI GRECI 27

TRADIȚII PASCALE LA ROMÂNI ȘI LA GRECI 30

LEADERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ 35

COMUNICAREA ȘI RELAȚIONAREA EFICIENTĂ CU ELEVII ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ 37

ROLUL ECHIPEI TERAPEUTICE ÎN SERVICIUL PSIHIATRIC 49

INFRACȚIONALITATEA, FORMĂ DE NEVROZĂ EXPRIMATĂ ÎN SIMPTOME PSIHIATRICE 51

TULBURĂRILE DEPRESIVE - PROBLEMĂ MAJORĂ DE SĂNĂTATE PUBLICĂ 55

CONSILIEREA ȘI INTEGRAREA COPIILOR REFUGIAȚI 58

LEDERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ 61

METODE ȘI PROCEDEE FOLOSITE ÎN REZOLVAREA ȘI COMPUNEREA PROBLEMELOR ÎN SCOPUL EDUCĂRII CREATIVITĂȚII 63

APLICAREA EFICIENTĂ A METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ 76

ÎNVIEREA LUI IISUS 89

LEADERSHIP ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

Tatiana SAVU
Președinte Asociația Transformarea prin Formare

Nu poți tine toate greutățile pe umerii tăi, dar oamenii din echipa ta se așteaptă să le preiei și să le rezolvi, nu? Nici nu suntem Atlas și nici nu suntem pedepsiți de cineva să purtam noi toate poverile, dar, dacă vrem să fim buni manageri, lideri, pe care oamenii să îi urmeze, e bine să avem și pregătirea, și capacitățile, și abilitățile, dar și talentul necesare rezolvării situațiilor de criza.

Voi ce ați făcut in ultimii doi ani, cum v-ați păstrat legătura cu colegii, cu oamenii din echipa? Ați lucrat de acasă? Ce ați făcut pentru ca rezultatele să fie cât mai apropiate de cerințele normale?

De la condițiile de mediu, de la birou, la o comunicare cât mai deschisă, eficientă, de la motivarea echipei și exemplul personal la rezultate cât mai bune, sunt metode de a putea depăși mai ușor situațiile de criză.

Contează persoanele pe care le-ați ales în echipă? Contează cum v-ați format elevii, înainte de a începe criza sanitară, predarea online, din propria clasă? Aveți puterea să faceți schimbări, pas cu pas sau radicale, față de cei care nu se potrivesc cu ceilalți, cu scopul, care nu se bucura și de bucuriile colegilor și ale echipei, per total? Voi știți să renunțați la propriul ego, sau doar vreți să fiți ascultat și nu acceptați păreri?

Ce ați făcut voi în criza sanitară? Cum v-ați manageriat situațiile, elevii sau membrii echipei?

Ce am învățat eu la cursurile la care am participat și la care abia așteptam să fiu trimisă în perioada în care lucram în corporații? Multe și la mai multe cursuri. Pe lângă faptul ca am conștientizat ca oricând mai am ceva de învățat, de îmbunătățit, am învățat că e nevoie să prioritizăm, mai ales în situațiile grele, cu stres mult. Și să comunic cât mai mult, cu fiecare în parte, dar și cu toți, împreuna. De-a lungul anilor am înțeles singură că e nevoie de un simt de răspundere ridicat. Uneori am avut și șansa unor manageri de la care am avut și ce învăța și au stat să mă și motiveze. Și când eram managerul unor echipe, dar, mai ales, de când managerei propria afacere și lucrez cu mulți oameni, față de care am responsabilități și mai mari. Nu e ușor să ai grija salariaților, a salariilor, a taxelor, a partenerilor, a trainerilor, a clienților, e mult mai simplu când salariul este garantat și nu ai grija și responsabilitatea acestora!

Ce am făcut eu? Ca să mă refer doar la perioada de criza sanitară, coroborată cu cea financiara: la doua săptămâni de la începutul stării de urgenta, exact acum doi ani, tot stand in casa, cu grijă legata de sănătate, dar și de încetarea totala a activității noastre, de continuarea taxelor, salariilor, dar nu si a veniturilor necesare, mi-a venit ideea ca, indiferent ce se întâmpla, eu sa mă întâlnesc cu oamenii din echipa mea, astfel că, am propus întâlnirile săptămânale, așa numit “ceaiul de la ora 5, virtual”. Astfel ca, în fiecare joi, noi am început să ne întâlnim și să ne vedem și auzi în timp real. În primul rând, ne vedeam și ne auzeam în timp real, fiecare să spună ce face, cum face, cum depășește fiecare zi, cum își ocupa timpul, devenit, brusc, prea liber. Am avut grija să le spun că suntem puternici și e nevoie să ne păstram într-un echilibru, cât mai bun, pentru ca, în primul rând, important e să nu cedăm psihic. Că avem nevoie să fim sănătoși psihic pentru a nu ceda fizic, că, indiferent cât de mari sunt restricțiile, pentru o minte sănătoasă avem nevoie de

ieșire în aer liber, de activități cu proprii copii, familie. Și că e momentul pentru mai mult studiu, training. În acest sens am propus mici "pastille", pe diferite teme, necesare activității noastre, mai ales acolo unde eu constatasem nevoie de perfecționare. Cine a vrut și a înțeles necesitatea, a participat. Dar, pentru că suntem o echipa foarte bună, fiecare a participat joia și nu pentru era cineva obligat. Ne-am păstrat obiceiul și ne întâlnim joi, de joi si astfel au trecut doi ani. Continuam. Așa cum continuam și cu aceste Proiecte educaționale, la care am avut plăcerea să avem alături cadre didactice, interesate de teme frumoase și valoroase, cadre didactice din învățământul universitar si preuniversitar.

A venit o noua criza, pacea ne-a fost zdruncinata, iar eu cred ca aceste întâlniri ne ajuta, în primul rând profesional, dar ne-a unit și personal. Iar cine nu a avut obiective comune, cine nu sa potrivit viziunilor companiei noastre, a rămas cu propriile păreri și obiceiuri vechi, dar nu a rămas și în echipa noastră. Pentru ca o echipa unita are nevoie de scopuri comune, viziuni comune, valori comune. Nimic nu e obligatoriu, nu?

În vara anului 2020, când condițiile ne-au permis, am organizat și un mic team building, la munte, unde mulți au avut plăcerea și curajul să participe, unde niciunul nu s-a îmbolnăvit, o întâlnire care tuturor ne-a prins foarte bine. A fost, încă o dovada, ca aerul curat, liberarea de mișcare, relaxarea fac bine sănătății mentale și fizice. Și ne-am întors cu forte proaspete, astfel ca am trecut cu bine peste noile încercări ale crizei sanitare. Una din "relele" crizelor este ca multe persoane se retrag, se închid și cred că așa vor depăși criza, că va trece criza pe lângă ei, fără să ii afecteze. Câți intră în depresie sau în incapacități de plata? Câți au alături oameni care să îi susțină profesional, personal?

Și, pentru că nimeni nu e perfect, nici măcar eu, dar suntem perfectibili, cred că un lider e bine să aibă și puterea de a ierta. E într-adevăr greu dacă te simți păcălit, mințit, dar, daca nu e un gest care să te lezeze personal și care profesional nu pune pe nimeni în pericol, poți analiza situația și, când e cazul, ierți. Nu oricine are puterea să ierte și să meargă mai departe. Poate, uneori am greșit, am acordat încredere prea multă și mi-a fost înșelata, dar, cei mai mulți merită o a doua șansa și înțeleg că le-ai întins o mana de ajutor și prima oara și a doua. Pentru că echipa nu înseamnă avantaje doar de o parte, ci de ambele parți. Eu am încercat să împart sesiunile de curs fiecărui trainer, desigur, daca și ei au vrut și daca erau specializați pe tema, dar si, noutate, pentru a livra cursuri in varianta online. Si am investit si in trainingul lor, în perfecționarea lor. De la acele "pastille" de joia, la curs de competente digitale, special pentru livrarea cursurilor in online. Așa cum, acest curs, l-am oferit și cadrelor didactice interesate să învețe predarea în varianta online. Restul a depins de fiecare în parte. Pentru că nu poți forța un adult să învețe, îi poți doar oferi varianta să mai învețe! Si la participarea la cursuri, dorința sau nu perfecționare reală, nu doar numărul diplomelor, și la activitatea și procedurile echipei noastre. Au continuat cei care au vrut și au putut. M-a întrebat, din nou, un apropiat, daca nu mi-e teama că cei care învăța la mine si fac parte din echipa pleacă in alta parte sau pe cont propriu. Răspunsul e, întotdeauna, același: Da, învăța la mine, dar la mine au de la cine, nu pleacă mai slabi preoțiți decât au venit! Eu îmi doresc oameni bine pregătiți, iar daca atât înțeleg, sa învețe, gratis, la mine, dar sa folosească in alta parte, e si păcatul lor, dar am plăcerea sa știu ca au plecat pregătiți de la mine, nu așa cum au erau când au venit sa lucreze cu mine. Așa cum au fost si cazuri care nu au reușit sa înțeleagă esențialul si au crezut ca doar diplomele le sunt suficiente. Am avut si cazuri de persoane care nu au considerat necesar sa deschidă camera video la curs de trainer (formator), care nu au dorit sa comunice cu trainerul, dar, la final au crezut ca pot sa scrie in CV ca au fost traineri ca au si experiența. Așa cum sunt participanți la cursul de comunicare, care nu își deschid camerele in timpul cursului online, dar au pretenția ca ei, când sunt in locul trainerului sau cadrului didactic,

sa aibă cursanții comunicativi, respectoși, cu video. Si am plăcerea sa primim si feedbackuri care spun “credeam ca doar mai bifez un curs, dar mi-a plăcut atât de mult, e atât de diferita abordarea trainerului si organizarea, încât o sa mai particip si la alte cursuri organizate de dvs si o sa va recomand cu mare plăcere!” Sau cum sunt participanți care au aplicat leadershipul la propria clasa de elevi, chiar daca nu sunt managerii unor adulți, au învățat sa își manageriale clasa si “echipa” de elevi, iar in egala măsura, alții care nu vor sau cred ca nu le e necesar sa învețe si sa aplice pârghii ale managementului, care i-ar ajuta sa depășească statutul de șefi. Marile satisfacții sunt feedbackuri primite de la participanți si de la membrii echipei, oameni care știu si au puterea sa facă diferențele si sa si le si exprime. Public sau personal.

E si meritul meu, dar e si meritul echipei mele, ca am reușit sa depășim, cu bine, criza sanitara. Si continuam sa avem întâlnirile noastre de joi, ne continuam cursurile si proiectele, pornind de la ceea ce le spuneam si in aprilie 2020, indiferent ce alte crize avem, sa ne păstram optimismul, echilibru, sa ne desfășuram activitățile, pentru ca a sta închiși in case si a ne teme de “drobul de sare” nu ne vor rezolva situațiile prin care suntem nevoiți sa reușim sa trăim, sa ne întreținem familiile, sa trăim decent. Nu toata lumea are un venit garantat, dar toata lumea vrea trăiască mai bine!

Comunicare, motivare, iertare, tărie de caracter si multa, multa pregătire profesionala. Simplu, nu?

SĂ NE CUNOAȘTEM TRADIȚIILE…

Prof. IONELA VĂDUVA,
GRĂDINIȚA CU P.P. MIHAI EMINESCU TG JIU

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători creștine. Pentru mine înseamnă un moment de reîntoarcere la tradiții, la origini, la obiceiuri vechi de sute de ani.

Cu toate că suntem în secolul vitezei și nu mai avem răbdare sau timp, există multe zone, acolo unde tradițiile au rămas neclintite, și anume, la sate.

În județul Gorj, există o serie de tradiții specifice, care sunt lăsate moștenire din moși strămoși și care sunt respectate de către bătrânii noștri.

În Săptămâna Mare, săptămâna dinaintea Paștelui, chiar de luni, oamenii poartă haine de doliu pentru a le fi iertate păcatele, haine care se vor schimba în noaptea de Înviere cu unele noi.

De asemenea, pentru Joia Mare, satul are păstrate tradiții specifice: în dimineața zilei până la răsăritul soarelui se face focul din boj sau din alun, se așează pe scăunele lângă măsuțe (pentru a se odihni sufletele celor plecate), se dau de pomană cănuțe, numite joimărele, pline cu vin, cu flori, cu leuștean și alături ceva de post (colac, halva etc). tot în această zi, oamenii credincioși merg la spovedit și la împărtășit, iar tradiția spune că cine doarme la prânz, va fi leneș tot anul, mai ales persoanele de sex feminin.

Tot joi, se marchează începutul curățeniei generale, atât în curți, cât și în case, oamenii repară gardurile, mătură curțile, zugrăvesc pereții cu var etc, iar seara se merge la biserică pentru Denia celor 12 Evanghelii.

Vinerea Mare sau Vinerea Paștilor sau Vinerea Seacă pentru toți cei care țin post negru cu credința în suflet, consider că vor fi feriți de tot ceea ce este rău, de boală, de necazuri, considerând acest post negru un sacrificiu pentru Iisus Hristos. Această zi are o semnificație special prin Denia Prohodului, una din cele mai spectaculoase Denii și ducerea de flori la Biserică pentru Domnul Iisus Hristos. Se spune că în această zi nu este acceptată munca fizică, de orice fel, spunându-se că se va usca sau va seca.

În Sâmbăta Mare, copiii de până la 7 ani merg la Biserică pentru a fi împărtășiți, iar femeile încep pregătirea preparatelor tradiționale: miel, cozonac, pască, sarmale, friptură de curcan etc. spre seară, oamenii merg la cimitir, ducând lumină celor plecați dintre noi, apoi se merge la Slujba de Înviere.

În Duminica Învierii lui Iisus Hristos, obiceiul este ca oamenii să poarte haine noi, iar dimineața înainte de a se așeza la masă se practică un anumit ritual, ritualul spălării pe față – întrun vas se pune apă rece de izvor, un ou roșu și un ban de argint- se spune că cei care se spală cu această apă miraculoasă, vor fi rumeni în obraji ca oul roșu, tari ca banul, dar vor avea și noroc.

Apoi, membrii familiei se așează la masă, gustând din preparatele sfințite la Biserică.

Câteva din obiceiurile de Paște, din zona Gorjului:

- Se duce sare la Biserică, spre sfințire, pentru a fi dată la animale, fiind un remediu pentru sănătatea acestora,
- Imediat după luarea Paștilor, se gustă pește, pentru a fi iute tot anul precum un pește, caș – ca să fie dulce și o frunză de urzică- să fie sănătos,
- Înainte de masa de Paște se obișnuiește să se dea de pomană pentru cei plecați dintre noi,
- În Duminica Învierii, finii îsi vizitează nașii, servind masa de prânz împreună, ciocnind ouă roșii și făcându-și urări,
- În mai multe sate din Gorj, un obicei era ca în Ziua de Paște, după amiaza, să se desfășoare hore cu lăutari. Era un obicei vechi, care din păcate nu se mai menține. Era un moment oportun pentru fete, pentru a purta iile lucrate în secret în perioada postului și pentru a fi apeciate.

Obiceiurile și tradițiile sunt necesare pentru un popor, ele trebuie să dăinuie peste veacuri. Ele sunt moștenirea lăsată generațiilor care vor veni. Ca și cadru didactic, am încercat să le fac cunoscute copiilor, apoi părinților acestora, cât și persoanelor din jurul meu pentru că am considerat ca este necesar că cel care vrea să le cunoască, poate dorește le dea mai departe. Așa cum spunea și Antonn Pan:

“De la lume adunate,

Și apoi, la lume date.”

EDUCAȚIA PRIN OCHII MEI

Prof. BODEA IOANA RALUCA

Educația joacă un rol primordial în viețile tuturor indivizilor. Fără de aceasta nu ne-am putea dezvolta, deoarece educația înseamnă creație, inovație, viață. Ea reprezintă bagajul acela de cunoștințe, idei, informații, care sunt vitale, care ne ajută să realizăm descoperiri ce ne pot schimba viața radical. Unde ne-am situa noi acum fără descoperirile făcute de-a lungul existenței noastre? Este inimaginabilă viața fără invențiile lui Albert Einstein - o cameră, un frigider; descoperirile lui Isaac Newton - legea gravitației universale, cele trei faimoase legi ale mecanicii, teoria mișcării corpurilor cerești; proiectele lui Leonardo da Vinci, deși nu s-au realizat în timpul vieții sale, sunt astăzi atât de neînlocuit - un avion, o bicicletă, o parașută, un tanc. Contribuția la știință a omului de știință rus Mihail Vasilievici Lomonosov, care a explicat cele mai complexe fenomene ale fizicii, chimiei și astronomiei, a pus bazele multor studii și descoperiri, este enormă.

Prin educație, viața și timpul nostru pe pământ este un proces de învățare continuă, o descoperire interminabilă. Aceasta este accesibilă tuturor, sau cel puțin așa ar trebui să fie, însă nu toată lumea profită suficient de această oportunitate care le poate schimba viața, idealurile.

Lumea modernă consider că are cerințele ei și nu toată lumea se poate adapta acestor cerințe. Oamenii citiți, instruiți, inteligenți și alfabetizați, au mai multe șanse de a-și descoperi talntul, vocația, au mai mari șanse de a deveni cunoscuți și de a-și depăși limitele.

Obținând o educație, o persoană dobândește cunoștințele și abilitățile necesare, dezvoltă încrederea în sine. Personalitatea se formează sub influența învățării. Educația școlară este fundamentul personalității unei persoane și al vieții sale în general.

Copilul stăpânește prima etapă de educație la grădiniță. Educația preșcolară oferă copilului cele mai simple cunoștințe despre lumea din jur. Copilul își dobândește primele cunoștințe de matematică, limbă, muzică, literatură, învață să gândească și să analizeze într-un mod direcționat. În grădiniță, copilul dezvoltă memoria, gândirea și vorbirea. Și, de asemenea, preșcolarul își dobândește primele abilități sociale.În această perioadă a vieții copilul învață prin imitație și este primordial ca exemplele pe care le culege din lumea înconjurătoare să fie unele cu un impact pozitiv. De asemenea va trebui să învețe să distingă binele de rău prin aceste exemple dobândite, în primul rând din cadrul familiei. Învățământul școlar include o gamă largă de subiecte diferite în programa sa. Datorită acestui fapt, copilul dobândește cunoștințe de bază în aproape toate domeniile științei. Dezvoltă gândirea, vorbirea, memoria, competența socială. De asemenea, ajută la alegerea în cunoștință de cauză a unei viitoare profesii, la a decide ce ar vrea să facă toată viața. Școala acceptă un copil mic și produce un cetățean dezvoltat social și intelectual.

Bineînțeles că școala pregătește elevii pentru viitor, îi ajută să devină conștienți de ceea ce vor să facă mai târziu, ce domeniu vor să urmeze. Și sunt de părere că aceia care au avut voința și dorința de a dobândi cunoștințe și-au dat interesul pentru ca acest proces să fie unul de succes,

aceia au reușit în viață și au ajuns unde și-au propus. Da, sistemul educațional poate avea unele defecte, pe alocuri educația poate că nu este foarte calitativă și influențează negativ dezvoltarea acelor indivizi ce au parte de acel tip de educație. Însă de cele mai multe ori, nu sistemul este vinovat, ci aceia care nu doresc a fi învățați; aceia ce consideră irelevantă școala, pierd în timp lucruri importante, ca urmare, încep să întâmpine tot mai multe situații necunoscute și imposibil de elucidat, doresc să se afirme și nu dețin cunoștințele necesare ce fac acest lucru posibil, ajungând să învinovățească școala pentru nereușita lor.

Într-adevăr, multe dintre informațiile ce le deprindem la școală vor fi uitate probabil, ori depozitate într-o cutiuță prăfuită în adâncul minții noastre. Însă la vremea aceea, fiecare lucru mic a avut rolul său. Formulele matematice pe care mulți le consideră irelevante („La ce îmi va folosi mie asta?”), poate ca vor avea rolul lor candva, în viața noastră și ne va părea bine că le-am învățat odată. Nu ar trebui să ne pară rău că învățăm de exemplu despre Pitagora și legile lui, căci matematica ne dezvoltă gândirea, ne pune la încercare, ne ajută.

Fiecare lucru în lumea aceasta are rolul său, fiecare proces, fiecare descoperire este înspre binele și bunăstarea noastră. Educația are cel mai important scop și nu ar mai trebui privită cu scepticism, căci educația este cheia spre un viitor mai bun, spre o viață decentă. Educația este viață!

SĂRBĂTORILE PASCALE ÎN FAMILII DE RELIGIE COMBINATĂ ȘI ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. Pantea Florina-Monica

În zona vestică a țării noastre, în mai multe județe printre care și județul Bihor căsătoriile între persoanele de entități diferite sunt des întâlnite. Persoanele cu origine maghiară și persoanele cu origine română odată căsătorite vor întemaia o familie în care se vor combina multe tradiții, obiceiuri, apartanențe religioase. Una dintre aceste familii este familia mea, familia în care am crescut, familia în care am înflorit și care mia dat aripi să zbor, dar și un loc în care să mă întorc mereu cu drag. Mama și cu mine suntem de religie romano-catolică, iar tatăl meu li fratele meu sunt de religie ortodoxă. Am crescut atât cu limba română, cât și cu limba maghiară, le vorbesc pe ambele și sunt mândră de acest lucru. Familiile biligve și multiculturale ajută mult la dezvoltarea armonioasă a copilului și învață din sânul familiei flexibilitatea la orice situație și în orice moment. Sunt ani în care Paștele Ortodox și Paștele Catolic pică pe aceeași dată, dar și sunt ani în care acest lucru nu se întâmplă. 2022 reprezintă un asemenea an. Pe 17 aprilie 2022 cei de religie ortoxă sărbătoresc Duminica Floriilor, iar cei de religie catolică sărbătoresc Învierea Domnului Isus Hristos. În zona Bihorului, mai ales în satele maghiare, încă se păstrăzează obiceiului mersului cu stropit. Băieții din sat, mai ales copiii, umblă din case în case și parfumează pe doamnele și domnișoarele din casă, spun poezii și ca recompensă primesc ouă vopsite, decorate frumos. La sfârșit de zi se întâlnesc prietenii și se calculează fiecare câte ouă a reușit să adune, iar cel care a adunat cele mai multe iese câștigător. În religie ortodoxă, de Sărbătorile Pascale, mâncarea tradițională, drobul de miel, este de nelipsit, iar astfel nici de pe masa noastră de sărbătoare. Dacă este ușor sau nu să crești cu două religii, două biserici, sărbători care nu se intersectează mereu? Nu, nu este. Este cel mai frumos lucru. Înveți că fiecare obicei trebuie respectat, păstrat și trebuie să te bucuri de fiecare moment de sărbătoare.

Săptămâna Mare reprezintă în toate familiile săptămâna pregătirilor, iar oamenii își pregătesc casele, dar și sufletele cu mare drag pentru sărbătoarea Învierii Domnului Isus Hristos. Pentru copiii să fie implicați în treburile gospodărești este foarte distractiv, la școală și grădiniță alături de doamnele învățătoare și educatoare fac diferite decorațiuni de sărbătoare, iar dacă permite vremea se poate cu ei organiza și vânătoare de comori. Copiii mereu vor fi entuziasmați să caute ouă colorate sau orice altceva, aceste activități fiind foarte distractive, iar munca în echipă mereu va fi una deosebită. Aceste activități reprezintă o amintire deosebită și o distracție frumoasă atât pentru copii, cât și pentru cadre didactice.

Școala și familia ar trebui să lucreze ca o echipă foarte bine închegată, iar această echipă să implementeze valorile viitorului adult, valori care se pot lega chiar de sărbători. Doar prin această metodă putem păstra cu adevărat tradițiile și se pot bucura de ele încă multe generații de acum încolo.

COMUNICAREA MUZICALĂ – UN ALT MOD DE COMUNICARE

Prof. Înv. Primar: NIMARĂ LAVINIA

Compozitorul Carl Maria von Weber spunea:
„Muzica este singurul grai fără cuvinte pe care îl înțeleg toate popoarele. Este adevărata limbă universală.”

Putem spune fără îndoială, că cel mai complex dintre sistemele de comunicare nonverbală elaborate de om, rămâne arta sunetelor. Orice iubitor de muzică simte că sunetele comunică ceva, deși nu putem traduce în cuvinte ce, pentru că, mesajul e decodificat doar într-o zonă profundă a ființei noastre. Mai mult decât orice altă manifestare estetică umană, muzica ne în-cântă, ne învăluie, ne atrage în interiorul lumii pe care o creează, obligându-ne să o judecăm dinăuntru, fără raportări la o realitate exterioară străină de ea. Muzica face parte din natura noastră. Atunci cand mergi la un concert, cand deschizi radioul sau televizorul, cand intamplator asculti muzica, aceasta iti influenteaza viata in functie de structura ta interioara.

Așa cum aceeași rază de soare poate întări un bulgăr de pământ sau poate topi un bulgăr de ceară, la fel aceiași muzică poate influența într-un fel sau altul conduita vieții tale. Dacă ar fi să analizăm elementele distinctive ce formează o muzica completă, iată un rezumat al celor 7 elemente combinate perfect în armonia vibrațiilor.

- **Melodia,**
- **Ritmul,**
- **Armonia,**
- **Timbrul,**
- **Expresivitatea,**
- **Textul,**
- **Contrapunctul,**

Melodia

Este baza (unei societati) este mesajul unic. Este regina în jurul căreia se învârte ritmul și alte sunete pentru acompaniament. Ea reprezintă personalitatea, ideologia, conceptul, liderul unei mișcări în jurul căreia celelalte elemente se supun. Este centrul unui sistem solar (soarele) **Ritmul**

Este prin care melodia se dezvăluie inimii pe înțelesul ei ritmic. Inima pulsează viața într-un ritm regulat și precis. El reprezintă portavocea, megafonul, translatorul care decodifică mesajul astral într-un limbaj grosier, fizic. Lumea noastră fizică are un ritm. Ziua, noaptea, ceasul, secunda, anotimpurile – toate păstrează un ritm. Trăim într-o lume a ritmului. Fără el, sunetele ar fi un amalgam de neînțeles. Fiecare în legea lui și nu am putea întelege mesajul. Chiar și omul are ritmul lui, și chiar diferă de la om la om. Vedești pe unii mai iuți, alții mai lenți. Pe unii care învață mai repede, alții au nevoie de explicații și răbdare (pe ritmul lor).

Armonia

Este împodobirea reginei – a melodiei. Ea aduce înfrumusețare și dă valoare acesteia. Astfel, Regele este încântat de suita ei, de podoabe de valeți, de însoțitoare. Ea reprezintă susținerea reginei, a personalității, a ideii, a conceptului, a liderului unei mișcări. El armonizează, și este liantul între diferite personalități. Cu cât este mai carismatic, mai “armonios” mai bogat în “armonice”, cu atât atrage în jurul sau mai multi indivizi care se unesc spre un acelasi tel, acelasi

scop. Armonia face ca regina (melodia) sa iasa in evidenta si sa fie apreciata. Fara armonie, regina (melodia) este ca o curtezana obisnuita.

Timbrul

În actul comunicării, sunt prezenți 3 factori: Emitatorul, receptorul si zgomotul. Atunci cand un comunicat radio are loc, emițătorul transmite un mesaj având un scop. Ascultătorul, receptionează mesajul tot cu un anumit scop. Uneori scopurile diferă de la emițător la receptor, de aceea, efectul mesajului poate fi diferit. Între acestea doua, intervine zgomotul, care poate perturba mesajul clar.

Dacă comunicarea are loc între două persoane față în față, acelasi mecanism se întâmplă. Zgomotul gândurilor, zgomotul exterior, factori externi pot distorsiona mesajul inițial.

În aceste conditii, intervine un element de stabilitate – registrul. Uneori ca să fii auzit strigi mai tare, sau mai pițigăiat. Vorbești mai rar, sau mai repede, transmiți cu voce caldă sau dură. Toate acestea sunt determinate de registrul în care semnalul sonor se desfășoară. Una e să asculți o trompetă, altul e sunetul de flaut. Una e să asculți corzile unei harpe, și alta e să asculți corzile unei viori. Multe instrumente, multe registre. Și totuși, toate au ca scop transmiterea unui mesaj intr-un limbaj accesibil receptorului.

Victor Hugo

”Muzica exprimă ceea ce nu se poate spune în cuvinte și despre care nu se poate tace.”

Ludwig Van Beethoven

„Muzica este mediatorul dintre viața spirituală și cea a simțurilor.”

Päivi-Sisko Eerola

„Cântatul în cor sau în ansambluri sunt activități populare la orele de muzică extinse. Unele studii au stabilit faptul că oamenii consideră foarte agreabilă sincronizarea împreună cu alții. Acest lucru crește apartenența în cadrul grupului și chiar poate face ca oamenii să se placă mai mult ca înainte.”

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN OLTENIA

Prof. ROȘU IOANA-FLORENTINA
Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate Craiova

Unicitatea fiecărui popor în lume nu este dată numai de limba vorbită sau de cultura proprie, ci și de tradițiile care s-au păstrat de-a lungul timpului și care au marcat individualitatea fiecărui popor în universalitate. Sextil Pușcariu afirma că unicitatea poporului românes e datorată aportului de originalitate deoarece suntem singurul popor latin ortodox. Datorită sintezei dintre latinitate și ortodoxie poporul roman a fost înzestrat cu însușiri spiritual și cu o cultură unică. Ceea ce diferențiază popoarele nu este numai limba și cultura, ci și tradiția.

Tradițiile, așa cum sunt definite în *Dicționarul Explicativ al Limbii Române* reprezintă un *ansamblu de concepții, de obiceiuri și de credințe care se statornicesc istoricește în cadrul unor grupuri sociale sau naționale și care se transmit prin viu grai din generație în generație, constituind pentru fiecare grup social trăsătura lui specifică*[1]. Tradițiile reprezintă, așadar, liantul care unește generațiile. De-a lungul timpului tradiția a îmbrăcat forme de expresie diferite, în funcție de regiune. În general tradițiile sunt strâns leagate de sărbătorile religioase.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante sărbători din calendarul creștin ce simbolizează triumful asupra morții. Aceastăsărbătoare este însoțită de numeroase tradiții. Tradițiile pascale debutează odată cu începutul postului de șaptes ăptămâni și se încheie în săptămâna ce urmează Sf Pași, Săptămâna Luminată. În seara de lăsatul secului în localități din Mehedinți și Dolj se dă foc unor cauciucuri uzate, în afara satului, departe de așezările umane, iar tinerii adunați striga numele fetelor și băieților vârstnici care nu au reușit să își întemeieze o familie și îi ironizează. Strigăturile sunt adresate și tinerilor, în special celor aflați în prag premarital, și se urmărește *să se pună ordine în viața spirituală, în viața și munca productivă a satului*.[1] În satele din județul Dolj această tradiție poartă numele ,, Babele ”.

O altă tradiție vizează toată perioada postului când în fiecare sâmbătă se oficiază slujbe religioase și se face milostenie pentru sufletele celor trecuți în neființă.

În ziua de Sf. Toader, la o săptămână după Lăsatul secului, în satele de la granița județelor Gorj și Dolj fetele merg pe camp și caută o planta numită ,, iarbă mare” care se așază în apa păsărilor

[1] Vulcănescu, Romulus,*Etnologiejuridică,*EdituraAcademieiRomâne,București, 1970, p. 264.

și a animalelor pentru a le feri de boli. De asemenea se mai pregătește un decoct cu efecte benefice pentru podoaba capilară.

[1]*Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2016

În Duminica Floriilor, în satul Bulbuceni din județul Gorj oamenii merg la biserică ducând în mână ramuri de salcie care sunt sfințite de preot și păstrate ulterior la icoane. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic cu care a fost așteptat Domnul Iisus la Intrarea în Ierusalim.

În săptâmâna Mare, ziua de Joi este bogată în tradiții. Cei care au postit merg la biserică pentru a se împărtăși, în amintirea Cinei celei de Taină. Gospodinele încheie curățenia în această zi în gospodării, apoi se ocupă de curățenie în cimitir. În județul Gorj în această zi se aprind focuri pentru sufletele celor dragi. Focurile de Joi mari amintesc de focul aprins în Joia prinderii lui Hristos. Combustia se asigură în general cu boj, alun, viță-de-vie. Tot acum femeile înroșesc ouăle și pregătesc pasca.

În noaptea Învierii oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor și pornesc spre biserică pentru a lua Lumină. Tot în satul Bulbuceni lumânarea cu care se ia lumina este adusă aprinsă acasă, cu mare grijă, iar peste an este aprinsă ori de câte ori este nevoie.

Unele tradiții s-au pierdut în negura vremii, despre ele mai aflăm doar din studii de specialitate, altele au fost păstrate cu sfințenie în lumea sacra a satului și transmise din generație în generație. Pentru ca acestea să nu dispară, alungate de aerul modernității, avem datoria morală de a transmite urmașilor noștri ceea ce am moștenit de la bunicii noștri.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghinoiu, Ion, *Obiceiuri populare de peste an. Dicționar*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1997;

2. Nițu, Georgeta, *Plantele în gospodăria țărănească tradițională. Dicționar,* Craiova, Fundația Scrisul Românesc, 2003,

3. Vulcănescu, Romulus, *Etnologie juridică,* Editura Academiei Române, București, 1970; xxx *Dicționarul Explicativ al Limbii Române,* Editura Academiei Române, București, 2016.

COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN ONLINE – TEHNICI ȘI STRATEGII

Prof. Înv. Primar: SCURTU NICOLETA

Reguli pentru comunicarea eficientă ăn online – tehnici și strategii

Comunicarea eficientă, atât în mediul online, cât și în viața cotidiană, ar trebui să țină cont de câteva reguli: Alege mijloace de comunicare online potrivite!

În online există diverse mijloace de comunicare, fiecare dintre ele funcționând eficient ăn anumite situatii. De exemplu, dacă lansezi un produs nou, ar fi util să exemplifici modul de utilizare al acestuia și să apelezi la suport video, inclusiv prin live streaming.

Foloseste limbajul concis si clar

Dacă nu comunici printr-o conferință video, atunci, cel mai probabil, vei apela la emailuri, chaturi, forumuri si alte canale de comunicare scrisă online. În acest caz, utilizarea unui limbaj corect, concis și clar este foarte importantă, fiind cheia transmiterii corecte a mesajului.

Pentru a atinge obiectivele comunicării, evită ambiguitatea și elimină informațiile suplimentare sau irelevante.

Construiește-ți un profil online favorabil

Dacă vrei să ai audientă și să impui credibiliate mesajelor tale, este important să îți creezi un profil online favorabil, adică să îți gestionezi cu atenție conduita și să adopți o manieră competentă, empatică și profesională. În plus, ai grijă ca cei care te urmăresc online să se simtă căutați, apreciați și bine primiți.

Ce este comunicarea eficientă!

Spunem despre o comunicare că a fost eficientă dacă toate persoanele participante au înteles clar mesajul și au fost atinse toate obiectivele comunicării. Ea poate fi însă verbală sau nonverbală și, dacă există o discordanță între sensul cuvintelor și tonalitate sau gesturi, oamenii nu vor percepe mesajul așa cum trebuie și vor apărea ambiguitatea și neclaritatea.

Strategiile pentru atingerea eficientă a obiectivelor comunicării țin cont de toate aspectele care consolidează mesajul:

- Comunicarea verbală – dacă folosim cuvântul rostit (față în față, la telefon sau în video conferințe);
- Comunicarea nonverbală – implică limbajul corpului și expresiile faciale;
  Comunicarea scrisă – implică utilizarea cuvintelor scrise.

Tehnici de comunicare

Dacă ți-ai propus să ajungi să deprinzi arta comunicării interpersonale, atât în viața cotidiană, cât și în mediul online, iată câteva tehnici care te pot ajuta considerabil pentru a ajunge la o comunicare asertivă, foarte eficientă:

Pentru o comunicare eficientă, zâmbește atunci când vorbești, chiar dacă nu vezi persoana căreia îi transmți mesajul (convorbire telefonică, filmare video, etc). Zâmbetul sincer și autentic te poate ajuta să câștigi credibilitatea și încrederea celor care te urmăresc.

Pune întrebări deschise

Pentru a înțelege mai bine modul în care gândește interlocutorul tău, pune întrebari, fie pentru a decoperi ceva nou legat de acea persoană, fie pentru a clarifica ceea ce a spus ea. Întrebările deschise sunt acelea la care nu se poate răspunde doar prin “da” sau “nu” și oferă mult mai multe informații și detalii.

Comunicare asertivă și ascultare

Comunicarea asertivă implică ascultarea activă prin participarea în întregime la conversație. Este important să ținem cont nu numai de cuvinte, ci și de limbajul corpului persoanei care vorbește. Astfel, vom înțelege mult mai bine punctul de vedere al interlocutorului și vom ști cum să îmbrăcăm răspunsurile sau mesajele pentru a fi înțelese corect, clar și fără ambiguități.

COMUNICAREA PROFESOR-ELEV ȘI EFECTELE SALE

Prof. TOROPU CLAUDIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C-TIN SĂVOIU" TG-JIU

În discuția referitoare la coeziunea socială, parteneriatul școală-comunitate devine unul dintre aspectele cele mai importante ale ei, îndeosebi pentru că în cadrul acestui parteneriat toți actorii comunității pot fi mobilizați și pot acționa pentru a sprijini elevii și familiile lor pentru a depăși problemele cu care se confruntă, fie ele sociale, economice sau culturale. Școala este unul dintre cele mai importante locuri în care colaborarea cu comunitatea se poate realiza, tocmai datorită faptului că ea se află în contact permanent atât cu elevii și familiile lor cât și cu ceilalți actori sociali. Se poate spune că personalul didactic, prin contactul direct cu elevii și familiile lor, este cel care înțelege cel mai bine toate transformările care s-au petrecut în structura familiei în ultimii ani (referitoare la ocupațiile membrilor familiei, nivelul de trai al acestora, la nivelul valorilor, practicilor și proiecțiilor lor de viață). Totodată cadrele didactice sunt martorele faptului că unii dintre elevi și familiile lor sunt victimele marginalizării ș/sau discriminării din cauza satutului lor socio-economic sau al apartenenței la un grup etnic minoritar, șansele lor de a reuși în viața socială și profesională depinzând în mare măsură și de cât de multă voință și interes există din partea comunității pentru a-i sprijini.

Cadrele didactice joacă un rol cheie în aceste situații, atunci când vorbim despre coeziune socială și despre responsabilitatea civică de a dezvolta o rețea de comunicare ce ar putea conduce la implementarea unor reale acțiuni de sprijinire a elevilor și familiilor lor.

Alain Bloom spune: „*Omul este o ființă care trebuie să se orienteze potrivit posibilei sale perfecțiuni*". Actul educativ este un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, eficiența sa se decide pe terenul raporturilor concrete zilnice dintre profesor și elev. În problema relației profesorelev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor se constată că, uneori, predomină arbitrajul, practicile învechite și prejudecăți pe care o atitudine conservatoare le menține. Pentru perfecționarea relației profesor-elev este necesar să se ia în considerare obiectivele educației, pe de o parte, și psihologia tineretului contemporan, pe de altă parte, actul instructiveducativ fiind un proces ce continuă să fie o invenție socială.

Relațiile dintre profesor și clasă se polarizează, în general, în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și chiar ostilitate. Sunt și cazuri când contactul spiritual dintre profesor și elev nu trece de zona indiferenței(clasa nu există pentru profesor și nici profesorul pentru clasă).Inițiativa trebuie să aparțină însă profesorului, care ținând seama de legea esențială a relațiilor afective interumane potrivit căreia: „simpatia și bunăvoința naște simpatie și bunăvoință, antipatia și ostilitatea trezesc sentimente de aceiași calitate", trebuie să conducă, să dirijeze aceste relații și să le structureze pe relații de colaborare. În urma studiilor efectuate s-a constatat că o parte dintre profesori nu reacționează adecvat nici în cazul răspunsurilor bune (corecte) ale elevilor și nici în cazul răspunsurilor greșite (nule) ele elevilor.

Deosebit interes psihologic prezintă reacția acelor profesori care, după opinia elevilor, nu se bucură când aceștia dau răspunsuri corecte, ci dimpotrivă, le pare rău sau se arată surprinși, se miră că răspund bine, stau la îndoială dacă să le pună nota, îi ironizează, etc. S-a ajuns la concluzia

că, în aceste cazuri nu se respectă un principiu fundamental al educației, și anume, încurajarea printr-o judicioasă folosire a laudei și a dojanei. Un profesor care dojenește mai mult decât laudă sau care nu spune nimic atunci când ar trebui să spună, nu folosește suficient criteriile aprecierii pozitive pentru formarea și schimbarea comportamentului elevului.

Sursa de nemulțumire a elevilor își are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care unii elevi o au despre profesori și profesorii despre ei. Utilizarea noilor tehnologii didactice, instruirea programată, duc în cele din urmă tocmai la selecționarea și întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiții optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanțelor școlare ale elevilor pe baze științifice și în condițiile unei obiectivități știute.

Indiferența față de personalitatea elevului amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia față de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum și nevoia de a aparține unui grup și a fi acceptat de acesta. Practica școlară tradițională ne-a lăsat imaginea profesorului care vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații la relații în care profesorul colaborează cu elevii. Principala activitate a acestuia nu va fi predarea ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente. Relațiile bazate pe stimă și respect reciproc reclamă și un limbaj adecvat. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor și îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă. Este greșită părerea unor profesori că este suficient ca elevii să asculte explicațiile și doar atât. Este necesară participarea directă a elevilor în procesul de predare. O asemenea implicare devine posibilă doar atunci când predarea alternează cu perioade de întrebărirăspunsuri de verificare a conceptelor și înțelesurilor, explicații și discuții destinate detailării acestora. Un profesor care are o comunicare cât mai bună cu elevii trebuie să știe să gândească modalități de înlăturare a unor dificultăți și obstacole posibile. Deseori profesorii sunt tentați să poarte discuții cu elevii buni, să le asculte explicațiile, iar cei slabi să fie marginalizați. În acest caz, elevii, îndeosebi cei pasivi la lecție întâmpină o serie de obstacole, mai ales în înțelegerea noțiunilor și în interpretarea acestora. Comunicarea trebuie făcută cu toți elevii, antrenându-i pe fiecare în parte, în funcție de particularitățile și caracterul fiecăruia. Depinde, în primul rând de conduita profesorului, pentru ca toți elevii să fie implicați în actul didactic. De multe ori relația dintre profesor și elevii mediocri lasă de dorit. În general aceștia sunt marginalizați și suferă din cauza neantrenării lor în actul de comunicare pe timpul ascultării sau predării unei teme, plecând din clasă cu lecția neînvățată. Acești elevii, cu precădere cei timizi, trebuie încurajați, motivați, antrenați în cadrul unei lecții. Profesorul care cunoaște arta comunicării și care a dobândit aptitudini pedagogice știe că lecția se poate preda împreună cu clasa, că informația nu trebuie să fie unidirecțională, doar ca un bagaj de informații pe care elevul trebuie să și le însușească.

Rezultatele obținute în urma cercetărilor au scos în evidență faptul că, cu cât formele de penalizare (ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste etc.) sunt mai des folosite, cu atât efectul lor scade. Profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive nu se va feri de o ușoară supraapreciere a performanțelor elevului. Va aprecia pe elev mai mult decât merită, spre a-l face să merite pe deplin aprecierea, să se ridice la nivelul aprecierilor făcute. Experiența ne arată că profesorul cu rezultate bune în activitatea lui didactică își îmbunătățește relațiile cu elevii slabi și prin faptul că le acordă suficientă apreciere pozitivă. Chiar și unele performanțe școlare minore, profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive, o folosește încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forțe. Neacordând o atenție mai mare modului de

distribuire a formelor de intrare, balanței pedepselor și recompenselor, a aprecierii pozitive și negative, se poate ajunge la o depreciere a personalității elevului, atunci când se folosește în mod exagerat dojana și mai ales, atunci când dojana nu păstrează un caracter limitat („astăzi nu ai învățat lecția"), ci ia forma unei deprecieri globale („ce-o să iasă din tine" sau „degeaba cheltuiesc părinții cu tine"). Nu este deloc întâmplător că profesorii ce impulsionează elevii mai mult prin laudă obțin rezultate mai bune în procesul de educație. Aceștia apreciază pozitiv „elevii dificili" chiar și pentru unele progrese minore încercând în felul acesta să dezvolte, mod permanent, încrederea elevilor în propriile forțe. Raporturile dintre profesor și elev nu prezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziție în clasă reprezintă o condiție necesară pentru evitarea eșecului școlar. Fiecare lecție se desfășoară într-un climat afectiv particular, dispoziția clasei variază în funcție de cea a profesorului. Prin apreciere, profesorul trebuie să schițeze o perspectivă. Dacă un profesor spune unui elev: „din tine nu va ieși nimic", el nu apreciază numai o situație prezentă, ci exprimă și convingerea lui asupra dezvoltării viitoare a elevului, ceea ce ar putea duce în final la un rezultat nedorit. Performanțele elevului, nu numai că nu vor crește, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia. De aceea, profesorii trebuie să aibă grijă ca în derularea procesului de învățământ să nu lezeze personalitatea elevului ci să-l ajute să și-o dezvolte, să-l ajute să învețe, să gândească singur pentru că, atunci când va părăsi băncile școlii să nu depindă de nimeni, cel puțin din punct de vedere intelectual. Privind prin analogie procesul de învățare ca pe o afacere și elevul ca pe un partener, ar fi de dorit ca profesorul să aibă măiestria de a-l face pe elev conștient că nu poate fi dezinteresat de ora de curs, tocmai pentru că este copartener în învățare și are în egală măsură de câștigat.

Traducând în termeni pedagogici, elevul trebuie să fie conștient de rolul său unic în cadrul lecției. Pe parcursul unei ore de curs, mesajul transmis de profesor este unul singur și totuși, în funcție de personalitatea și participarea, respectiv conectarea la activitatea din clasă a fiecărui elev, modul de percepere este diferit. Astfel, în funcție de feed-back-urile primite (verbale, paraverbale, mixte) profesorul își poate conduce cu mai multă eficiență activitatea didactică. Procentajul câștigului din partea elevului va fi și el direct proporțional cu gradul de implicare al acestuia în propria instruire.

În concordanță cu principiul participării active trebuie să ne facem din elev un partener. Și nu orice fel de partener, ci unul activ, curios, atent, care să învețe, un partener în care să investim încredere și pe are să-l respectăm. Numai astfel resursele umane, temporale, materiale pe care le implicăm în procesul instructiv-educativ se vor transforma în satisfacții. „Și ce satisfacție mai mare și mai profundă poate fi decât aceea de a vedea „chipul luminat" al unui elev care a înțeles azi, care caută mâine și care va descoperi singur, în curând, că a învăța este un adevărat spectacol !". a fi profesor înseamnă nu numai a poseda cunoștințe de specialitate dar, foarte importantă este, și capacitatea de a le transmite și traduce didactic. În activitatea sa, profesorul nu se raportează doar la activitatea pur științifică, ci și la cea educațională. Dirigintele este managerul activității educaționale. Această calitate se subsumează celei de manager al actului educațional în ansamblul său, care cuprinde și statutul de manager al actului didactic. În calitate de diriginte profesorul are o serie de așteptări de la elevii săi. Așteaptă o comunicare deplină cu elevii în tot ce a ce întreprinde în plan educativ dar și un feed-back pozitiv din partea lor. În același timp, așteaptă să fie respectat în calitatea pe care o are. Elevii doresc ca dirigintele să fie un adevărat părinte și prieten, în care să aibă încredere și căruia să i se adreseze în orice situație. Pentru o comunicare eficientă trebuie să ținem seama de câteva reguli simple și anume: dorința de a înțelege și a asculta, să știi să asculți,

disponibilitate, implicare, discernământ și obiectivitate în evaluarea comportamentelor elevilor, onestitate, bunăvoință, încredere reciprocă, respect reciproc, flexibilitate în gândire, toleranță, complementaritate, sentimentul de dăruire, găsirea unui limbaj comun, altruism, interese comune, preocupări comune, cooperare, curaj, îndrăzneală, să dai celuilalt putere, simțul umorului.

În relația profesor-elev trebuie avut în vedere, nu în ultimul rând, și personalitatea elevilor. Desigur, comportarea profesorului în clasă este condiționată, în mare măsură, și de atmosfera existentă, de comportarea elevilor. Contează, totodată, și opiniile, valorile, atitudinile și caracteristicile personale ale profesorului. De exemplu: nu este totuna dacă este sever sau nu, îngăduitor sau drastic cu elevii, flexibil sau rigid în raport cu aceștia, tolerant sau nu. Astfel spus, exercitarea rolului depinde de structura, personalitatea și particularitățile psihice ale purtătorului acestora. Ca dovadă, fiecare profesor personifică rolul într-o manieră originală și ajunge în cele din urmă la un stil propriu în actul comunicării educaționale.

Relația profesor-elev este reciprocă. Fiecare transmite mesaje-semnale, fiecare le percepe diferit dar se influențează reciproc. Anumite cerințe influențează personalitatea fiecăruia putând deveni, cu timpul, constante ale personalității.

Bibliografie:

– „Pedagogie”, Constantin Cucoș, Editura POLIROM, Iași, 1998;
– „Pedagogie generală”, Rodica Niculescu, Editura SCORPION, 1996;
– „Management general și strategic în educație- ghid practic”, Alois Gherguț, Editura POLIROM.

“A IUBI UN COPIL NU ÎNSEAMNĂ SĂ ÎI FACI TOATE CAPRICIILE; A-Ł IUBI CONSTĂ ÎN A SCOATE TOT CE ESTE MAI BUN ÎN EL ȘI A-L ÎNVĂȚA SĂ IUBEASCĂ DIFICULTĂȚILE” – NADIA BOULANGER

Prof. CHIȘ MARIA-LENUȚA
G.P.N. Nr. 1 Sâmbăta

Încep prin a reda o definiție pe care o consider cea mai relevantă, dată de Vrășmaș (1996), pentru cerințele educative speciale (C.E.S.), care spune că acestea *desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/ sau caracteristice unei deficiențe (ori tulburări de învățare), precum și o intervenție, prin reabilitare/ recuperare corespunzătoare.*

Ca ființă socială, omul este dependent de ceilalți oameni. Această dependență înseamnă, de fapt, ajutor, posibilitatea de a comunica și coopera. Acest lucru dă naștere la sentimentul de apartenență și solidaritate umană, precum și la sentimentul de securitate al individului.

Din categoria copiilor cu ces fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise la care, cerințele

speciale sunt multiple, inclusiv educative, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii.

Despre educație s-a vorbit și se vorbește mult și, totuși, nu este suficient. Problemele științei

conducerii învățământului constituie o preocupare de înalt grad, învățământul lărgindu-și continuu sfera și prestigiul, cerând multă creativitate, flexibilitate, prezență de spirit, conjunctura școlii moderne fiind

multilaterală și în permanentă schimbare.

Integrarea copiilor cu C.E.S. în școlile de masă este promovată, însă de multe ori este realizată superficial.

În România se folosește adesea formula „educația pentru toți, pentru care am identificat cea mai bună explicație, cea a Ecaterinei Vramaș și anume că „educația pentru toți este generatoarea perspectivei inclusive asupra educației. Pornind de la deschiderea oferită de sintagma „educație pentru toți”, prin acces și participare, pas cu pas, se ajunge la educația incluzivă care se definește ca o schimbare majoră ce presupune politici, practici și culturi incluzive. Educația incluzivă presupune existența sprijinului care să egalizeze șansele tuturor și să se adreseze fiecăruia. Putem sintetiza că educația pentru toți devine coerentă dacă se bazează pe educația incluzivă și dacă se definește ca:

• educație de calitate;

• eficiență;
• responsabilitate;
• pluridisciplinaritate;
• proces complex;
• strategie de respectare a drepturilor;
• evidențiere a valorii individuale umane. (Vramaș, 2012)

Copiii care nu pot face față cerințelor școlare, cei care reprezintă diverse forme și niveluri de eșec școlar sunt încă prea puțin cunoscuți, acceptați și abordați din punct de vedere psihopedagogic. Atitudinea cea mai frecventă manifestată față de aceștia din partea școlii (și a societății, în general) este de subvalorizare – bazată în mare măsură pe lipsa de reușită și de competență școlară. (Vrasmas, 2001, p. 9)

Consider relevantă definiția incluziunii sociale, cea data de Cercel (2010, p.22) care o ilustrează ca fiind un *fenomen mai deplin decât integrarea socială a diverselor personae, în sensul că se referă la absolut toți indivizii unei societăți, date și este considerată singura care merge până la capăt, oferind efectiv șanse, oportunități, drepturi și obligații egale tuturor persoanelor dintr-o comunitate, indiferent de mărimea acesteia*.

Bibliografie:

Cercel, R. (2010). *Dizabilitate și educație incluzivă.* Oradea: Universității din Oradea.
Vramaș, E. (2012). *Educația incluzivă în grădiniță:* București: Alpha MDN
Vrasmas, T. (2001). *Învățământul integrat și/sau inclusiv.* București: Aramis.

LEADERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. PĂNESCU IRINA-CARMEN

La orice nivel, societatea este clădită pe interacțiune umană semnificativă în măsură să modifice sau să transforme o ordine deja prestabilită într-una mai bună ori cel puțin mai funcțională. La nivelul sistemului de învățământ preuniversitar, se urmăresc aceleași interacțiuni menite să îmbunătățească o realitate prezentă și mai puțin reușită ori să schimbe complet diverse structuri îmbătrânite, paradigme vechi ce nu mai corespund nevoilor reale ale lumii accelerând înspre cucerirea altor orizonturi. În toate aceste interacțiuni există diferite forme de comunicare – eficientă sau mai puțin eficientă – precum și diferite reprezentări de conducere. Orice poziție ocupată într-un sistem, chiar și familie, presupune o poziție în care comunicarea nu se poate evita, iar disponibilitatea de a conduce și de a se conduce însoțesc orice individ. Incapacitatea de a acționa și colabora presupune neputința de integrare. Separarea și izolarea închid orice potențial de dezvoltare, evoluție personală și de grup. La acest nivel se mai poate vorbi despre comunicarea cu sine, dar fructele acestei comunicări rămân neconsumate, ceea ce evident duce la involuție, închidere, stagnare.

Această lucrare își propune să atingă și să analizeze modul în care un leadership bun și o comunicare bună conduc la rezultate mai bune în sistemul de învățământ preuniversitar, prin urmare pleacă de la premisa că cei implicați în actul educațional sunt deschiși creșterii în carieră dar și personal, nu amorțirii în tipare transmise și nu tocmai în pas cu evoluția umană, ușor observabilă la cei mai mici elevi care încep școala așteptându-se la o continuare a ‘jocului’ copilăriei. Dacă se joacă frumos și interesant la școală este o consecință fericită sau nu a leadershipului care pornește de la directorul unității până la paznicul unității – prima persoană care întâmpină la intrare. Pentru orice copil, modelul oferit de părinte și de profesor rămâne ‘de urmat’. Pentru unii copii, pe viață. Schimbarea acestui model presupune eforturi considerabile la vârsta de adult, iar rezultatele dorite nu sunt poate în totalitate obținute. Considerând cât de important este pentru un copil modelul, s-ar putea spune ca este cel puțin necesar ca adulții implicați în educație să fie conștienți de impactul pe care îl au și să se gestioneze matur. Punctul de pornire este reprezentat de inteligența emoțională – o calitate indispensabilă în lucrul cu omuleți în devenire.

La baza oricărui concept se află definirea lui corectă. A defini comunicarea este însă un aspect, iar a aplica-o un altul. Definiția de dicționar ajută pentru intelectualizarea termenului. Pe coridorul unității de învățământ, în sala de curs sau în biroul directorului, aplicarea termenului este ceea ce contează. Dincolo de muncă, fiecare om are și o latură personală a vieții sale. Aceasta rămâne în paranteză la muncă, dar poate să erupă în situații de criză, generând conflicte care nu au de fapt o legătură cu viața profesională. Din păcate, încă se mai întâmplă ca directorul să se înfurie pe un cadru didactic pentru un detaliu nesemnificativ, sau un învățător să se mânie peste măsură pentru că un elev a fost distrat într-un moment, furia și mania neavând baza în situația reală din școală, ci în realitatea interioară, care trebuie să facă față multor task-uri în același timp, dar și unei activități psihice poate intense, urmare a unui eveniment nefericit petrecut poate în aceeași zi în familie. Cu toate că nici cadrul didactic, nici elevul – obiecte ale

furiei și mâniei – nu sunt chiar de blamat, ajung a fi, și ajung într-o poziție de neputință de justificare, exprimare ori solicitare de argumente. Poate fi chiar cadrul didactic 'certat' mai apoi certândul pe elev. Astfel, se ajunge într-un lanț al emoțiilor negative, care generează frustrare, reprimări, inhibare, blocaje, resemnare în fața nedreptății, și multe alte urmări triste. Copiind modelul, elevul din exemplu, devenit la rândul lui cadru didactic, poate reacționa după cum a fost crescut în sistem, incapabil să acționeze autentic. Desigur că întrebarea ar fi: cum se rupe lanțul? Răspunsul poate fi: conștientizând și transformându-ne. Dar, ca și definiția comunicării, și transformarea poate fi frumos teoretizată, dar prea puțin aplicată. Un răspuns mai bun ar fi poate acela că este necesar ca fiecare individ impicat în sistem să parcurgă cu sine un travaliu de înțelegere a felului propriu de manifestare în anumite situații, urmând a se putea gestiona sau auto-controla satisfăcător pentru a nu traumatiza chiar pe ceilalți. Cunoașterea istoriei personale ajută la puterea de a nu o repeta. Disocierea între viața personală și viața profesională este un alt aspect care sprijină nu numai competența dar și umanitatea în situații critice.

Ca și comunicarea, și noțiunea de leadership poate fi definită cu succes. Deoarece acest lucru nu este de folos în tratarea temei, numai se poate sublinia faptul că a fi leader nu înseamnă a fi șef. A conduce o echipă presupune foarte multe abilități dar și disponibilitatea de a dedica timp și energie în zona profesională, prioritizată și prețuită. Echipa se bazează pe competențele leaderului, pe înțelepciunea lui, și desigur, pe maturitatea lui emoțională. A da ordin, a privi echipa cu superioritate și o atitudine autoritară nu sugerează iubire pentru poziția aleasă, nici pricepere, ci poate nevoia de a controla, de a stapâni și a fi laudat pentru teama generată în ceilalți, nu pentru calitățile remarcabile de leader. Uneori, dorința de putere și influență sunt la baza deciziei de a fi la conducere, aspect ce cu siguranță se simte în fiecare interacțiune cu alesul echipei. Există însă și inversul acestei situații, când leaderului nu i se respectă poziția, caz ce atrage alte nereușite în mersul bun al întregii echipe și al unității ca un tot. Așadar, pentru o bună funcționare, este util ca fiecare individ să își cunoască poziția, să și-o accepte și să întreprindă cât poate mai bine sarcinile de la nivelul său.

Până la maturizare, omul cunoaște mentori și adoptă modele, uneori de aplaudat, alteori nepotrivite ori chiar dăunătoare. Tocmai de aceea, este esențială cunoașterea propriei experiențe de viață, în care primii leaderi au fost părinții. Prea stricți sau duri, prea critici sau nedrepți, au crescut copii care cer strictețe, duritate, care critică excesiv sau se comportă nedrept. Prea calzi și blânzi, prea sacrificânduse și nerespectându-se, au crescut copii care sunt supuși, docili, care se sacrifică și nu se respectă, neavâd o stimă de sine echilibrată. Asertivi, autentici, deschiși, centrați pe soluții nu pe probleme, unind nu dezbinând, au crescut copii care sunt leaderi. Prin urmare: de către ce fel de părinte ai fost crescut? Fără a aluneca în pesimism sau optimism, este realist să imaginăm că se poate trece dintr-o categorie în alta cu succes, condiția fiind voința și dorința, dar și iubirea pentru desăvârșirea proprie dincolo de nefericirea de a fi fost crescut într-un fel sau altul. Atât în ceea ce privește comunicarea cât și leadershipul este cu adevărat necesar să ne auto-evaluam înainte de a decide care ne este locul în societate. Sunt cadre didactice cu titlul dar nu prin vocație, sunt directori care abuzează de funcție, dar sunt și oameni care nu îndrăznesc să intre în sistemul de învățământ din cauza lipsei de încredere în sine deși au toate calitățile. Cunoașterea istoriei personale limpezește mintea și conduce sufletul în direcția potrivită. Această cunoaștere se poate realiza prin auto-analiză, prin psihanaliză, sau prin comunicarea cu un psiholog. Deși aceste opțiuni nu sunt agreate în România în general, ori nu sunt cunoscute și nu se crede a fi folositoare, ele rămân totuși principalele căi spre a ajunge la autenticitate și a fi omul potrivit la locul potrivit. Este astfel modul în care comunicarea eficientă și leadershipul devin realități palpabile. Sunt trecutul propriu și trecutul mediului două dintre aspectele de importanță

majoră ce se vor înțelese înainte de a deveni orice. Sunt tipare care se vor încheiate înainte de a putea funcționa în prezent.

Cadrul didactic este el însuși un leader în sala de curs. Abilitățile necesare pentru a coordona includ în primul rând plăcerea autentică pentru actul educațional cât și disponibilitatea pentru formarea continuă. Pe lângă acestea, poate primordială este iubirea pentru copii, pentru ghidarea și susținerea lor în creșterea intelectuală dar și în cea emoțională. Predarea efectivă reprezintă numai un aspect al meseriei de profesor. Consolidarea și evaluarea alte aspecte importante. Totuși, pentru ca să existe cu adevărat coerență și rezultate minunate pe toate nivelurile menționate mai sus se cere un grad înalt de pasiune din partea cadrului didactic. Sau ceea ce numim har. Cum anume se manifestă corect sau benefic un profesorleader? Cu siguranță fără a intimida colectivul de elevi, fără a recurge la pedepse, devalorizare, umilire chiar. Deși este deținătorul cunoștințelor pe care urmează a le transmite, un leader bun nu își va echivala bagajul intelectual cu potențialul de transmitere a lui, ci va ține seama de modul în care va prezenta, aprofunda și verifica ceea ce reprezintă în cele din urmă numai un procent din datoria dascălului: acela de transfer, comunicare de cunoștințe. Un leader bun va considera atmosfera din sala de curs, chiar disponibilitatea emoțională a elevilor sau nivelul fiecărui elev, astfel neforțând pe aceia care nu pot mai mult în domeniul respectiv (poate sunt capabili în alte domenii, fiecare omuleț are talentele lui), sau nu pot mai mult în acel moment (și copiii au zile mai proaste ca și adulții). Se înțelege de la sine că alături de un leader, elevii nu se vor simți intimidați și vor îndrăzni să adreseze întrebări atunci când se vor afla în necunoaștere ori vor avea nevoie de ajutor. Oricât de banal ar părea acele întrebări, faptul că un elev își poate întreba profesorul fără să aibă rețineri este o dovadă că profesorul a creat o relație bună cu elevii, demonstrându-și calități de leader. De asemenea, notele pot fi cu ușurință dezbătute în clasă, un profesorleader încurajându-și elevii să se auto-evalueze, iar nu să se resemneze cu a fi evaluați, neavând un sistem intern de percepție corectă de sine și conștientizare a gradului său de reușită într-un domeniu sau altul. Raportul pe care un bun profesor-leader îl stabilește cu elevii devine esențial pentru orice mic aspect în clasă. Dacă atitudinea profesorului este una autoritară, de superioritate, dominatoare, atunci elevii vor deveni rezervați, descurajați, și chiar în cazul în care ar cunoaște un răspuns spre exemplu se pot simți atât de supuși, monopolizați de profesorul-șef încât ajung să se piardă, să-și uite chiar abilitățile și să răspundă greșit ori să nu fie siguri pe răspunsurile lor. Această nesiguranță se poate perpetua și în alte aspecte ale vieții sale, putând ajunge sa marcheze un adult în devenire (cu atât mai mult cu cât unii elevi sunt prin natura lor mai sensibili, au nevoie de mai multă încurajare). Un bun profesor-leader va pune accentul pe exprimarea liberă, neînțelegând prin aceasta că va permite haosul și zgomotul în clasă. Acest lucru nici nu este posibil atâta vreme cât este un leader flexibil dar ferm, asertiv, autentic, pasionat de ceea ce face, și desigur implicat. Prin acestea, el va transfera elevilor dorința pentru materia pe care o predă. Așa cum se spune foarte frumos, va inspira elevii, ceea ce înseamnă că și cei mai puțin interesați de domeniul său pot fi infuzați cu dorința de cunoaștere în general, sau într-un domeniu care îi interesează mai mult. Chiar dacă nu se vor descurca în domeniul respectiv, vor rămâne cu amintirea felului în care se simt la ora respectivă și cu un model de leader bun. Poate una dintre cele mai însemnate calități ale unui profesorleader este aceea de a identifica acei elevi care au talent în domeniul său, a-i încuraja, pentru ca să își dezvolte talentul cizelându-l cumva. Sunt mulți copii care nu evoluează în ariile în care au pricepere pentru că nici părinții, nici profesorii nu îl văd, nu îl descoperă, astfel că nu se dezvăluie niciodată poate.
Un leader bun va recunoaște potențialul între membrii echipei sale. El va fi un mentor.

Deja atinsă mai sus, tema comunicării eficiente merge în pas cu toate calitățile leaderului, fără comunicare bună nemaiputând fi vorba despre o relație funcțională în primul rând. Bazele

comunicării se pun în familie, astfel că odată ajunși la școală copiii știu să interacționeze după tiparul pe care l-au găsit și copiat din copilărie. Este adevărat că în general acel tipar este adecvat social, cu unele cazuri în care sunt necesare ajustări. Cu toate acestea, deși copiii învață să se poarte civilizat, să răspundă politicos și să mențină coerent un dialog, comunicarea presupune mai mult. Deși sunt și adulți pentru care aici se oprește comunicarea, un profesor-leader bun deține și abilități de comunicare autentică. Aceasta se referă și la substratul emoțional al comunicării, la capacitatea de a interpreta dincolo de cuvinte, de limbaj, care până la urmă este un cod. Din mimică, gesturi, postura corpului și alte detalii semnificative, un bun profesorleader va putea primi informații importante despre elevi, reușind astfel să deschidă ușile unei comunicări mai eficiente, autentice, o comunicare ce nu folosește cuvintele pentru a ascunde de fapt realități, ci tocmai, le folosește pentru a dori limpezirea realității. A ști ce să spună, cât, cum și când reprezintă tot atâtea abilități de bun leader.

Contextul reprezintă de asemenea un fundal de considerat în orice tip de comunicare, fie profesorelev, fie director-profesor. Dacă nu se ține seama de circumstanțe, mesajele pot fi greșit înțelese ori inadecvat formulate. De aceea, de la contextul lumii în care trăim până la contextul unei zile sau al unei ore, totul ar trebui conținut emoțional corect. Sunt multe neînțelegeri care au la bază incapacitatea de a avea răbdare, de a asculta activ, de a exprima asertiv, de a empatiza, de a pune accentul pe soluții nu pe vinovați. Impulsivitatea peste măsură, ascultarea pasivă, exprimarea prin sugestii, aluzii, ocolind adevărul, incapacitatea de a fi umani, de a empatiza, învinovățirea și persistarea într-o poziție de neclintit, nu pot conduce la rezolvări frumoase, la atmosferă relaxată și propice evoluției. Sunt multe frici care guvernează atitudinile celor într-o funcție de conducere, iar frica este ceva firesc. Pe de altă parte, dacă leaderii arată cât de speriați sunt, în loc de câtă iubire au și pot oferi, atunci un întreg sistem poate deveni nevrotic, focusat pe performanță și competitivitate, ci nu pe valorile care cresc umanitatea și dau în final oameni talentați ori oameni potriviți în locul potrivit, oameni relaxați, care nu sunt cuprinși de anxietate și presiuni de a corespunde, punându-și chiar sănătatea în pericol. Un leader bun comunică eficient, este autentic și iubește munca pe care și-a ales-o. Este calea prin care, la rândul său, oferă copiilor și altor adulți un model bun, sănătos, de maturitate și conștientizare.

Bibliografie:

Sinek, Simon, *Liderii mănâncă ultimii*, Editura Publica, 2017

Maxwell, John C., *Liderii buni pun întrebări extraordinare*, Editura Amaltea, 2015

Goleman, Daniel, Boyatzis, Richard, McKee, Annie, *Inteligența emoțională în Leadership*, Editura Curtea Veche, 2019

Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă,* Editura Polirom, 2015

Faber, Adele, Mazlish, Elaine, Nyberg, Lisa, Templeton, Rosalyn Anstine, *Comunicarea eficientă cu copiii*, Editura Curtea Veche, 2019

TRADIȚII PASCALE LA ROMÂNI ȘI GRECI

Prof. Înv. preșc. BARDAN DIANA DESDEMONA

G.P.P. CONSTANTIN BRÂNCUȘI, TG-JIU

Paștele provine din limba latină pascha care este sărbătoare religioasă anuală de primăvară cu semnificații diferite întâlnite în iudaism și creștinism. Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului , Învierea lui Iisus Hristos considerat fiul lui Dumnezeu în religiile creștine în a treia zi după răstignirea sa din Vinerea Mare.

Paștele creștine au o durată de 40 de zile cuprinse între sărbătoarea Învierii Domnului și sărbătoarea Înălțării Domnului care se celebrează la 40 de zile de la Înviere. Sărbătoarea Paștilor este precedată de o lungă perioadă de post, în care se comemorează evenimente premergătoare Învierii
Domnului.

Ultima săptămână din Postul Mare numită săptămâna patimilor începe în Duminica Floriilor când se sărbătorește intrarea în Ierusalim a lui Iisus Hristos și se sfârșește în Sâmbăta Mare. Este săptămâna în care sunt commemorate Patimile lui Iisus răstignirea și moartea sa din
Vinerea Mare.

Se spală cu apă curată, își pun haine noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână urmat de alaiul de credincioși iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește ,,Christos a înviat!" toți cei prezenți răspund:" Adevărat a înviat!". Cu lumânarea aprinsă fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit afumandu-l cu lumânarea pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele tradiționale după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la liturghie.

Lumina din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întunericului și biruință vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină , fără nici o explicație, fără nici o sursă de aprindere. În Țara Moților în noaptea de Paște se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori,

iar dacă nu au păzit-o bine și a fost furată trebuie să dea un ospăț din care se înfruntă atât hoții cât și păgubașii. Dacă cei care nu au reușit să fure toaca atunci ei vor plăti ospățul

.

În zona Transilvaniei se practică "stropitul" unde băieții merg la familiile în care există o fată sau mai multe pe care le stropesc cu parfum "ca să nu se vestejeasca", stropitul fiind o distracție.

În Țara Bârsei în jurul Brașovului se face o petrecere care adună întreaga comunitate obiceiul Junii Brașovului cea mai îndrăgită dintre ele fiind aruncarea buzduganului.

La Călărași la slujba de Înviere credincioșii aduc în coșul Pascal oua roșii, cozonac și cocoși albi.

În Moldova, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouroșușiunulalbîntruun bol cu apăcetrebuiesăconținămonezicopiiitrebuieșisăîșiclătească cu apășisăîșiatingăobrajii cu ouălepentru a avea un an plin de bogăție.

O altă tradiție de pe meleagurile Prutului cere ca oul de Paște fi mâncat iar cojile să fie aruncate pe drum. Un obicei specific satelor din Oltenia este încondeierea ouălor unde bărbații încondeiază ouăle.

De Paște se consumă preparate tradiționale ca: friptura de miel, drobul, ouăle roșii, pasc sau cozonacul.

Legenda spune că Maica Domnului a așezat un coș cu ouă lângă crucea Domnului iar acestea sau înroșit de la sângele picurat.

Pascăeste un preparatdulce din aluat, brânzășistafidepregătit de femeile din familie care are caracterritualic. Cozonaculeste o prăjiturătradițională românească și bulgărească ce se pregătește de Paște.

Mulți credincioși nu gătesc, iar dacă gătesc bucatele tradiționale sunt simple reducându-le la fierberea lor în apă, fără ulei, condimentarea cu oțet cum ar fi fasolea sau supele subțiri din tahini. Femeile și copiii aduc flori cu ei la biserică pentru a decora Epitaphio. În ziua de sâmbătă Flacăra Veșnică este adusă din Grecia de un serviciu militar special și apoi transportat către bisericile locale.

Bibliografie:

1. "Sărbătorile la români "de Simion Marian Florea, Editura Fundației Culturale Române 1994.

2. "Sărbători și obiceiuri românești" de I.Ghinoiu Editura Elion, București ,2002
3. "Sărbătorile la români "de Tudor Pamfile ,Editura Saeculum 2007.

TRADIȚII PASCALE LA ROMÂNI ȘI LA GRECI

Prof. ROȘCULETE DAIA CLAUDIA

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România, unele încă se respectă altele s-au pierdut în măgura vremurilor.

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți.

Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă.

Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui" sau „Săptămâna Luminată". Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

În lumea tradițional românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.

În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru Sfintele Pași totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate.

În mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

În Transilvania și Banat se credea că în Joia Mare n-ai voie să dormi ziua. Cel care va dormi va fi „puturos, leneș și netrebnic" tot anul.

Tot omul avea pentru ziua de Paste cel puțin o piesa de îmbrăcăminte nouă.

În vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.

Obiceiuri și tradiții de Paște culinare: pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura și drobul de miel. I se zicea și Mielul Paștilor.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu împletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.

Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare.

Tradiția ouălor de Paște provine dintr-un obicei premergător creștinismului. A fost prezent atât la popoarele europene cât și la cele asiatice. Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită.

Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște.

Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „de-acum să faceți și voi ouă roșii împestrițate în aducere aminte despre răstignirea mea".

Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!".

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul.

În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo până în duminica Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se aleg cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie.

Încondeierea ouălor presupune două faze: procesul decorativ și înroșirea ouălor. Decorarea ouălor

începe cu spălarea și ștergerea lor.

„Împiestrirea ouălor" se face cu un instrument numit „chișiță" (sau pișiță). Procesul împiestririi (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite.

Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se

făcea cu scoarță de arin roșu.

Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se foloseau doar vase noi iar în oală se mai punea puțină piatră acră. Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate. În Bucovina ouăle roșii mai poartă denumirea de merișoare.

La finalul celor două procese ouăle se șterg cu grijă. Chiar și „ștergarul" (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an iar în unele locuri
este afumat deoarece se crede că are puteri curative.

Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră
semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Ouăle care au multe decorații și mai multe culori se spune că sunt „muncite".

Din motive tehnice aceste ouă se fierb mai puțin. Ele nu se mănâncă si au doar rol decorativ. Uneori ouăle se găuresc și se scoate albușul și gălbenușul. Se zice însă că nu-i bine să ții aceste ouă goale în casă, pentru că „se ascunde dracul într-nsele". Aceste practici se regăsesc mai mult în Bucovina.

Tradiții de Paște referitoarea la ciocnirea ouălor. În ziua 1, 2, 3 de Paște se ciocnește cu ouă încondeiate. Mulți cred că cei care ciocnesc ouă, se vor întâlni pe lumea cealaltă. Cei doi își vor ura „Hristos a înviat" și „Adevărat a înviat". Din acest motiv ei caută ca persoanele cu care ciocnesc să le fie prieteni.

În unele zone ale țării, în prima zi se ciocnește doar cu capul iar în a doua și a treia zi se ciocnește cu ambele părți. Cel căruia i se sparge oul trebuie să i-l dea învingătorului. Dacă nu i-l dă se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă, împuțit.

Ouă încondeiate conform tradiției din Bucovina

În dimineața Paștelui se pune într-o oală curată un ou roșu, apă și un bănuț după care locuitorii casei se spăla cu această apă pe față și mâini. Motivația?.. vor fi roșii la față (semnificând sănătate) și vor avea bani tot anul.

Datini românești din Ardeal si Transilvania. Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la Slujba religioasă. În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se îmbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli.

Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșiiau în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebnici.

La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor pască îmbibată în vin.

Cei care nu au ajuns la biserică vor primi pască de la cunoscuți sau familie. Pasca este primul aliment care trebuie consumat în ziua sărbătorii. Sfirmituri de pască se obișnuia a se da animalelor.

Obiceiul pâinii pascale este specific zonei Ardealului și Munteniei.

Când intri în casa unui om în ziua de Paște sau după, vei zice: „Hristos a înviat". Celălalt va răspunde „Adevărat a înviat".

Se crede că cine moare în ziua de Paște este norocos. În această zi cerul este deschis și omul merge în Rai.

În categoria de obiceiuri și tradiții de Paște intră și cel de a bate toaca.

Fiind o sărbătoare atât de importantă, în ziua de Paște era complet interzis să lucrezi, să asculți muzică sau chiar să călătorești. Din aceste motive, la țară, obiceiul era ca toți tinerii să se strângă în curtea bisericii. Obișnuiau să ciocnească ouă, să bată toaca sau să tragă clopotele. Scopul ultimelor două este de a face cunoscută învierea lui Iisus Hristos.

În unele zone ale țării clopotele și toaca se auzeau 3 zile la rând. Toaca se bate neîntrerupt de către băieți iar clopotele sunt trase și de fete. Dacă fetele trag clopotele se crede că inul și cânepa vor crește mai cu spor în anul în curs.

Obiceiurile de Paști la greci compun o verigă vie dintre trecut și prezent. Nurorile se duceau înainte de 1930 în duminica de Lăsata Secului, la soacre pentru a le oferi portocale si pentru a-si cere iertare, de asemenea procedează si pentru nașele lor. In anumite zone din Grecia, cat pe insulele grecești se confecționează o păpușă Kira-Sarakosti (ori se pregătește dintr-un aluat), formata cu 7 picioare care simbolizează numărul de săptămâni până în ziua Pascală.Păpușa este creată fără gură, pentru a nu putea să mănânce (datorita postului) si sa nu-i bârfească pe ceilalți, fără nas pentru a nu fi atras de mirosul mâncărurilor, numai urechile sunt cusute pentru aude cu urechi cat si mâinile împreunate pentru a-si spune rugăciunea. De fiecare data, când merg la biserica, se rupe cate un picior al păpușii, iar ultimul in Vinerea Mare.

Așa cum tradițiile românești nu se diferențiază prea mult de cele ale a elenilor, in ajunul Floriilor ori a Sâmbetei lui Lazar cum se mai numește, de dimineața, copiii ies la fiecare casa ori din satele vecine sa colinde in numele lui Lazar si fiecare purtând efigia simbolica a lui Lazar făcută din papura si alte materiale, împodobită cu panglici multicolore și coșulețe cu flori de primăvara. La rândul lor, copiii sunt răsplatiti cu oua roșii, nuci, mere, smochine si prăjiturele numite "Lazaruti" / "Lazarine".

Postul Paștelui este diferit de cel de la romani, trecerea se face treptat de la preparatele de carne la cele vegetale. In prima săptamână de post numita Kreatinis, carnea este înca

consumata, iar in a a-2a saptamana numita Tirinis se consuma produsele lactate (renuntand la carne).

Dis-de-dimineata, unde brutariile ori in casele locuitorilor, aerul e cuprins de un parfum dulce care se ridica de la pita (placinta) cu branza si lapte preparata dupa un obicei dupa retele stravechi elene. Ultimele mese de post sunt preparate obligatoriu din vegetale, fierturi in apa simpla cu adaosuri de otet, oregano si cu masline, ceapa verde si halva. La fiecare masa greceasca, in Joia Mare, niciodata nu lipseste painea dulce numita Tsoureki, arni sti souvla adica mielul la protap, ouale rosii, kokoretsi (maruntaie din miel) care sunt puse pe gratar la fel ca frigaruii nostrii romanesti ori pe foc in doua bete. La desert, sunt nelipsitele tarte cu branza - flaounes. Festinul culinar este deschis de mayeritsa, supa de Paste, iar toate acestea in decorul lumanarilor albe pascale menite sa redea calmul si linistea interioara specifice celei mai mari Sărbători ortodoxe: Învierea Fiului lui Dumnezeu.

In Joia Mare, încep pregătirile, gospodinele vopsesc ouăle roșii, înainte de a rasare soarele. Se ingroapa oul in vie, in scopul de a le proteja de grindina data de Dumnezeu si sa aiba o recolta buna. In constiinta populara, un ou care a fost citit în Biserica în Joia Mare, poate sa reziste fara sa se strice de-a lungul anului.

O alta traditie veche de secole, in Grecia, inceputurile ei le are de cand turcii inca erau prezenti pe meleagurile tarii; locuitorii oraselor, a satelor, pentru a speria armata turca o faceau cu artificii. Obiceiul a ramas si in prezent, in noaptea Pastelui, biserica provoaca un "razboi" de artificii pentru ca lumea sa se simta bine. In miez de noapte, cand preotul da Lumina Sfanta credinciosilor, adusa din Ierusalim, acesta pronunta "Hristos a Inviat!" (Hristos Anesti) , crestinii cu: "Adevarat a Inviat!" (Alithos
Anesti)

In Sfanta Duminica a Pastelui, credinciosii petrec impreuna cu familia si prietenii. Masa traditionala este compusa din friptura de miel, care il simbolizeaza pe Iisus, Mielul lui Dumnezeu si oua vopsite.

A doua zi, în Duminica Floriilor, mici si mari se duc la biserica sa se pregătească sufletește pentru încercarea din Săptămâna Patimilor.

LEADERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

Prof. Înv. Preșc. SBERA RAMONA MARIA
Școala Gimnazială Carpinis
Gradinița Dragoiesti

Intotdeauna, intr-un grup, apare, mai devreme sau mai tarziu un lider. Intregul grup intelege sa se

lase indrumat de acesta .

Leadership-ul poate fi deopotriva o forta pozitiva sau negativa, cu cat pozitia sociala a unui individ este mai inalta, cu atat mai numeroase vor fi persoanele care initiaza interactiunii cu el, direct sau prin intermediari, oamenii ce nu sunt apreciati trebuie sa ii caute pe altii si sunt rar cautati de ceilalti.

Rolul tipului de conducere asupra activitatii de comunicare, este nu doar unul dintre cele mai

semnificative, ci si unul dintre cele mai ofertante in ceea ce priveste multitudinea laturilor si ipostazelor sub care pot aparea.

In acest mod, fie ca ne referim la o intreaga scala de atribute de la nivelul microgrupal pana la dimensiunea organizatiei ca atare, fie ca dezvoltam totul in aria manifestarilor particulare,(cum ar fi managementul clasei de elevi unde cadrul didactic este vazut in ipostaza de lider), nu putem sa omitem importanta de catalizator a comunicarii pe care diferitele modele de leadership o accentueaza.

W. Timothy Coombs – unul dintre cei mai reputati teoreticieni din domeniul comunicării de crizã – defineste criza ca fiind „perceptia unui eveniment imprevizibil care pericliteazã importante asteptări ale publicurilor relevante, poate afecta în mod serios performantele unei organizatii si poate genera rezultate negative” . Aceastã definitie este pe deplin relevantã cu privire la rolul comunicării în situatiile de crizã cu care se pot confrunta organizatiile, indiferent de domeniul în care ele functioneazã (mediul institutional, cel de business sau sau cel nonprofit).

Într-adevăr, Coombs atrage atentia – cu deplinã îndreptãtire, în opinia noastrã – asupra importantei comunicării în astfel de circumstante: pentru organizatie, de cele mai multe ori, o situatie de crizã nu este periculoasã în primul rând prin consecintele propriu-zise pe care le poate produce (pierderi de vieti omenesti sau rãniri grave ale unor membri ai organizatiei, pierderi

materiale sau financiare considerabile, accidente industriale sau ecologice majore etc.); în realitate, amenintarea majorã este reprezentatã de perceptiile pe care si le formeazã publicurile organizatiei, în special acele publicuri care au interese, relatii si asteptări ce pot fi afectate de situatia cu care se confruntã organizatia.

Într-o largã majoritate, fie cã au un suport real sau nu, aceste perceptii sunt negative, deoarece

oamenii tind sã atribuie organizatiei responsabilitatea pentru situatia amenintãtoare pe care ei o percep. Prin urmare, este crucial ca, în astfel de cazuri, organizatia sã încerce sã gestioneze cât mai eficient perceptiile publicurilor sale, fie cã este vorba de publicuri externe sau interne. Precizãm de la bun început cã gestionarea acestor perceptii nu presupune niciun fel de încercări de manipulare, dimpotrivã, ea constã în principal în acte si procese de comunicare caracterizate prin transparentã, onestitate, consistentã, factualitate – trãsãturi specifice comunicării de crizã.

Mai mult decât atât, în spatiul public în care se manifestã organizatiile sunt prezente si produc consecinte câteva iluzii cu privire la procesele de comunicare, precum: iluzia unei comunicări lesne de realizat; iluzia cã receptorul va întelege în totalitate sau mãcar în cea mai mare parte mesajul transmis de cãtre emitãtor; iluzia cã, într-o situatie de comunicare datã, existã o singurã modalitate eficace de comunicare, aceea pentru care a optat emitãtorul.

Existenta acestor fenomene care însotesc comunicarea face necesarã abordarea lor sistematicã,

deoarece, dacã sunt neglijate, ele agraveazã substantial situatia de crizã cãreia i se asociazã.

Bibliografie:

1 W. Timothy Coombs, Ongoing Crisis Communication. Planning, Managing, and Responding, second

edition, Thousand Oaks, California, Sage Publications, Inc., 2007, pp. 2-3.

COMUNICAREA ȘI RELAȚIONAREA EFICIENTĂ CU ELEVII ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

Prof. ZITA-EMESE ANDRAS

Colegiul Național Aprily Lajos, jud. Brașov

Profesorul trebuie să dețină **arta comunicării**. Să nu uităm **comunicarea** reprezintă schimbul de mesaje între cel puțin două persoane, din care una emite (exprimă) o informație și cealaltă o recepționează (înțelege), cu condiția ca partenerii să cunoască codul. Instrumentul comunicării este limba. Limbajul corpului (mesaje transmise prin tonalitatea vocii, expresia feței, poziția corpului, gesturi, etc) reprezintă, de asemenea, o parte importantă a comunicării. O bună comunicare presupune combinarea armonioasă a limbajului verbal (mesaje transmise oral, scris și citit) cu cel nonverbal (exprimat prin semne, gesturi, desene) (http://www.psihologlogoped.ro/doc_4_Ce-este-comunicarea-_pg_0.htm) și cel paraverbal. .

Reprezentativ este modelul Milton, care se referă la utilizarea comunicării de tip metaforic și a limbajului ericksonian. Metaforele realizează conexiuni creative între două evenimente sau experiențe.Milton, maestrul terapiei metaforice, fiind întrebat cu privire la cele mai importante trei variabile ale terapiei a răspuns: „observă, observă, observă", cu referire la metaforele furnizate în terapie de către clientul însuși prin comunicare. In demersul nostru ne vom folosi de acest îndemn pentru a analiza comunicarea dintre profesori și elevi.

Funcția limbajului se dezvoltă în legătură cu unul dintre factorii actului de comunicare, deși într-un mesaj se manifestă de obicei mai multe funcții ale limbajului simultan, însă numai unele sunt dominante .Putem vorbi despre faptul ca: „Structura unui mesaj depinde, în primul rând, de funcția predominantă" Jakobson.

Funcția expresivă sau emotivă (centrată pe emițător)- prin care se exprimă subiectivitatea locutorului: stările, sentimentele, valorile sale; mijloacele specializate de realizare ale acestei funcții sunt interjecțiile (Ah! Vai!), verbele de stare (mă bucur, sufăr) sau cele cu verbe de opinie (eu consider că , cred).

Funcția de apel sau conativă (centrată pe receptor) -prin care se exprimă o încercare de a-l influența, de a-l incita la acțiune pe interlocutor printr-un ordin etc.; atunci vom folosi verbe la modul imperativ.

Funcția referențială (centrată pe context) — prin care se transmit informații despre lume.

Funcția fatică (centrată pe canal) — prin care se controlează „canalul“și are loc menținerea contactului dintre interlocutori, prin verificări și confirmări (Alo! Hei! Mă auzi?).

Funcția metalingvistică (centrată pe cod) — prin care se controlează „codul“, cuvintele folosite.

Funcția poetică (centrată pe mesaj) — prin care se pune în valoare mesajul ca atare, forma în care este structurat/ organizat acesta. Prin funcția poetică, un mesaj nu mai este un simplu instrument (un vehicul pentru informație), ci un text interesant în sine, plăcut, frumos, obsedant, amuzant, ușor de fixat în memorie.” Sâmihăian, Florentina și Norel,Mariana (2011) .

Comunicarea este o valoare socio-culturală, conform lui sociolingvistului Basil Bernstein citit în Feher (2013, pag.1), este valoare însușită din familie.Acesta ar putea una din cauzele eșecului de comunicare în mediul școlar.

Pentru a putea modifica în bine comunicarea, trebuie să identificăm cauzele” comunicării defectuase”. Dr. Budai (1995 pag .24)

Potrivit ideilor lui Sausur, comunicarea elev-profesor și abilitățile de comunicare asertivă ale profesorului par a fi conceptele cheie în atingerea obiectivelor actului educational. Există o legătura între abilitățile comunicaționale ale profesorului, eficiența acestora, precum și faptul că aceste abilități, este posibi,l să joace un rol mai important pentru educație decât pregătirea tehnică a cadrului didactic, nivelul său de inteligență sau metodele de predare folosite (Bipuss, 2003, pag 16).

De cele mai multe ori, comportamentul deviant al elevilor fată de profesor nu se adresează acestuia, ci familiei, de care încearcă să se distanteze, așa cum este normal pentru toți adolescenții/ ceea ce reprezintă o normalitate pentru adolescenți. Copilul care provine dintr-o familie în care normele nu sunt stricte va încerca să transpună conflictul ruperii de familie în clasă, jucând acest rol de opozant,inconștient, pentru a obține respectul grupului de prieteni. Pericolul cel mai mare este reprezentat de faptul ca elevul este posibil să se menține în aceast rol pe o perioada îndelungată.

” Profesorul care folosește pedeapsa mai mult decât recompensa, sau care nu spune nimic atunci când ar trebui să spună, nu poate forma sau schimba comportamentul elevului” afirma doamna psiholog Alina Tătaru. Consider că ar trebuie să le vorbim mai des elevilor, să convorbim cu ei, să-i aprerciem și să-i dojenim, dar să nu-i jignim.

O comunicare confuză în actul instructiv-educativ poate produce divergențe. Ea poate produce confuzie, nesiguranță și chiar refuzul conținutului transmis (ex. Există o diferență între mesajul transmis verbal și cel transmis paraverbal, nonverbal).

Prezentarea lecției într-un limbaj științific, neînțeles de elevi, pare o desconsiderare a interlocutorului. Înseamnă reducerea partenerului de discuții la statutul de receptor pasiv. O comunicare de acest gen, devine un simplu act de informare.

„Dialogul profesorului cu tabla" –reprezintă o comunicare didactică ineficientă. Profesorul întors la tablă dialoghează cu sine, iar la sfârșitul orei rămâne cu impresia greșită că nu putea face lucrurile mai bine deoarece nu are elevi pregătiți, care să înteleagă știința pe care o el o deține.

Empatia și ascultarea interlocutorului este importantă Zaja (2011, pag.54). La „rădăcina" celor mai mari probleme de comunicare se află dificultățile de percepere și de credibilitate. Ele pot deveni niște "noduri "complicate pe care deseori le numim "dificultati de comunicare".
Problemele de credibilitate sunt cel mai greu de rezolvat mai ales dacă fiecare dintre cei implicați crede că el este cel care vede realitatea corect Stephen R. Covey-(1990, pag. 108-145).

.

Profesorul trebuie să dețină anumite competențe în comunicare pentru a putea rezolva conflictele iscate în timpul actului instructiv-educativ. Elevii îsi pot canalizeza puterile într-o „luptă" contra noastră în încercarea de a ne demonstra punctul lor de vedere. Nu merită să intrăm într-o astfel de „luptă", deoarece pentru noi **poate fi** un eșec**!** Odata ce ne-am însușit această valore, aproape orice problemă de percepere sau de credibilitate poate fi rezolvată. (Stephen R. Covey-(1990, pag. 108-145).

Există o diferența majora între deținerea unor competențe de comunicare și lipsa acestora: ex. Ar fi mai indicat ca cineva sa afirme: „**A**șa văd eu lucrurile" in loc de "**A**șa stau lucrurile". În loc să auzim: "**U**ite cum e", să rostească: "**D**upă parerea mea"," **E**u cred că" sau "**D**upă cum văd eu...". Un astfel de limbaj admite existența și dreptul la contradictorialitate al celuilalt: "și tu ești important și ideile tale sunt bune.".

În relațiile interpersonale: "**Î**ncearcă mai întâi să înțelegi, și de abia într-un final să ai minusculul drept de a fi înțeles" spune un proverb vechi. Neurolingviștii consideră că oamenii au tendința de a percepe mesajele negative în termeni pozitivi, adică," **ceea ce este și mai puțin a ceea ce nu este**"(Stephen R. Covey (1990, pag. 108-145).

Spre exemplu, dacă spunem cuiva „Nu te îngrijora!" îl vom convinge că are motive să-și facă griji. În viața de zi cu zi întâlnim des inscripții: "Nu rupeți florile!","Nu călcați pe iarbă!" insa efectul lor este tocmai cel invers . Am putea să ne exprimăm altfel: ex."Să iubim florile „„"Să îngrijim iarba". Un alt cuvânt care inhibă este „trebuie"; el este considerat drept un îngrăditor al libertății. Ar fi mai bine am daca am recurge la folosirea sintagmelor: "Putem să încercăm","o să

depun efort", etc.. Cuvântul „dacă" îngrădește si el libertatea, insă prin condiționare :"Dacă îți faci tem ele poți să te joci ". O alegere pozitivă ar veni prin folosirea propoziției: "Când vei termina lecțiile poți să te joci". Sintagma „voi încerca" este folosita de oamenii care nu-și asumă responsabilitatea, dar cât de securizant sună „voi face" Popa (2006, .pag 97-99).

Negocierea este o tehnică pe care vrem ,nu vrem o aplicăm, de multe ori în conflictele cu elevii. A negocia înseamnă un mod de a gândi, o atitudine, un comportament, o știință. Bill Scott, în lucrarea „Art of negotiation" afirma: „Niciodată nu primești ceea ce meriți, primești ce negociezi!". În acest context, în literatura de specialitate**,** găsim o serie de definiții ale negocierii, acestea referindu-se în general la un ansamblu de tehnici utilizate de cel puțin doi parteneri pentru a ajunge la un consens .

Un profesor trebuie să fie , un bun manager și să știe să negocize în favoarea elevului, respectând normele instituției și urmărind un scop bine definit și cunoscut de ambii vorbitori (ex. Examenul national). Onestitatea este o calitate obligatorie a unui vorbitor, doar astfel putând acesta sa aiba credibilitate.

Un alt element ce poate ajuta în cazul conflictului este consilierea. Multe cadre didactice adoptă discuțiile individuale cu elevul și părintele și poate au un anumit succes, dar să nu uităm: confictul s-a petrecut într-o colectivitate, greu pot să admit că în afara colectivității el va fi rezolvat. Elevul "problemă", de multe ori este mesagerul celorlalți elevi, iar rezolvarea conflictului civilizat în fața colectivului de elevi va reperezenta o lecție pentru toți elevii.

3. Tipuri de conflicte în mediul școlar

Termenul „conflict" provine din limba latină, din verbul confligo,-ere, care înseamnă a se lupta, a se bate pentru ceva(DEX). Putem afirma despre conflict, că este un fenomen social multidimensional, un factor care obligă la schimbare, adaptare și transformare, o caracteristică importantă a existenței umane.

Revenind la tema lucrării, Thomas Gordon afirma că în mediul școlar pot exista două tipuri de conflicte: **de valori și conflicte de satisfacerea nevoilor personale. (**Gordon, Thomas: Profesorul eficient: programul Gordon pentru îmbunătățirea relațiilor cu elevii Gordon și Burch (2011).

În relația profesională elev-profesor, **conflictele de valori** ocupă cel mai mare/întins spațiu. Valorile unui profesor nu sunt, nu vor fi și nici nu trebuie să fie identice cu cele ale elevului. Școala de azi reprezintă locul de întâlnire al ideilor bune (sau mai puțin bune), un loc de întâlnire a

culturilor etnice și a valorilor păturilor sociale. Depinde de noi, profesorii de azi și de mâine, cum reușim să normalizăm diferențele inevitabile dintre aceste valori, iar pentru asta avem nevoie de cultură, educație, pentru că ele reprezintă elementul de legătură în relaționarea interpersonală . Comunicarea didactică înseamnă interacțiune, schimb de idei, deschidere, reciprocitate, și solidaritatea obiectivă a valorilor în mediul de întâlnire, microsocietatea numită școală.

Diferențele de valori apărute în școală sau în clasă pot izvorî și din faptul că elevii provin din familii diferite. Acești factori sociali, economici, etc. pot crea în primul rând mici conflicte între elevi. Ele nu ar trebui să genereze si conflicte între profesor și elev, deoarece profesorul se află la catedră tocmai pentru a le deschide mintea elevilor în legătură cu lumea înconjurătoare și pentru a incerca să-i educe în așa fel încât să fie deschiși la nou, dar mai ales pentru a fi toleranți cu cei din jurul lor. Diversitatea culturală din școală ne obligă într-o Europă unită, la studiul culturilor într-o manieră comparativă și complementară, astfel creându-se situații favorabile descoperirii varietății gusturilor, a formelor de expresie, a limbajelor, a formelor de organizare socială, etc.. Toate aceste activități, vin să răstoarne/descompună neînțelegerile provenite din diferențele de valori. În școală, diversitatea ne unește sub un nume și sub o emblemă, fapt ce nu se reușește întotdeauna/mereu într-un oraș sau o țară. Valorile școlii românești sunt: toleranța, respectul reciproc, egalitatea, ceea ce fructifică diferențele culturale și le racordează la valorile generale ale umanității. Profesorii trebuie să intreprindă activități care să faciliteze interiorizarea valorilor și să fundamenteze un sistem de valori autentic pentru tinerii de azi.

Al doilea tip de conflict ține nu atât de idei, cât de nevoi. Nevoile și dorințele părților sunt diferite, ceea ce este și normal până la urmă. Profesorul trebuie să-i ofere destule motive elevului încât acesta să-și dorească să dobândească cunoștințele predate de profesor. Exemplele profesorului trebuie să fie mereu realiste și concludente. Dacă un copil rom nu poate să scrie în clasa a VIII-a, el trebuie să primească argumentul potrivit din partea profesorului pentru a-l determina și ambiționa să reușească acest lucru. Altfel voi relaționa si cu un elev eminent care în ultimul timp are realizări slabe, și la fel voi relaționa și cu un elev cu nevoi de învățare speciale.

Imaginea care s-a format cu privire la relațiile dintre profesor și elev se bazează pe concepția că aceștia se află situați de o parte și de alta a baricadei, a catedrei, relația dintre ei fiind una de opoziție. Profesorul este persoana care învață, disciplinează, formulează cerințe, educă, poruncește, iar elevul este cel care ascultă, învață, realizează cerințele, se adaptează. Rolul profesorului este de a dirija activitatea de învățare și de a-i îndruma pe elevi. Educația apare astfel ca o luptă dintre interesele profesorului, ce vrea să modeleze și elevul care, de multe ori se opune. Astfel, în cadrul școlii pot apărea situații conflictuale, numărul acestora fiind în continuă creștere.

Cu toate că este un proces natural, este esențial de știut, atât pentru profesori, cât și pentru elevi prin ce modalități se poate rezolva cu succes un conflict. În școală există conflicte pozitive și negative. Cele pozitive ajută la învățare, iar cele negative perturbă activitatea didactică. Elevii cu tulburări de comportament deranjează ora, dar acele comportamente au un rol metacomunicativ, de a atrage atenția· Budai Béla (1995 pag.30).

Tânărul care perturbă activitatea de la oră nu trebuie „răsplătit" cu o atenționare de către profesor, deoarece ar duce la repetarea acelui tip de comportament, dar nici comportamentul ignorant al profesorului nu este mereu potrivit. Elevul poate căuta înțelegere și comportamentul poate fi o probă, o încearcare de forțare a limitelor. Elevul așteaptă un răspuns la „comportamentul de probă" și dacă nu primește unul, îl va relua pe cel precedent cu o mai mare intensitate Ranschburg (2010 pag.44).

O altă problemă ar putea fi lipsa de maturitate a elevilor, ce poate fi observata în „cearta cu alții " și în "neconformarea la cererile învățământului nonformal" ei provin,în cele mai multe cazuri ,din familii cu statut sociasl scăzut Mitrofan (2014).

1. **Stabilirea actiunilor necesare/pasilor necesari pentru producerea imbunatatirilor dorite**
2. **Identificarea resurselor necesare pentru atingerea obiectivelor propuse (imbunatatirilor) - interne/personale, externe**
3. **Stabilirea ordinii de aplicare/punere in practica a actiunilor**
4. **Termen realist de implementare/punere in practica a actiunilor - pentru fiecare dintre ele**
5. **Strategii de rezolvare ale conflictelor dintre profesor și elev conform (Dr.Niculescu Mariana, Gordon, Tomas, Budai, Bela, Popper Peter)**

Clasa este locul unde conflictele se amplifică. Toate formele de comportament sunt adresate grupului și nu pedagogului, deși comportamentul nepotrivit încalcă o normă pe care o reprezintă profesorul. Pe elev nu-l vor interesa consecințele comportamentului, ci din contră, pedeapsa aplicată îl va ajuta să-și clădească o poziție confortabilă în colectivul clasei .

În opinia mea conflictele pot fi rezolvate printr-o comunicare de calitate, o „comunicarea afectivă", Niculescu(2004), o comunicare deasupra transmiterii de informații

urmate de receptarea lor. Comunicarea nu se poate realiza fără empatizarea dintre părți și comportamentul asertiv, din partea ambelor „tabere". Realizarea acestui tip de comunicare va influența benefic, sau nu, comunicarea didactică. Să ne gândim logic: nu poți educa dacă subiectul nu vrea, nu poți schimba nimic fără acordul lui. În transmiterea de informații educaționale elevul și profesorul sunt colegi de muncă, ei stau la un birou mai mare, dar simbolic din munca comună se naște transformarea, valorificarea informației. Implementarea în munca noastră a valorilor școlii, societății noastre, va rezolva de la sine multe dintre divergențele existente și nu ar lăsa ca ele să se transforme în conflicte. Ar fi o rezolvare pașnică, fără intervenția unei forțe exterioare (mediator) și ar însemna reglarea internă a grupului." Kounin a descoperit că respectul pentru profesor, dublat de o motivație înlătură problemele de comportament,"(http://www.scribd.com/doc/202592042/ cartea Tema-2-ModelTeoretice-Ale-ManagementuluiClasei-Copy#scribd oct.2014).

de asemenea conduc la implicarea majoră a elevului în procesul instruirii și la reducerea conflictului.

4.1. Strategia de rezolvare a conflictelor are la bază o analiză clară a situației. Profesorul va trebui să diferențieze disputa de idei și conflictul, dar si sa cunoasca cauzele generatoare de conflict.

Un profesor aflat în conflict cu un elev va putea folosi **confruntarea directă,** în care va urmări realizarea unui acord. Profesorul va trebui să asculte de asemenea și părerile celorlalți elevi.

a. Managerul/profesorul va analiza obiectiv situația existentă și nu va permite să dea glas propriilor frustrări, el va trebui să țină cont de poziția în care se află, si anume cea de îndrumător de elevi și indiferent de situația prezentă, va trebui să urmărească obiectivul pentru care a fost angajat.
b. Nu va vorbi despre elev în absența acestuia;
c. Nu-și va construi alianțe în grupul de elevi, nu va merge pe deviza „dezbină și conduce", dar va permite celorlalți elevi să se exprime fără teamă;
d. Va stimula „modelul armoniei" care plasează în centru interesul instituției;
e. Va asculta efectiv Pease,Alan și Barbara (,2013.Pag23) ;
f. Îl va atrage la activități comune pe elevul supărat (este modul cel mai ușor de a rezolva un conflict de moment);
g. Va evita discutarea situației dacă elevul este extrem de agitat. În starea respectivă nu va putea oferi argumente și nici nu se va putea schimba atitudinea ostilă. Niculescu (2013).

O altă atitudine posibilă este: **confruntarea ascunsă** în care profesorul își pregătește în tăcere atuurile. Este atitudinea de care un profesor **nu** ar trebui să se folosească Niculescu (2013).

O altă abordare a rezolvării conflictului este dată de psihologul american Thomas Gordon, care identifică faptul că rezolvarea conflictului se poate realiza în **7 PAȘI**, in care elevul și profesorul sunt ambii implicați, și unde la sfârșit se poate decide asupra soluției care este acceptabilă pentru a satisface nevoile ambelor părți. Cei **ȘAPTE PAȘI** sunt: 1. definirea problemei, 2. căutarea posibilelor rezolvări,3. evaluarea soluțiilor găsite, 4. alegerea celei mai bune soluții, 5.luarea deciziei, 6.stabilirea modului de punere în practică a hotărârii luate, 7.evaluarea în cele din urmă a soluției aplicate .

Gordon atrage atenția asupra fenomenului de „eșec permis" (Gordon, Thomas,op.citită), atunci când lucrurile nu se rezolvă conform planului sau a intenției, dar acest fapt nu derivă din vina elevului, ci din deciziile greșite luate pe parcursul rezolvării conflictului. Ross W. Green vorbește despre" anumiti pași Greene,Ross (,2015,pag76-79).

(pe care ii poate urma profesorul după un plan bine definit. Esența aplicării planului este cominicarea asertivă.

Popper Peter amintește de necesitatea rezolvării conflictelor în clasă, implicarea părintelui este necesară, dar nu este înseamnă și rezolvarea conflictului Popper (2013).

5. **<u>Stabilirea termenelor intermediare de evaluare a progreselor - vor fi evaluate rezultatele (reactii, consecinte, impact) intermediare - directe si indirecte - si vor fi integrate observatiile personale, concluziile, descoperirile personale</u>**

Rezolvarea oricărui conflict înseamnă o comunicare eficientă, înseamnă că profesorul deține codul de comunicare necesar în a rezolva orice conflict în mediul școlar. Elevii vor fi beneficiarii direcți,comportamentul lor va modifica în bine relațiile interumane pe care aceștia îl au cu mediul lor social.

Profesorul și elevii comunică, orice informație de la professor ajunge prin intermediul comunicării la elevi. Ambele tabere constituie un nivel superior de prelucrare și integrare a informației despre lumea exterioară și despre propriul lor "eu". Nicolae Titulescu a afirmat: "Experiența m-a învățat că numai sinceritatea și cunoașterea celorlalți permit în diplomație culesul unor succese nu efemere, ci permanente". În meseria de profesor avem nevoie de diplomație și o comunicare asertivă.

În funcție de valorile personale depinde comportamentul nostru și, în final, caracterul. Tot în funcție de valori ne alegem și modul de rezolvare al conflictelor. Dacă profesorul are ca valoare adevărul și corectitudinea, nu îi va plăcea niciodată o rezolvare prin agresivitate.

Fiecare situație conflictuală este unică în felul ei pentru că fiecare participant (elev și profesor)

este unic. Astfel, există o sumedenie de metode de rezolvare a conflictului între elev-profesor în timpul actului educațional, dar ele trebuiesc aplicate cu tact. Pentru a găsi soluția ideală, trebuie să cunoaștem si participanții. Iar pe termen lung, e bine de știut că, **stabilirea unor reguli** clare la început de an școlar și aplicarea acestora cu consecvență va aduce rezultate**.**

Conflictul se datorează unei afirmări a individualismului. Burton notează că:" Rezolvarea conflictului este, pe termen lung, un proces de schimbare în sistemele politic, social și economic. Este un proces analitic și de rezolvare a problemelor, care ia în considerare nevoi individuale și de grup ca identitatea și recunoașterea, precum și schimbări instituționale care sunt necesare pentru a satisface aceste nevoi. Abordările tradiționale aspra managementului conflictelor se bazează în mare măsură pe mediere și negociere." Burton (2013).

Cea mai bună soluție de rezolvare a conflictului este comunicarea emaptică și cunoașterea elevului.Teoria nevoilor umane consideră că există anumite nevoi umane care nu pot fi ignorate pentru ca societățile să poată funcționa fără conflicte maladaptative. Teoria lui Burton,a lui Gordon,

Popper,Niculescu recunoaște aceste nevoi și sugerează căi pentru a le satisface în mod analitic . Dubla diplomație oferă un proces care poate fi folosit pentru a obține rezultatele dorite de teoria lui Burton cu privire la rezolvarea conflictelor. Formele de rezolvare ale conflictelor, potrivit cercetătorilor, au la bază comunicarea asertivă ca o componentă indispensabilă în rezolvarea conflictelor.

În prezent, o fuziune dintre comportamentul elevului și teoria nevoilor umane oferă cea mai

vastă scală a cauzelor conflictuale. Teoria lui Burton, Popper, Niculescu,Gordon cu privire la rezolvarea

conflictelor, oferă o abordare clară și pragmatic a rezolvării conflictului. Toți cercetătorii și rezultatele obținute prin cercetărea noastră a arătat clar că în mediul școlar nu se oferă o importanță potrivită comunicării assertive,ori nu se cunoaște acest tip de comunicare de cadrele didactice. Credem că ar fi necesar să se învețe, în timpul facultății, modurile de abordare ale conflictelor și modurile de rezolvare ale conflictelor. Și ar trebui studiată arta comunicării, deoarece, o comunicare didactică eficientă este interacțiune, o metodă didactică în mâna profesorului. Cunoștințele ajung de la profesor la elev prin comunicarea verbală este deci

important modul de comunicare din timpul orelor de curs. Profesorii trebuie să conștientizeze necesitatea deținerii unei culturi comunicaționale.

Bibliografie

1.Bábosik István Golnhofer Erzsébet Hegedűs Judit Hunyady Györgyné M. Nádasi Mária Ollé János Szivák Judit- *A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése Az iskolák belső világa- Bölcsész Konzorcium (Pedagogia practică. Viața internă a școlii din cadrul Consorțiului HEFOP)* HEFOP Iroda, Budapest,2006

2.Dr. Budai Béla: *A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája (Dezvoltarea personalității și educația psihosocială*), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995.

3. Buia,Mihaela- *Unele aspect evolutive privind complexitatea modelelor de comunicare"* http://noema.crifst.ro/doc/2011_2_02.pdf.

4.Durac,Livia-*Semiotica limbajului nonverbal în relația părinte adolescent, Institutul European* ,2009 ,București

5.Gordon, Thomas: *Profesorul eficient: programul Gordon pentru îmbunătățirea relațiilor cu elevii* *Thomas Gordon și Noel Burch – traducerea: Ioan Sava, Bucureșit, Editura Trei, 2011

6.Gordon, Tomas -*Părinte eficient* ,Editura Trei din ciclul : Psihologie practică pentru părinți , 2014.

7.Greene, Ross, W- *Cum înbunătățim disciplina copiilor la școală* Editura Orizonturi,2015,București.

8.Maszlaine Nagy,Judit-*A bocsánatkéres pragmatikája a kisiskolások körében.* Kossut Egyetemi Kiadó ,Debrecen ,2007.

9.Mitrofan,Iolanda *Copii și adolescenți probleme ,tulburări ,evaluare și intervenție psihoterapeutică,*Editura SPER,București,2014.

10. Monks-Knoers-*Fejlodes lelektana (Dezvoltarea psiho-socială),* Editura Urbis ,Budapesta ,2004 pag. 222.

11.Niculescu, Rodica Mariana*: Managment educațional-managmentul clasei de elevi* Curs opțional acultatea de Psihologie și Științele Educației, Brașov , 2004.

12.Pânișoară, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficientă – Rolurile și jucarea acestora de către membrii grupului, Polirom,2007.

12.Popa, Mariana- *Comunicarea,* Editura Paidera, București, 2006.

13.Pease,Allan și Pease ,Barbara- *Abilităţi de comunicare* ,Editura Curtea Veche , 2013.

14.Univ. drd. Popescu, Mihaela Alexandrina - Universitatea din Craiovsa *Competențe de comunicare în contextual educational –reevaluări și deschidere*

15.Popper, Peter –opere citite

16.Ranschburg, Jeno –*Jellem es jellemtelenseg(Caracter și lipsa caracterului pro social)* ,Editura Prolog ,Oradea, 2010

17.Revista Folio –"*Nonviolență în comunicare"- rezolvarea conflictelor în școală ,cu diferență* Nr.3/2010 .pag.28-31.

18. Stoica-Constantin ,Ana –*Conflictul interpersonal*,Editura Polirom, 2004

19. Sâmihăian, Florentina și Norel, Mariana- *Didactica limbii și literaturii române - Program de conversie profesională la nivel postuniversitar pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar,2011* http://www.scribd.com/doc/219669939/Mariana-Norel-Metodica-Predari-Lb-Si-LitRomane#scribd

20..Zaja, Roland, *A million retardaciobol es az overprotektiv szuloi magatartasbol eredo konfliktushelyzetek kezelese szpecialios nevelest igenylo iskolai, osztalytermi kornyezetben (Fenotipul*

retardatului și comportamentul părintelui,cauză a conflictului și rezolvarea conflictelor intraşcolară în cazul elevilor cu CES-Facultatea de Psihopedagogie din Veszprem),Veszprem, 2011,Pannon Egyetem Modern Filologia es Tarsadalmitudomanyi Kar Nevelestudomanyi Intezmenye

21.http://www.personalitatealfa.com/blog/o-trasatura-de-personalitate-alfa-comunicare-asertiva/

22.www.konflikt-cultura-freiburg.de

23.http://www.psiholog-logoped.ro/doc_4_Ce-este-comunicarea-_pg_0.htm

24. http://www.summerhillschool.co.uk/

25.http://www.scribd.com/doc/202592042/Tema-2-Modele-Teoretice-Ale-Managementului-Clasei-Copy#scribd octombrie

26.http://www.drfeherkatalin.hu/upld/2..pdf- Az orokles ,a kornyezet es a neveles szerepe a szemelyiseg fejlodeseben (Fenotipul și importanța lui în cazul conflictelor profesor- elev).

27.http://www.scrigroup.com/management/cominicare/Coduri-elaborate-si-coduri-res53831.php

28. https://matematicasiteologie.wordpress.com/2012/09/19/sirul-lui-fibonacci-una-din-cheile

29. Titlul proiectului „Perfecționarea cadrelor didactice, din învățământul preuniversitar, care predau limba română minorităților naționale”
Contract POSDRU/87/1.3/S/63909. Ascultarea sau înțelegerea mesajului ora
Competen a de producere a mesajelor orale – Vorbirea
http://www.fonduri-ue.ro/posdru/images/downdocs/plan_comunicare_ro.pdf
30.Roman,Jakobson,Linguistique poétiquehttp://ebooks.unibuc.ro/filologie/dominte/26.htm
31.http://www.psih.uaic.ro/~aconstantin/romana/docs/Fundamente_teoretice_ale_conflictului_Curs_ID_ ASC.pdf)
32. https://www.nyitottakademia.hu/webshop/konyv/popper-peter_lelekragcsalok-293

ROLUL ECHIPEI TERAPEUTICE ÎN SERVICIUL PSIHIATRIC

Dr. ANA-MARIA CÎMPEANU
Medic primar psihiatru, doctor în științe medicale

Psihiatria a reprezentat întotdeauna un domeniu frumos, dar puțin cunoscut, datorită complexității sale. Modul în care bolnavul psihic este tratat și reabilitat în serviciile de sănatate mintală depinde în totalitate de echipa terapeutică (medic, psiholog, asistent social, kinetoterapeut, asistent medical). Fiecare dintre membrii echipei deține un rol definitoriu în restabilirea echilibrului pacientului din serviciul psihiatric. În cele ce urmează, ne-am propus să schițăm câteva din aspectele și atributiile membrilor acestei echipe (în special ale medicului și psihologului), punând accent și pe aspectele transculturale.

Unitățile psihiatrice sunt cele care se ocupă de tot ceea ce presupune psihopatologia (disciplina care are ca obiect studiul tulburărilor de comportament, de conștiința și de comunicare – Sillamy N., 1995; Dictionarul Larousse). Ea este cea care studiază modul în care se instalează, evoluează și se termină bolile psihice. În sens larg, psihopatologia este știința care se ocupă cu studiul și tratamentul tulburărilor mentale. Se spune că psihopatologia este situată la jumătatea drumului dintre psihologie și psihiatrie și de aceea ea trebuie de regulă privită prin prisma celor două abordări, ajungandu-se la un numitor comun pentru binele pacientului. Psihopatologia își propune să raspundă la o serie întreagă de întrebări care vizează viața psihică anormală a subiectului, mijloacele sale de comunicare și raporturile sale cu lumea.

Boala este definită ca o serie de modificări biologice și comportamentale care generează o stare de distress și dizabilitate (APA, 1994). Boala are mai multe componenete:

- manifestări : fiecare boală presupune un anumit tablou clinic, care conține semne și simptome - boala presupune anumiți factori etiologici (exogeni și endogeni); acești agenți se împart după funcția lor, în factori declanșatori determinanți , favorizanți, predispozanți și de menținere
- reacții de răspuns ale organismului la acțiunea agenților etiologici; pot fi specifice și nespecifice. Tulburările care au un tablou clinic format din semne și simptome predominant psihologice, care implică mecanisme etiopatogenetice psihologice necesită tratamente psihologice. În acest caz, tratamentul medicamentos este simptomatic și nu vizează cauza tabloului clinic. Tulburările care au un tablou clinic dominat de semne și simptome predominant somatice și care au mecanisme etiopatogenetice predominant somatice formează obiectul medicinei tradiționale (D. David). In acest caz, tratamentele psihologice sunt simptomatice, adjuvante celor medicale.

Modelele în psihopatologie:

1. Modelul behaviorist

Modelul behaviorist se bazează pe trei direcții: condiționarea clasică, condiționarea operantă și behaviorismul pragmatic, în întelegerea tulburărilor psihopatologice. Conform teoriei behavioriste, atât comportamentele anormale cât și cele normale sunt învățate și menținute. Fiecare comportament este legat de mediul înconjurător al subiectului, motiv pentru care clinicienii încearcă întotdeauna să precizeze condițiile de mediu care preced, acompaniază sau urmează comportamentele studiate (F. Tudose).

2. Modelul umanist – existențialist

Acest model pornește de la premisa ca patologia psihică și psihosomaticș apare datorită faptului că experențiale negative de viață blochează factorii pozitivi care stau la baza personalității noastre

(D. David). Între acești factori amintim: nevoia de autorealizare, apreciere, securitate, afiliere, sens, etc.

3. Modelul cognitiv – comportamental

Acest model consideră problemele psihologice ca răspunsuri dezadaptative învățate, susținute de cogniții disfuncționale, iar pentru a le trata trebuie să modificăm aceste comportamente și cogniții prin tehnici specifice.

4. Modelul psihanalitic

Există unele contribuții ale abordării psihanalitice care au o semnificație deosebită în psihopatologie: importanța trecutului personal, a sexualității, a experiențelor individuale și faptul de a concepe boala mintală dintr-o perspectivă funcțională, ca o tentativă de ajustare, de rezolvare a unor probleme care nu au putut fi rezolvate într-o altă maniera satisfacatoare (F. Tudose).

5. Modelul biologic

Este cel mai apropiat de modelul medical, consideraând că boala psihică are cauze genetice. Adepții acestui model consideră că prin cercetările neurobiologice și biochimice cauzele bolilor mintale pot fi descoperite și eliminate.

6. Modelul psiho – sociologic

Acest model pune accent pe rolul factorilor sociali în determinarea și tratarea bolilor.

Am expus pe scurt cateva dintre modelele psihopatologiei fără a avea pretenția că le-am cuprins pe toate, pentru a vedea modul în care boala mintala poate fi abordata din multiple perspective.

In centrul echipei terapeutice stă ,de regulă, medicul psihiatru pentru că primordial este scopul terapeutic. El este cel care pe lângă cunoștințele legate de funcționalitatea biologică a creierului mai este preocupat și de comportament. Psihiatrul este cel care trebuie să știe foarte bine manifestările psihiatrice ale bolilor somatice pentru a nu interpreta greșit modificările în tabloul simptomatic sau să intervină neadecvat. Resursele unice ale psihiatriei ca disciplină în ceea ce privește stabilirea unor etiologii complexe așa cum se întâmplă în psihosomatică, posibilități de intervenție ale psihoterapiei ca și valoarea diagnosticului psihiatric corect nu sunt apreciate pentru că nu sunt cunoscute. Psihiatrul poate să recunoască anumite configurații situaționale, să aprecieze interacțiunile dintre factorii biologici și psihologici și să-și aplice cunoștințele în ambele componente ale procesului diagnostic: psihosocial și medical (F. Tudose). Pe lângă medicul psihiatru, exista intotdeauna un psiholog clinician. De la rolul de colaborator, psihologul clinician aduce în prezent, prin teste și tehnici specifice, informații suplimentare. Împreună, cei doi realizează investigarea de tip anamnestic, de tip psihoterapeutic și punerea diagnosticului. Atribuțiile psihopatologului:

1. diagnostic și evaluare clinică
2. intervenție și tratatment - dacă este vorba de psiholog, forma de tratament include consilierea psihologică și intervenția psihoterapeutică; dacă este vorba de medic, tratamentul este cel medicamentos
3. cercetare - investigarea rolului factorilor psihologici și fizici în sănătate și boală 4. educație și trening – parcurgerea opțională a unor programe de formare în psihoterapie.

Pe lângă medic și psiholog, un rol important în echipă îl are și asistentul social. Asistența socială este o activitate complexă care necesită o metodologie aparte de lucru. Principalele metode de lucru în asistența socială sunt: observația, interviul clinico - psihologic, investigația socială, ancheta socială și medico – socială.

În concluzie, am încercat în acest articol să surprindem doar câteva din aspectele legate de psihopatologie, de mecanismele implicate în psihopatologie, precum și de rolul pe care fiecare din cei care lucrează în servicii de sănătate mentală îl are în cadrul echipei terapeutice.

INFRACȚIONALITATEA, FORMĂ DE NEVROZĂ EXPRIMATĂ ÎN SIMPTOME PSIHIATRICE

Dr. ANA-MARIA CÎMPEANU
Medic primar psihiatru, doctor în științe medicale

Deținuții sunt persoanele care savârșesc anumite infracțiuni. Pe perioada ispășirii pedepsei, deținuții participă la muncă și în anumite condiții este apreciată creativitatea lor și se încearcă chiar dezvoltarea creativității deținuților în muncă. În consecință, ar fi foarte interesant de urmărit relația dintre creativitate și personalitate pe această categorie pe indivizi.

Personalitatea este un concept fundamental în științele social umane, în psihologie, având note specifice, controversat, mereu reluat, definit și reevaluat.

În general, conceptul de personalitate are două accepțiuni principale: filozofică și psihologică. Creativitatea reprezintă trăsătura fundamentală, definitorie a omului, posibilitatea majoră, plenară de integrare socială, domeniul real și autentic al exprimării, criteriul fundamental de valorificare și valorizare socială. Perspectiva psihologică impune personalitatea ca rezultat al dezvoltării depline și unitare a însușirilor omului, care are loc într-un anumit context social.

Având o triplă condiționare: biologică, psihologică și socială, personalitatea umană este expresia efortului de integrare a persoanei în structurile sociale, munca, activitatea constituind statutul său ontologic.

Într-o viziune modernă, personalitatea este prezentă ca o structură dinamică cu profunde semnificații ontologice și axiologice, constituită din procese, funcții și însușiri psihice, care se dezvoltă în ontogeneză, ca urmare a influențelor social-culturale și educative asupra zestrei native a individului.

Este important să subliniem faptul că dinamica personalității se manifestă în două planuri: individual și social, planuri ce se condiționează reciproc.

Dinamica personalității actualizează structuri și procese care, în condiții concrete, exprimă forme de comportament (adecvate sau nu), adică descriu tipologii comportamentale.

Aflându-se într-o permanentă devenire, „structură vie” (Piaget), personalitatea este determinată de complexe relații care se referă la două mari realități: Eul și Lumea. În acest context, personalitatea nu există ca realitate psihologică decât actualizând în fiecare moment potențialitățile sale în raportul individului cu lumea, caracterizându-se prin devenire (Al. Roșca, 1938). După opinia lui Joseph Nuttin personalitatea este o structură bipolară EU-LUME. Cunoașterea personalității presupune analiza mecanismului integrării elementelor sale componente și a relațiilor dintre ele. În procesul general al integrări personalității se desprind trei tipuri principale de legături, necesare studiului devenirii personalități.

Legături primare înnăscute, determinate de relațiile din interiorul organismului și menite să asigure integritatea morfo-funcțională a acestuia în confruntarea directă cu influențele mediului. Legături secundare, elaborate pe baza celor primare numite compartimente inteligente.

Legături terțiare, care se formează pe baza sensului, a desemnării categoriale a situațiilor, prin raportarea lor concomitentă la strările proprii de motivații și etaloane valorice elaborate și sancționate social.

Un prim model al personalității poate fi repede identificat. În vorbirea de zi cu zi se obișnuiește să se spună despre oameni că sunt agresivi sau neagresivi, stabili ca antonim la nevrotic,

ca și cum ei ar fi în permanență la o extremă sau alta, fără posibilitatea de a se afla undeva mijloc. Un exemplu al acestui model tipologic de personalitate este doctrina celor patru temperamente de bază (coleric, sangvinic, flegmatic și melancolic) promovată de fizicianul grec Galen în secolul al II-lea. A fost abandonat la începutul cercetărilor moderne privind personalitatea, adică la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Succesorul acestui model a fost modelul dimensional al personalității, care susține că oamenii nu au un singur tip de personalitate, ci că ocupă puncte pe dimensiuni continue, cum ar fi extraversiunea și neuroticismul, fiecare poziție nuanțând-o pe următoarea. Se presupune că pozițiile lor sunt relativ constante în timp și că oameni vor răspunde la situații noi în moduri care sunt previzibile ținându–se cont de poziția care o ocupă pe dimensiunearespectivă. Chestionarele, în special cele auto-administrate, oferă un scor cantitativ pentru fiecare dimensiune. Această abordare prevede comportamentul ca fiind constant în situații diferite și momente diferite.

Multe teorii psihanalitice privesc actul infracțional ca manifestare pentru menținerea sau pentru rectificarea "echilibrului psihic".un al doilea grup susține că infracționalitatea este o formă de nevroză – dar exprimată mai degrabă în acte exterioare decât în simptome psihiatrice. Totuși, alții afirmă că infracționalitatea este o formă înlocuitoare de satisfacere pentru nevoi care nu au fost satisfăcute în cadrul familiei – în aceste condiții, tinerii se orientează către grupuri de delicvenți pentru acceptare și recunoaștere. Părerea unui ultim grup include faptul că încercarea de a avea succes într-o cultură orientată spre succes este de-a dreptul traumatizantă pentru cei care sunt mai puțin înzestrați pentru competiție – cei pasivi, cei complianți și dependenți. Astfel de persoane își reprimă aceste însușiri și trec la cealaltă extremă, a delicvenței agresive, care în același timp neagă slăbiciunea și aduce recompensă materială.

Teoria lui Eysenck despre personalitate și infracționalitate. Aceasta derivă dintr-o teorie mai comprehensivă a personalității, dezvoltată de-a lungul mai multor ani pe baza unui set de studii, de la analize statistice ale itemilor chestionarelor, și până la măsurători de laborator ale aptitudiniilor psihomotorii și psihofiziologiei umane.

Conform părerii lui Eysenk, există trei dimensiuni principale ale personalității: extraversiune (E), neuroticism (N) și psihoticism (P). Scorurile la cele trei, care sunt măsurate de Inventarul de Personalitate Eysenck, sunt folosite pentru a face predicții într-o gamă largă de contexte, de la fumatul țigărilor și până la comportamentul criminal. Deși dimensiunile E și N pot fi aproximate la distribuția clasică în populația generală, scorurile la P tind spre forma de J, majoritatea persoanelor obținând scoruri scăzute.

După Cesare Lombroso, putem distinge criminalul înăscut, criminalul epileptic, criminalul pradă unei pasiuni irezistibile, criminalul cu spirit slab și delicventul ocazional.

E. Ferri face distincție între criminalul de ocazie și criminalul din obișnuință (cu spirit slab, deviantul mintal și criminalul învederat).

Asociația internațională a criminaliștilor propune următoarea diferențiere: criminalul ocazional, criminalul cu capacitate redusă de adaptare la legile sociale, dar care se poate redresa prin pedepse date de tribunal și criminalul a cărui adaptare la sociatate nu este scontată.

Denis Szabo propune următoarea tipologie: delicvenți periculoși, marginali, imaturi și cu structură nevrotică.

La al șaselea Congres al Organizției Națiunilor Unite a fost formulată următoarea tipologie: delicventul înveterat (comportament repetitiv obișnuit, agresivitate persistentă, indiferență absolută în ceea ce privește consecințele), delicventul primejdios (infracțiune gravă, număr mare de infracțiuni săvârșite anterior, posibilitatea de a fi o amenințare pentru securitatea publică dacă este repus în libertate), delicventul dificil (produce greutăți autorităților, relații proaste, refuză să se

conformeze regulamentelor, poate încera să mai fie dificil în momentul în care este pus în libertate), deținutul pe termen lung, inadaptatul social.

De asemenea, deținuții pot fi clasificați și pe baza altor criterii: deținuți care se consideră vinovați și deținuți care neagă orice vinovăție.

În funcție de nivelul cultural al deținuților, pot fi întâlniți deținuți cu studii, care sunt mai socializați, compensează prin imaginar frustrările inerente închisorii și încearcă sa se mențină la un nivel acceptabil de civilizație. Pe de altă parte însă, mai sunt ceilalți deținuți, care "nu mai au ce pierde", fără familie, casă, prieteni, studii.

Din punctul de vedere al sănătății mintale, există trei categorii de deținuți: cei care își păstrează echilibrul sufletesc, cei care intră în penitenciar cu dizarmonii ale personalității care se agravează și cei care intră în penitenciar fără probleme, dar care au căderi depresive.

O ultimă clasificare a deținuților îi dihotomizează astfel: cei care muncesc și cei care nu muncesc.

In activitatea de planificare si realizare a activității de cunoaștere a deținuților se pornește de la faptul că fiecare dintre ei reprezintă un unicat, având propria-i individualitate și personalitate, o anume viață sufletească și anumite trăiri psihice, anumite atitudini și modalități de comportament, anumite reacții la ceea ce se întâmplă în afara sa ori în interiorul propriei sale subiectivități.

Reținem însă o serie de aspecte care se cer a fi cunoscute la toate persoanele aflate în detenție în scopul de a le putea aprecia cât mai bine și a interveni pentru a imprima un curs pozitiv evoluției lor, atât în perioada executării pedepsei privative de libertate, cât și în perspectiva reintegrării în perspectiva reintegrării în viața economico-socială după liberare. Printre acestea amintim, îndeosebi, nivelul de dezvoltare intelectuală, inteligență, memorie, imaginație, avem în vedere multiple fațete ale nivelului de dezvoltare intelectuală și , îndeosebi modul în care ele se prezintă la populația specifică penitenciarelor: multe persoane cu un grad scăzut de pregătire intelectuală, cu un foarte restrâns orizont de cunoștințe sau interese în acest domeniu; existența unor indivizi cu inteligență ascuțită și cu multă putere de imaginație, dar pe care le-au folosit și le folosesc într-un scop negativ, pentru a plănui și săvârși infracțiuni sau pentru a se sustrage descoperirii și pedepsirii lor.

Cu anumite limite, viața de penitenciar, munca și celelalte componente ale procesului de reeducare orientează într-o direcție pozitivă, stimulează și dezvoltă capacitatea intelectuală a deținuților, iar pe unii chiar îi deprinde să aibă preocupări în acest domeniu, să manifeste și trebuințe de ordin intelectual, cultural, să trăiască satisfacția împlinirii lor.

Prezintă o importanță deosebită sensul în care sunt cultivate, orientate și folosite aptitudinile, element care trebuie avut în vedere în procesul de reeducare a deținuților, de restructurare a personalității lor. În acest sens este necesară orientarea și stimularea capacităților în și pentru activitățile productive, pentru formarea și dezvoltarea pregătirii lor profesionale, a calificării în una sau mai multe profesii.

Pentru a-și pune în valoare resursele și capacitățile sale creatoare, individul are nevoie de o motivație puternică de natură intimă sau externă. Existența unei motivații slabe – și, evident, lipsa oricărei motivații, a unui imbold – determină individul să renunțe la problema care îl preocupă. În literatura de specialitate întâlnim adesea vorbindu-se despre factorii motivaționali interni și externi ai creativității, insistându-se cu precădere asupra necesității cultivării lor pentru potențarea resorturilor dezvoltării personalității creative. Dintre factorii motivaționali interni menționăm: curiozitatea, ambiția, nevoia lăuntrică de afirmare și autorealizare, dorința de succes și afirmare

socială. În strânsă legătură cu aceștia se manifestă și factorii motivaționali externi, sociali, ce se regăsesc în instaurarea unui "climat motivațional" favorabil emulări creatoare.

Nu putem spune că epuizăm acest subiect oricât de mult am vorbi despre el, datorita complexității

lui.

In concluzie, putem afirma ca procesul creativ presupune goluri în cunoaștere și dizarmonii, sensibilitate în sesizarea acestora. Asistăm la dezorganizări în plan afectiv și motivațional, inerente în condițiile lipsirii de libertate. În plan cognitiv, domina gândirea egocentrică paralel cu definitivarea capacității de utilizare a raționamentului abstract, ceea ce permite integrarea ideilor, mai mult sau mai puțin originale, în sisteme care să susțină experiențele reale. Deținutul simte nevoia de intimitate și de comunicare; teoriile subliniază aceste nevoi ca fațete contradictorii și obligatorii ale relațiilor interpersonale ale creativului. În acest context se dezvoltă interese și aspirații (ca investiții psihice), idealuri și expectații, dar și tentative de autocunoaștere și autodezvoltare.

TULBURĂRILE DEPRESIVE - PROBLEMĂ MAJORĂ DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

Dr. ANA-MARIA CÎMPEANU
Medic primar psihiatru, doctor în ştiinţe medicale

Depresia este entitatea nosografică cea mai raspandită cu cea mai înaltă prevalenţă şi cel mai înalt grad de congruenţă cu esenţa fiinţei insului, ilustrată prin: dispoziţie depresivă (sau iritabilă la copii şi adolescenţi)ca, re este prezentă în cea mai mare parte a zilei, în fiecare zi, timp de minimum 2 săptămâni. Pe langă acestea, în depresie mai apare suferinţa şi sentimentul durerii morale.

Acestui triptic spiritual i se adaugă trăsaturi de ordin medical: pierderea interesului, pierderea plăcerii, reducerea sau pierderea elanului vital, retragere socială, nehotărâre. La aceste simptome se mai adaugă sentimentul de culpabilitate, responsabilitatea faţă de problemele generale, ideaţie suicidară, perturbarea activităţii zilnice.

Depresia reprezintă o problemă majoră de sănătate publică, datorită faptului că este nedescoperită, nediagnosticată şi netratată de cele mai multe ori. Depresia nediagnosticată şi netratată are consecinţe nefaste asupra populaţiei prin complicaţiile pe care le determină (atât din punct de vedere medical cât şi social): - suicid şi tentative suicidare - alcoolism secundar şi abuz de droguri

- dizabilităţi sociale
- pierderea elanului de muncă (prin scăderea performanţelor profesionale şi sociale)
- destrămarea nucleului familial şi a microgrupului social
- creşterea costurilor de sănatate prin nerecunoaşterea în timp util a tulburării depresive.

Tulburarea depresivă este însoţită de obicei de alte comorbidităţi:

- tulburări anxioase (45-50% din cazuri)
- jocul de şansă patologic, abuz de droguri şi alcool (20-35% din cazuri)
- depresie secundară bolilor somatice (boli cardio-vasculare, boala Parkinson – 65% din pacienţii peste 60 de ani).

Ca factori de etiologie în depresie amintim rolul factorilor genetici demonstraţi pe studiile făcute pe gemenii mono- şi dizigoţi, studiul adopţiilor, studii de segregare, folosirea markerilor biologici, analize privind linkageul genetic. La această vulnerabilitate genetică se adaugă vulnerabilitatea dobândită. Pe lângă factorii genetici, trebuie amintit şi rolul evenimentelor de viaţă şi a stresului în apariţia tulburărilor depresive (acţiunea stresului se realizează prin acţiunea pe axele hipotalamo-hipofizo-suprareneliene, producând anomalii de funcţionare la acest nivel).

In substratul neurobiologic al depresiei un rol important îl are triada neuro-imuno-endocrină. Avându-se în vedere substratul neurobiologic al depresiei, studiile au arătat rolul pe care îl deţine serotonina în apariţia tulburărilor depresive. Pornindu-se de la legătura existentă între nivelul scazut de triptofan (precursor al serotoninei) şi apariţia tulburărilor depresive, s-a insistat în ultima perioadă pe rolul determinant pe care îl au antidepresivele inhibitoare ale recaptării de serotonina în tratamentul depresiei, dar şi în tratamentul tulburărilor depresive însoţite de anxietate. S-au obţinut rezultate benefice în tratamentul depresiei anxioase cu SSRi. Implicarea sistemului 5-HT în substratul neurochimic al tulburărilor depresive are la baza unele observaţii:

1. diminuarea tesutului cerebral la pacienţii depresivi, decedaţi prin suicid (5 HT si 5 HIIA)
2. scăderea concentraţiei 5 HIIA la pacienţii depresivi netrataţi
3. scăderea concentraţiei plasmatice a triptofanului (precursor al serotoninei) la pacienţii depresivi

4. creșterea la pacienții depresivi postmortem sau la decedați prin suicid a densității receptorului 5 HT2 cerebral, dar și a numărului receptorilor trombocitari la pacienții depresivi netratați.

Modificările au loc și la nivelul receptorilor pacienților depresivi. S-a constatat o creștere a numărului de receptori R5 HT2 trombocitari la pacienții depresivi și la cei decedați prin suicid.

Tulburările metabolismului central și periferic al 5 HT și hiperactivitatea axei HHC (hipotalamo-hipofizocorticală) determină fenomene ce intervin în mecanismul depresiei.

Antidepresivele SSRi determină creșterea nivelului de triptofan și al activității presinaptice a 5 HT. Există modificări și la nivelul sistemului imunitar în depresie. Citokinele (IL1, IL2), identifecate inițial la nivelul sistemului imunitar, sunt sintetizate și la nivelul 5 HC având roluri multiple. Activitatea de proliferare limfoblastică și activitatea celulelor natural killer (NK) este sub influența neurotransmitatorilor și a hormonilor, perturbarea lor fiind remarcată în depresii. Există o corelație inversă între citokine (IL6) și nivelul triptofanului sau al 5 HT. In tulburările depresive au fost remarcați indicatori ai activării sistemului imun celular, cum ar fi creșterea activității limfocitelor T helper (CD4) și a raportului CD4/CD8 (limfocite T helper), celule T supresoare citoxice. AD SSRi are un rol important în scăderea citokinelor (IL6), corelat cu scăderea simptomatologiei depresive.

Efectele tratamentului au fost studiate pe un eșantion de 200 de pacienți, bărbati si femei, care au prezentat tulburări depresive de diverse grade, unii având asociate și alte comorbidități – anxietate, consum de alcool, boli cardiovasculare, hipertiroidism. Studiul a fost efectuat pe o perioadă de 5 luni de zile (studiu prospectiv).

Tratamentul administrat a fost unul mixt:

1. **tratament biologic**:

- antidepresive SSRi
- antidepresiv împreună cu anxiolitic (alprazolam)
- antidepresiv împreună cu hipnoinductor
- antidepresiv împreună cu antihipertensiv
- diuretice împreună cu beta-blocant
- sertralina împreună cu neuroleptic 2. **tratamentul psihologic:**
- psihoterapie cognitiv-comportamentală (în depresie cu elemente fobice) - psihoterapie de cuplu - deprivare parțială de somn - terapie luminoasă.

Date statistice de incidență

Lotul avut în studiu a cuprins femei și barbați, cu vârsta cuprinsă între 25 și 70 de ani. Incidența femei-barbati : 43 de femei și 57 de bărbați (decada de vârstă cu cea mai mare frecvență : 45 – 55 ani). Metodele diagnostice folosite : criteriile DSM – IV, scalele Hamilton și Beck.

FRECVENȚA TULBURĂRILOR DEPRESIVE ÎN RAPORT CU VÂRSTA

Unde D1 = decada de vârstă 25-35 ani – 6%
D2 = decada de vârstă 35-45 ani – 15%
D3 = decada de vârstă 45-55 ani - 45% D4 = decada de vârstă 55-65 ani - 24%.

Entitățile clinice luate în calcul pe durata studiului au fost următoarele:

1. Tulburare depresivă ușoară – 16%
2. Tulburare depresivă medie cu elemente anxioase – 37%
3. Tulburare depresivă medie secundară unor afecțiuni somatice (cardiovasculare, b. Parkinson) – 35%

4. Tulburare depresivă majoră – 12%.

S-a procedat la tratamentul cu sertralină (Stimuloton), individualizat în funcție de tipul depresiei, afecțiuni asociate, vârsta, severitate. Doza zilnică de sertralina (Stimuloton) a fost de:

- 50 mg – la 35% din pacienți - 100 mg – la 65% din pacienți.

Rata de răspuns a fost dupa 8 saptămâni de 75%, similară la tineri și la vârstnici. Efectele secundare au fost constatate la 23% din pacienți. Aceste efecte au constat din grețuri – 12%, dureri de cap – 8% și tremor în 4% din cazuri.

CONCLUZII

Eficacitatea constatată după 5 luni de zile a fost următoarea:

1. 195 de pacienți au fost complianți la tratamentul cu sertralină
2. 5 pacienți au fost noncomplianți
3. efectele adverse s-au constatat la 15 pacienți. Aceste efecte adverse s-au evidențiat mai pregnant în primele 14 – 15 zile de tratament.
4. în 25% din cazuri s-a utilizat numai sertralina, în 75% din cazuri sertralină și anxiolitice, antihipertensive, diuretice și neuroleptice.
5. sertralina (Stimuloton) este eficientă în tratamentul depresiei, atât la pacienții tineri, cât și la pacienții adulți.
6. sertralina (Stimuloton) este bine tolerată și dă rezultate eficiente la pacienții depresivi care au și boli cardio – vasculare.

CONSILIEREA ȘI INTEGRAREA COPIILOR REFUGIAȚI

Prof. DEACONESCU ANDREEA

Integrarea refugiaților este un proces dinamic și bidirecțional,ce solicită efort din direcția tuturor părților implicate,inclusiv disponibilitatea din partea refugiaților de a se adapta la societatea gazdă,fără să renunțe la fosta lor identitate culturala,precum și disponibilitatea reciprocă din partea comunităților gazdă și a instituțiilor publice de a primi refugiații și de a face față nevoilor unei comunități diversificate.Procesul de integrare presupune o serie de drepturi sociale și economice.Acestea includ libertatea de mișcare ,accesul la educație și la piața muncii,accesul la ajutoare și asistență socială,inclusiv la facilități medicale.

Privită ca un drept cu caracter stimulator, educația poate fi principalul vehicul pentru refugiați .

Pe fondul războiului din Ucraina, fluxuri mari de refugiați de peste 4,6 milioane de persoane, au ajuns în statele vecine, inclusiv în Cehia, Republica Moldova, Polonia, România, Slovacia și Ungaria. Peste 2 milioane de copii și-au părăsit țara. Din punct de vedere al vitezei și amplorii luate, această criză a refugiaților este fără precedent după cel de-al Doilea război mondial și nu dă semne că ar încetini. De la începutul războiului 4,8 milioane de copii au fost forțați să își părăsească locuințele. Este vorba de două treimi din populația de copii estimată a țării, de 7,5 milioane. Peste 2 milioane de copii au intrat în țările vecine ca refugiați și 2,8 milioane care sunt acum strămutați în interiorul Ucrainei. Femeile și copiii care trec granița în România se confruntă cu diferite dificultăți inclusiv parcurgerea unor lungi distanțe pe jos și așteptarea la coadă la frontieră uneori chiar și câteva zile. În unele cazuri, copiii sunt separați de părinți/tutori înainte de a începe călătoria până în România, călătoresc în grupuri cu rude îndepărtate sau adulți care nu fac parte din familie, deoarece membrii familiei s-au întors în Ucraina după ce i-au lăsat în grija altora. De la data de 24 februarie, circa 1900 de copii neînsoțiți au ajuns în România, dintre care 255 sunt acum în sistemul de protecție al statului. Niciunul dintre acești copil nu este adoptabil, deoarece toți sunt cetățeni ucraineni, sunt în grija statului român la cererea guvernului ucrainean și se vor întoarce în țara lor natală când situația va deveni una sigură.

UNICEF împreună cu alte agenții internaționale face parte din grupul operativ de răspuns condus de Guvernul României, care coordonează măsurile naționale de răspuns pentru criza refugiaților. UNICEF se concentrează pe trei aspecte: îngrijirea și protecția copiilor și a familiilor vulnerabile, asigurarea accesului egal pentru copii, adolescenți și femei la servicii medicale care salvează vieți și educație pentru toți copiii de vârstă școlară prin susținerea integrării lor în sistemul național.

Dată fiind creșterea fluxurilor de refugiați, UNICEF lucrează cu Guvernul României, autoritățile naționale și locale, Agenția Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și alte agenții ONU, precum și cu organizații non-guvernamentale pentru a oferi servicii de protecție și asistență prin servicii directe și punerea în legătură cu serviciile specializate naționale sau locale și comunitare, inclusiv prin înființarea și dezvoltarea centrelor destinate sprijinului copiilor și familiilor. În domeniul protecției, răspunsul UNICEF în colaborare cu Ministerul Familiei, Tineretului și
Egalității de Șanse prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), primării, UNHCR, alți parteneri relevanți din domenii strategice și ONG-uri locale se concentrează pe înființarea și

operaționalizarea unor centre la punctele de trecere a frontierei și pe traseele de călătorie anticipate ale fluxurilor majore de refugiați. Aceste centre de sprijin dedicate copiilor refugiați și familiilor și reprezintă un model integrat de sprijin pentru nevoile imediate ale copiilor și ale femeilor. Au la bază sistemul de protecție național al statului și sunt conectate la sistemele și serviciile naționale și locale de trimitere către sprijin specializat.

Centrele includ spații dedicate copiilor care oferă servicii integrate, inclusiv reîntregirea familiei și restabilirea legăturii cu familia, birouri de informare și consiliere, înregistrarea celor mai vulnerabili, spații dedicate mamelor și bebelușilor/copiilor de vârste mici, terapie psihologică și primul ajutor pentru igienă, sănătate și alimentație, precum și servicii juridice de bază, servicii de trimitere către asistență specializată pentru cazurile de violență sau afecțiuni medicale, etc.

Servicii furnizate copiilor refugiați și familiilor lor:

Identificarea și trimiterea către servicii specializate a copiilor expuși riscului: Evaluarea amănunțită a protecției copilului pentru identificarea nevoilor de: a) trimitere de urgență către structurile/serviciile competente de protecție a copilului (copiii expuși riscului de separare, copiii neînsoțiți sau separați) sau b) sprijin/asistență pe teren în funcție de nevoi.

Sprijin și consiliere juridică: Furnizarea acestor servicii pentru copii și familii, precum și alte nevoi specifice privind înregistrarea, documentarea, înregistrarea nașterilor, solicitărilor de azil, reîntregirea familiilor și alte proceduri.

Birouri de informare și consiliere: Informare cu privire la serviciile disponibile. Oferirea conexiunii la Internet Wi-Fi și a stațiilor de încărcare a dispozitivelor electronice. Furnizarea panourilor informative, ecrane pentru video screening sau tablete.

Sprijin psihosocial: Asigurarea accesului mamelor și copiilor în suferință la primul ajutor psihologic și la sprijin specializat oferit de psihologi. Familiile pot avea acces la activități incluzive care sprijină recuperarea, reziliența și bunăstarea psihologică a copiilor și părinților lor.

Spații dedicate mamei și copilului: Asigurarea accesului la spații dedicate copiilor de toate vârstele, cu locuri pentru odihnă și joacă, spații separate și intervenții specifice pentru fetele adolescente și băieți. Acces la activitățile de grup pentru bunăstarea copilului. Accesul pentru mame la spații dedicate mamei și bebelușului/copilului mic, pentru alăptare, pentru a asigura îngrijirea și igiena bebelușului, pentru acces la apă potabilă pentru hrana bebelușului etc.

UNICEF acordă o atenție deosebită interacțiunii cu persoanele afectate pentru a se asigura că opiniile și vocile lor sunt ascultate și luate în considerare în planificarea și implementarea activităților pentru a întări pertinența, promptitudinea, eficacitatea și eficiența intervențiilor. În acest scop, UNICEF și UNHCR, în colaborare cu alți parteneri, dezvoltă un mecanism de feedback pentru a consolida comunicarea cu populația afectată și pentru a se asigura că măsurile de sprijin sunt centrate pe persoanele refugiate. De asemenea, mecanismul de feedback va contribui la analizarea tendințelor și identificarea lacunelor în serviciile oferite; asistență în evaluarea performanței actorilor umanitari; consolidarea rezilienței persoanelor afectate, inclusiv copiii și adolescenți, și încurajarea celor mai vulnerabili în a adopta și susține schimbări pozitive în propriile vieți și cele ale comunității lor.

Sectorul sănătății și al alimentației: se pune accentul pe servicii esențiale de sănătate și alimentație, inclusiv pe asigurarea vaccinării împotriva poliomielitei, rujeolei și COVID-19 pentru refugiați pentru a răspunde nevoilor lor imediate, în special pentru persoanele și copiii cu dizabilități. Acestea se realizează prin furnizarea de medicamente salvatoarea de vieți, vaccinuri, materiale și echipamente, consolidarea capacității lucrătorilor medicali din prima linie pentru a oferi servicii medicale esențiale mamelor, nou-născuților și copiilor, integrarea serviciilor de sănătate mintală și psihosociale în serviciile medicale de stat destinate refugiaților. În plus, în centrele Blue Dot, precum și în centrele de tranzit și plasament se dezvoltă spații pentru mamă și copil pentru a oferi locuri sigure pentru alăptare și îngrijirea copiilor.

Sectorul educațional este destinat tuturor copiilor de vârstă școlară care părăsesc Ucraina prin (dezvoltarea unor spații sigure pentru învățare; (ii)acordarea unor kituri/materiale (inclusiv materiale cu costuri accesibile de predare, pentru sprijinul învățării, echipamente IT, etc.) în contexte formale și informale (centre pentru tranzit etc.); și sprijinirea integrării copiilor refugiați în sistemul național de învățământ. În acest sens, UNICEF va sprijini Ministerul Educației pentru a accelera punerea în aplicare a programelor/orelor de învățare a limbii române și extinderea serviciilor de învățare în limba ucraineană.

Bibliografie:

1.Bulgaru Maria(coordonator), Probleme de integrare sociala a persoanelor refugiate, Chisinau, 2005;

2.Bulgaru Maria, Dilion Marcela, Concepte fundamentale ale asistentei sociale, Chisinau, 2000;

3.Bulgaru Maria(coordonator), Sociologie, vol I, II, CE USM, Chisinau, 2003;

4.Bulgaru Maria(coordonator), Metode si tehnici in asistenta sociala, Chisinau, 2002;

5.Bocancea, Neamtu, Elemente de asistenta sociala, Iasi, Polirom, 1999; 6.Neamtu G.,Tratat de asistenta sociala, Iasi, Polirom, 2003;

LEDERSHIP ȘI COMUNICARE EFICIENTĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

Prof. înv. preșcolar: POMAGA-GIOSU FLORIANA-LOREDANA
Școala Gimnazială "Nicolae Costescu", Bolboși, jud. Gorj

În 2022, în zilele noastre , de fapt , aducem în discuție tot mai mult , termenul de lider, ce înseamnă să fii lider, ce este leadership-ul , ne întrebăm cum putem să organizăm un spațiu, un mediu plăcut de lucru , vorbim de altfel, despre comunicare și despre încrederea oferită, atunci când trebuie luate hotărâri importante. În viața de zi cu zi , deși intențiile sunt bune , sunt încă impedimente de afirmare a leadership-ului, iar exemplele și modelele de comportament sunt întotdeauna binevenite. În altă ordine de idei , amintesc în continuare câteva calități pe care liderii le dețin, respectiv, este foarte important ca liderii să facă aceleași sacrificii și să trăiască aceleași experiențe ca membrii echipei lor. De asemenea , un lider bun știe să aleagă persoanele potrivite în echipă , știe să urmărească scopul , știe să renunțe la ego în situații –cheie , are putere de sacrificiu și înțelegere, găsește bucuria în succesul altora și crede în vise . Aduce în prim plan și comunică în situații cheie , pentru a salva echipa .Își arată abilitatea de a ierta oamenii și de a-i modela, are puterea de a anula rezistența, are încredere în diversitate și are puterea de a transmite valorile sale , semenilor săi. Din punctul meu de vedere, un lider trebuie să caute – a treia cale - , pentru a evita conflictele.

Ne mai întrebăm adesea , cum acționează un lider într-o situație de criză ? Deoarece , nu demult am trecut prin multe situații de criză, situații care ne-au pus la încercare și din care credeam atunci că nu vom ieși . Sigur, viitorul nu este roz și nici nu va fi , dar ne bucurăm momentan de prezent. De aceea , consider că un lider, trece prin asemenea momente de criză, dacă își organizează corect resursele, dacă implică oamenii potriviți și face lucrurile să se întâmple , dacă explorează toate opțiunile , și poate cel mai important dacă ramâne puternic și concentrat , în fața presiunii uriașe , atât în interiorul , cât și în afara organizației pe care o conduce . În continuare , aș putea adăuga că rolul unui lider este acela de a crede în oameni și de a-i motiva să devină buni în comunicare sau în ceea ce vor să transmită mai departe , în ciuda vremurilor stresante pe care le trăiesc, el are un plan de acțiune , îi ajută să-și depașească temerile și limitările personale , le schimbă părerea de sine și le dezvoltă încrederea în sine , acționează dând dovadă de curaj , perseverență și pasiune .

Totodată , pentru a depăși situații de criză , un lider trebuie să vină cu idei noi în echipă, să fie creativ și cu siguranță va fi urmat de ceilalți , oferă echipei încredere și libertate în luarea deciziilor , comunică atât intern, cât și extern , oferă feed-back constant și încearcă să afle problemele pe care le întâmpină , ia în calcul riscul în planificarea strategiei , altfel nu va exista o evoluție în ceea ce face el.

Misiunile unui lider sunt multe , și încontinuu , acesta este pus față în față , cu o multitudine de schimbări . Un lucru este sigur . La un moment dat , în cariera sa , orice lider , se va confrunta cu o criză. De altfel, se consideră că este criza aceea care testează întru totul capacitatea și abilitățile unui lider. Felul în care un lider acționează și se comportă într-o situație de criză este cel care stabilește ce fel de lider este , și mai ales , cât de lider este . Mereu , sau poate de cele mai multe ori , natura neștiută a crizei nu dă voie liderilor să se pregătească prea mult în avans. Necesar este ca indiferent de criză, orice lider să aibă un sprijin continuu , care să îl ajute să beneficieze și să uzeze de setul de urgență necesar gestionării și devansării crizei. Practic, trusa de prim – ajutor a liderului , în situații de criză.

Ceea ce ajută angajații să adopte o abordare concentrată pe situațiile de urgență , care apar, este planul de gestionare al crizei , fiind folositor și managerilor pentru a lua decizii rapide și relevante legate de acțiunile necesare . Propunând o imagine detaliată asupra rolurilor și responsabilităților angajaților în timpul crizei, o planificare în managementul crizei presupune elaborarea acțiunilor pentru salvarea reputației organizației și menținerea ei pe piață. Anumite scheme de criză protejează organizația de amenințările inevitabile provocate de context și reduc instabilitatea și incertitudinea în rândul angajaților , ajutându-i să se concentreze în activitatea lor . Sigur că este nevoie și este importantă crearea unui plan de gestionare a crizei, atunci când apar primele semne ale crizei și toti cei implicați pot gândi încă lucrurile cu claritate . Stabilirea înainte a acestuia, presupune că toate părțile implicate vor avea timp să se gândească serios asupra celor mai potrivite moduri pentru gestionarea diferitelor tipuri de criză.

A fi alături de oameni care se află în criză, înseamnă în primul rând o întâlnire interumană, bazată pe înțelegere, acceptare, pe autenticitate și lipsa de prejudecăți, stabilind un context în care, comunicarea devine fluentă și autentică. Cele doua legături se sprijină reciproc și astfel comunicarea întărește sentimentul persoanei în criză că este acceptată , auzită , înțeleasă și pe cale de a primi suportul de care are nevoie, iar aceasta, la rândul ei, face ca mesajele de ajutor generete de persoana de îngrijire , să fie din ce în ce mai adecvate, specifice, efective și personalizate.

Asemenea comunicare este integrată atât în evaluarea crizei , cât și în interventia propriu-zisă, și urmărirea evoluției crizei. În momentul în care comunicarea eșuează, persoana se simte singură , abandonată , lipsită de valoare, ducând la tensiune și conflict, și chiar la agresivitate îndreptată împotriva persoanei însăși sau împotriva altora. Bineînțeles că acea comunicare în criză este foarte sensibilă, iar pentru a fi efectivă, ea trebuie să îndeplinească unele condiții: să evite mesajele duble precum interesul exprimat verbal pe de-o parte și detașarea exprimată de postura sau comportamentul motor al profesionistului pe de altă parte / evitarea etichetării, a termenilor și jargonului professional / evitarea apariției de sunete sau întreruperi, care pot inhiba subiectul sau care lasă impresia lipsei de interes sau sinceritate / emiterea de generalizări sau comentarii care conduc la pierderea unicității sau specificității crizei subiectului precum “am mai auzit asta și la alții”, “am mai avut un astfel caz”, “mi s-a întamplat și mie”, etc. Cel care este profesionistul crizei trebuie să adopte o atitudine de înțelegere a acestui moment și să creeze contextul de siguranță și confort , în care subiectul să se simtă liber să comunice. Întreaga atitudine a profesionistului crizei, trebuie să exprime atenție, deschidere, naturalețe .

Așadar , conchid prin a spune că , în rândurile de mai sus sunt aduse în discuție doar câteva dintre aspectele care vorbesc despre leadership și comunicare eficientă în situații de criză . Există multe informații și multe lucruri care pot fi făcute pentru a fi eficienți în situații de criză și pentru a deveni lideri mai buni . Întotdeauna există loc de mai bine și mai mult !

Bibliografie:

Radu Vrasti, Ghid practic de interventie în criză
Profesor Lina M Svedin , Organizational Cooperation in Crises , Ashgate Publishing , Ltd, 2013
Modele de leadership în situații de criză – Revista BIZ

METODE ȘI PROCEDEE FOLOSITE ÎN REZOLVAREA ȘI COMPUNEREA PROBLEMELOR ÎN SCOPUL EDUCĂRII CREATIVITĂȚII

Prof. Mirela Ramona BALA

Liceul Tehnologic Felix, jud. Bihor, profesor pentru învățământul primar, ramonabala18@yahoo.com

Rezumat: *Activitatea de rezolvare de probleme înseamnă un drum ascendent, un antrenament bazat pe gradarea efortului în care să fie implicate forțele proprii ale elevilor prin muncă independentă, în ultimă instanță o activitate plăcută bazată pe motivație interioară.*

Cuvinte cheie: problemă simplă, problemă compusă, plan de rezolvare

În rezolvarea de probleme înțelegerea textului printr-o analiză a întregului complex de situații concrete prezentate în problemă în vederea stabilirii direcției în care trebuie să se desfășoare raționamentul pentru a ajunge să răspundă la întrebarea problemei.

Activitatea de rezolvare de probleme am început-o în clasa I prin rezolvări de **probleme simple** a căror rezolvare comportă o singură operație aritmetică (adunare sau scădere).

În rezolvarea **problemelor simple** am respectat etapele metodice:

- expunerea problemei;
- repetarea problemei de către elevi cu ajutorul întrebărilor sau liber; • analiza datelor și separarea întrebării de restul problemei;
- rezolvarea problemei.

Problemele simple a căror rezolvare necesită operația de adunare le-am numit probleme de aflare **a totalului** – odată cu învățarea terminologiei matematice – iar problemele care necesită operația de scădere le-am numit probleme de aflare **a restului**, a diferenței sau a unui termen.

Exemplu de problemă de rezolvare a **totalului** (**T**): *Nicu are 7 lei și bunica îi mai dă 3 lei. Câți lei are Nicu în total?*

După ce se parcurg etapele metodologice de rezolvare a problemei, s-a ajuns la exercițiul:

7 + 3 = 10

care s-a *tradus* în cuvinte: *La banii pe care i-a avut Nicu, i-am adunat pe cei care i-a dat bunica și am aflat totalul de bani pe care-i are Nicu.*

Și la rezolvarea problemelor de aflare a **restului** (**R**) am procedat la fel: *Șerban are 8 mere. Dă fratelui său, Ionuț, 3 mere. Câte mere iau rămas?*

ajuns la operația: *8 – 3 = 5*

Aceasta s-a *tradus* în cuvinte: *Am luat din merele lui Şerban pe cele pe care le-a dat fratelui său şi am aflat câte mere i-a rămas, deci restul*. Ce alte întrebări putea să mai aibă problema?

Cu câte mere are mai multe Şerban?

5 – 3 = 2

Cu câte mere are mai puţine Ionuţ?

5 – 3 = 2 Câte mere au împreună?

5 + 3 = 8

Formularea întrebărilor de către elevi îi pune în situaţia de a lega conţinutul problemei de cerinţele practice. Întrebările elevilor sunt diferite şi ca număr şi ca sens, ceea ce dă orei de matematică un **caracter antrenant**, competitiv.

De exemplu:

La un magazin s-au adus în prima zi 65 kg lămâi, iar în a doua zi cu 30kg mai puţin.

Întrebările care se pot formula sunt:

1. Câte kg de lămâi s-au adus a doua zi?

2. Câte kg de lămâi s-au adus în cele două zile?

În aceste probleme trebuie să se acorde o atenţie deosebită analizei datelor, în funcţie de întrebarea pusă. Pentru fiecare întrebare formulată, pe măsură ce se analizează problema, se întocmeşte suportul intuitiv al raţionamentului – adică **schema logică**:

1. 65 kg lămâi ……. cu 30 kg lămâi mai puţin ..... ? kg lămâi

65 kg – 30 kg = 35 kg

Răspuns: 35 kg

2. 65 kg lămâi ……. cu 30 kg lămâi mai puţin ..... ? kg lămâi în total

a. 65 kg – 30 kg = 35 kg

b. 65 kg + 35 kg = 100 kg

Răspuns: 100 kg lămâi

Se vede legătura didactică dintre enunţ şi întrebare prin compunerea celor două scheme logice. Formularea corectă a întrebărilor are o importanţă atât pentru dezvoltarea imaginaţiei, gândirii creatoare cât şi pentru soluţionarea problemelor.

Prin rezolvarea acestei probleme cu a doua întrebare formulată, am ajuns la o problemă compusă.

Problemele compuse sunt cele mai dificile probleme de rezolvat şi de compus la nivelul clasei a IIa şi a III-a. Rezolvarea lor comportă două sau mai multe operaţii.

În rezolvarea lor am respectat etapele **metodice**:

1. **Însuşirea enunţului** prin expunerea sau citirea problemei, discuţii în legătură cu conţinutul, explicarea cuvintelor şi expresiilor necunoscute, repetarea problemei şi scrierea prescurtată a enunţului şi concretizarea problemei prin mijloace intuitive.

2. **Analiza problemei** cu ajutorul conversaţiei – prin aceasta se descoperă căile de rezolvare a problemei.

3. **Alcătuirea planului de rezolvare** prin precizarea întrebărilor problemelor simple în ordinea în care urmează a fi rezolvate. 4. **Rezolvarea propriu – zisă**.

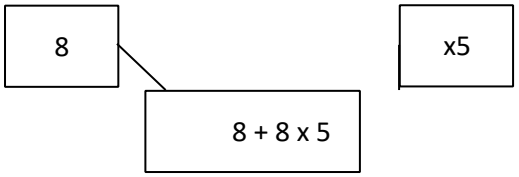
La început, ca urmare a experienţei reduse în legătură cu activitatea de rezolvare a problemelor, există tendinţa ca datele necunoscute care se află în relaţii determinate cu datele cunoscute să fie luate drept date cunoscute trecând la rezolvarea problemei prin legarea acestora

prin diferite operații. De aceea, am clarificat unele aspecte legate de **scrierea prescurtată** a problemei în paralel cu **întocmirea schemei logice**.

Spre exemplificare, iau o problemă din clasa a III-a :

Ana îngrijește 8 iepurași iar sora ei, Geta, de 5 ori mai mulți. Câți iepurași îngrijesc cele 2 surori?

Pentru scrierea problemei am folosit căsuțe, trecând în fiecare căsuță numărul de iepurași crescuți
de fiecare fetiță, astfel:

Ana Geta

= Total

Am folosit săgețile intuitive care țin locul cuvântului „decât" făcându-i să înțeleagă că Geta nu îngrijește 5 iepurași, ci că această mărime este legată de prima. Am introdus în notarea prescurtată a problemelor cifrele romane: I pentru prima fetiță, II pentru a doua fetiță, precum și literele mari de tipar:
A, B etc.

Ana = I = 8
Geta = II = ? (x 5)
T = ?

T = I + II

8 ..... x 5 ..... T = ?

A + B = T

Pentru a nota corect textul problemelor prescurtat, elevii trebuie să înțeleagă textul. Am procedat la citirea lui în întregime de fiecare elev prin munca independentă, apoi selectiv:

Citiți partea care arată câți iepurași îngrijește Ana!

Citiți partea care ne arată câți iepurași îngrijește Geta! Citiți ceea ce ni se cere să aflăm în problemă!

Pentru a exprima corect relațiile dintre mărimile din problemă am pus accent deosebit pe cultivarea **limbajului matematic:** cu atât mai mare (mai puțin), de atâtea ori mai mare(mai mult), de atâtea ori mai puțin, mai puțin cu, mai puțin de.

Un **limbaj matematic** lărgit progresiv facilitează munca de înțelegere și de rezolvare a problemelor, de reformulare, complicare, de compunere de probleme. Însușirea corectă a limbajului matematic dă siguranță, cultivă trăsături de voință și de caracter, duce la progres mai rapid, la satisfacții, trezește curiozitate, ceea ce duce la o motivație a învățării, a investigației prin forțe proprii.

Prin înlocuirea datelor unei probleme cu litere sau cifre romane am condus gândirea copiilor direct la soluția acesteia, obligându-i să cuprindă în gândire întreg raționamentul.

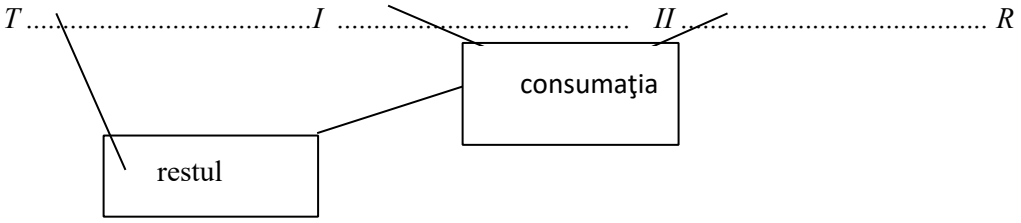
Astfel, elevul nu poate să încerce a rezolva o parte din problemă, tentat de valorile numerice pe care le-ar putea pune într-o anumită relație, întrucât i se cere să stabilească mai întâi formula de rezolvare integrală a problemei. Aceasta duce la formarea unei gândiri concentrate, cu posibilități tot mai mari de sinteză și dezvoltă în același timp imaginația. Elevii ajung să-și imagineze relațiile posibile din cadrul problemei.

Prin acest mod de a rezolva problemele, elevii ajung să rezolve cu rapiditate și ușurință probleme mai complexe.

Spre exemplificare voi prezenta următoarea problemă:

La o grădiniță s-au adus 60 litri lapte. Dimineața s-au consumat 35 litri, la amiază 14 litri iar restul a rămas pentru a doua zi. Câți litri a rămas pentru a doua zi? Iată scrierea prescurtată și schema problemei:

60l ..... 35l ..... 14l ..... ? l
Total .....prima .....a doua ..... restul
Consumație consumație

Discuția purtată:

— Ce se cere? (Restul)

— Ce fel de problemă este? (De aflare a restului)

— Cum aflăm restul? (... din totalul de lei scădem cât s-a cheltui pentru înghețate)

Formula numerică și literală este:

R = T – (I + II)

R = 60 – (35 + 14)

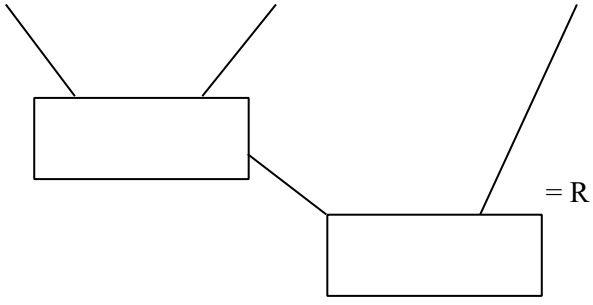
R = a – (b + c)

Rezolvarea **prin două moduri** a problemei, evidențiază că se poate ajunge la același rezultat pe mai multe căi, ceea ce trezește curiozitatea, dorința de căutare a căii celei mai ingenioase, mai scurte, mai economicoase în timp și efort depus.

Astfel, numărul de lei se poate găsi și așa:

60 l ..... 35 l ..... 14 l ..... ? l
Total prima consumație a doua consumație Restul

T ..... I ..... II ..... R

Formula numerică și literală: *R = T – I – II*

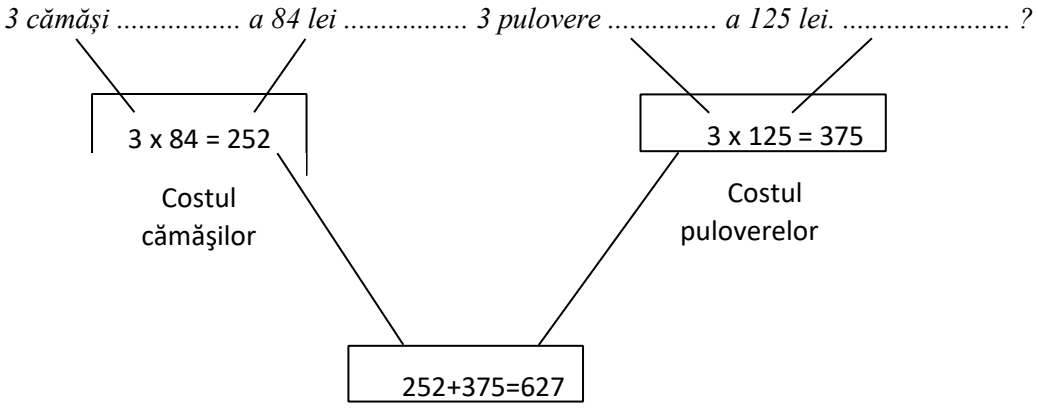
R = 60 – 35 – 14

Concluzia ce se desprinde: *a – b – c*

60 – 35 – 14 = 11

Un rol important în dezvoltarea flexibilității și creativității gândirii îl are **folosirea schemelor** în rezolvarea problemelor. Această metodă le educă voința în găsirea algoritmilor pe o cale mai ușoară, apărând ca un joc didactic. Voi exemplifica printr-o problemă de aflare a totalului:

Bunica cumpără pentru cei trei nepoți ai săi 3 cămăși a 84 lei bucata și 3 pulovere a 125 lei bucata. Câți lei a cheltuit bunica pe cumpărături?

Formula numerică: Costul total Răspuns: 627 lei

3 x 84 + 3 x 125 = 2 52 + 375 = 627

A doua cale de rezolvare este tot mai scurtă. Iată planul de rezolvare:

1. Câți lei s-au cheltuit pentru un nepot? 84 + 125 = 209 (lei)

2. Câți lei a cheltuit bunica pentru toți nepoții? 209 x 3 = 627 (lei)

Răspuns:627 lei Formula numerică:

3 x (84 + 125) =

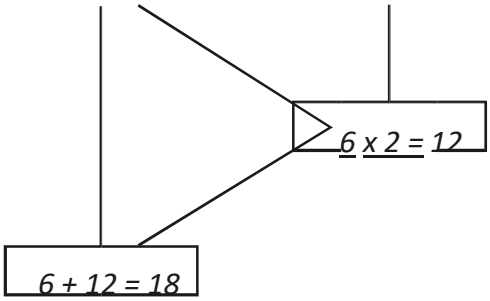
După rezolvare, am cerut elevilor să formuleze noi întrebări astfel încât, păstrând datele problemei neschimbate, să necesite tot trei operații. Întrebările au fost:

1. Cu cât au costat mai puțin cămășile decât puloverele?

2. Cu cât au costat mai mult puloverele?

3. Care fel de cumpărături au costat mai mult și cu cât? Exemplu: *Mircea are 6 pere, iar Cosmin are de 2 ori mai multe. Câte pere au împreună?*

Prima dată am întocmit **planul dezvoltat**, pe baza schemei logice:

Planul de rezolvare este:

1. Câte pere are Cosmin? 2 x 6 = 12 (pere)

2. Câte pere au împreună? 6 + 12 = 18 (pere)

Răspuns: 18 pere

Formula numerică:

6 + (6 x 2) = Formula literală:

6 + (a x b) =

Apoi, am cerut elevilor să rezolve problema prin alt mod de rezolvare, respectiv: reprezentare prin desen a textului: *I = 6* *pere 6 pere*

II = 2 x 6 pere *6 pere 6 pere*

T = I + II = 6 + (2 x 6) = 6 + 12 = 18

(pere)

tipul: *Răspuns: 18 pere*

Tot prin **metoda grafică**, dar îmbinată cu **falsa ipoteză** se rezolvă și probleme de

Într-un țarc sunt 37 oi albe și negre. Numărul oilor negre este cu 19 mai mic decât al celor albe.

Câte oi sunt albe și câte sunt negre în acel țarc?

albe

19

37 oi *negre -*

1
9

Se presupune că numărul oilor albe este egal cu numărul oilor negre, și am dat la o parte cele 19 oi albe în plus și s-a rezolvat problema astfel:

1. *Dacă numărul de oi ar fi egal: 37 - 19 = 18*
2. *Oi negre: 18 : 2 = 9*
3. *Oi albe: 9 + 19 = 28*

Răspuns: oi albe: 28
oi negre: 9

În al doilea caz am presupus că numărul oilor negre este egal cu al oilor albe și am întocmit schema:

albe

37 oi

negre 19 + 19

1. *Dacă numărul de oi ar fi egal:37 + 19 = 56*
2. *Oi albe: 56 : 2 = 28*
3. *Oi negre: 28 - 19 = 9*

Răspuns: oi albe: 28 oi
negre: 9

Rezolvarea problemelor folosind **schema grafică**, **formularea** și **redarea sintetică a rezolvării** problemei în formula numerică educă profunzimea și mobilitatea gândirii.

Specific rezolvării problemelor în clasa a III-a este deducerea principiului (schemei) de rezolvare, direct din datele problemei, în momentul analizei lor.

De exemplu:

La un magazin în prima zi s-au adus 34 de bluze, a II-a zi s-au adus cu 13 bluze mai mult

decât în prima zi, iar a III-a zi s-au adus cu 28 bluze mai puțin decât în a II-a zi.

Câte bluze s-au adus la magazin în cele trei zile?

34 bluze ……. + 13 bluze ……. – 28 bluze ..... Total

34 bluze (34 + 13) (34 + 13) – 28

34 + 34 + 13 + 34 + 13 – 28 =

34 + 47 + 19 = 100

O mare valoare formativă are găsirea a **noi metode de rezolvare**, **formularea a cât mai multor întrebări la o problemă**, **reformularea conținutului problemelor**.

Aceasta constituie un prilej de stimulare, de formare a gândirii divergente, creatoare.

Voi prezenta mai jos cum a fost dezvoltată și amplificată problema:

Florin rezolvă într-o zi 5 probleme, Paul de 2 ori mai multe iar Bristena cu 4 mai multe decât Florin. Câte probleme rezolvă fiecare?

Se rezolvă problema cu două operații.

1. *Câte probleme a rezolvat Paul? 5 x 2 = 10*
2. *Câte probleme a rezolvat Bristena? 5+4 =9*

După rezolvarea problemei am cerut elevilor să formuleze astfel de noi întrebări ca păstrând datele neschimbate, rezolvarea problemei să necesite 3 operații, deci să o dezvolte.

Iată noile întrebări formulate și operațiile lor:

1. *Câte probleme au rezolvat împreună?*
   Paul: 2 x 5 = 10 (probleme)
   Bristena: 5 + 4 = 9 (probleme) Total:
   5+10+9 = 24 (probleme)
2. *Câte probleme au rezolvat Paul și Bristena? Paul:*
   2 x 5 = 10 (probleme)
   Bristena: 5 + 4 = 9 (probleme)
   Paul + Bristena: 10+9= 19 (probleme)
3. *Cu câte probleme a rezolvat Bristena mai puține decât Paul? Paul: 2 x 5 = 10 (probleme)*
   Bristena: 5 + 4 = 9 (probleme)
   Paul - Bristena: 10-9= 1 (problemă)
4. *Cu câte probleme a rezolvat mai multe Paul decât Bristena? Paul: 2 x 5 = 10 (probleme)*
   Bristena: 5 + 4 = 9 (probleme)
   Paul - Bristena: 10-9= 1 (problemă)

Problema inițială a fost transformată din problemă rezolvată cu 2 operații în problemă cu 3 operații, adică a fost dezvoltată.

Aceeași problemă inițială cu 2 operații am simplificat-o și am transformat-o într-o problemă simplă (cu o singură operație):

1. *Florin rezolvă într-o zi 5 probleme iar Paul de două ori mai multe. Câte probleme rezolvă Paul?*

   2 x 5 = 10 (probleme)

2. *Florin rezolvă într-o zi 5 probleme, iar Bristena cu 4 mai multe. Câte probleme rezolvă Bristena?*

   5 + 4 = 9 (probleme)

Pornind de la o problemă simplă și modificând-o treptat, îi obligăm pe elevi să se transpună întro situație, să-și restructureze ideile, ceea ce echivalează de fapt cu actul creator.

În rezolvarea problemelor, **analiza** lor joacă un rol important. Am insistat asupra înțelegerii semnificației valorice numerice, a datelor problemelor, a relației ascunse între datele problemei. Voi arăta cum am făcut analiza, rezolvarea pe mai multe căi, restructurarea și simplificarea conținutului la următoarea problemă:

Într-o clasă sunt 20 elevi. Jumătate joacă volei, un sfert joacă baschet iar restul tenis. Câți elevi joacă tenis?

Ce se cere în problemă? Putem afla dintr-o dată câți elevi joacă tenis? De ce? Ce vatrebui să aflăm întâi? Cum?

Am trecut la rezolvarea problemei după ce am notat-o prescurtat astfel:

Total: *T = 20*
Volei: *I = ? (:2)*
Baschet: *II = ? (:4)*
Tenis: *III = R (restul)*

A. *Câți elevi joacă volei?*

20 : 2 = 10 (elevi) Câți elevi joacă baschet?

20 4 = 5 (elevi)

Câți elevi joacă volei și baschet?

10 + 5 = 15 (elevi) Câți elevi joacă tenis?

20 – 15 = 5 (elevi) *Răspuns: 5 elevi*

B. *1. Volei: 20 : 2 = 10 (elevi)*
2. Baschet: 20 : 4 = 5 (elevi)
3. Volei și baschet: 10 + 5 = 15 (elevi)
4. Tenis: 20 – 15 = 5 (elevi) *Răspuns: 5 elevi*

Reprezentarea grafică este o cale economicoasă, care are o mare valoare formativă și place mult copiilor: *20 elevi*

volei *baschet* *tenis*

Am luat conținutul aceleași probleme și am cerut modificarea lui astfel:

1. Să se ceară **totalul** de elevi:

   Într-o clasă 5 elevi joacă tenis, tot atâția baschet iar volei joacă un număr dee levi egal cu al celor ce joacă tenis și baschet la un loc. Câți elevi sunt în clasă.

2. Să se rezolve **printr-o operație**:
   a. *Într-o clasă sunt 20 elevi. Jumătate joacă volei. Câți elevi joacă volei?*
   b. *Într-o clasă sunt 20 elevi. Un sfert joacă tenis (baschet). Câți elevi joacă tenis (baschet)?*

3. Să se rezolve **prin 2 operații**:

   Într-o clasă sunt 20 elevi. Jumătate joacă volei, iar restul tenis și baschet. Câție levi joacă tenis și baschet?

4. Să se rezolve **prin 3 operații**:

   Într-o clasă sunt 20 elevi. Un sfert joacă tenis. Tot atâția joacă baschet iar restul joacă volei. Câți elevi joacă volei?

Astfel de exerciții de **simplificare și restructurare a unei probleme** dezvoltă **imaginația** și **mobilitatea gândirii**.

La sfârșitul clasei a III-a, copiii ajung să rezolve o problemă în cel puțin 4 moduri.

De exemplu:

Într-o clasă sunt 15 băieți, iar fete cu 5 mai puține. La ora de educație fizică elevii trebuie să fie împărțiți în 5 grupe egale.

Câți elevi sunt în fiecare grupă? I.

Rezolvare cu **plan dezvoltat**:

1. Câte fete sunt în clasă? 15 – 5 = 10

2. Câți elevi sunt în clasă?

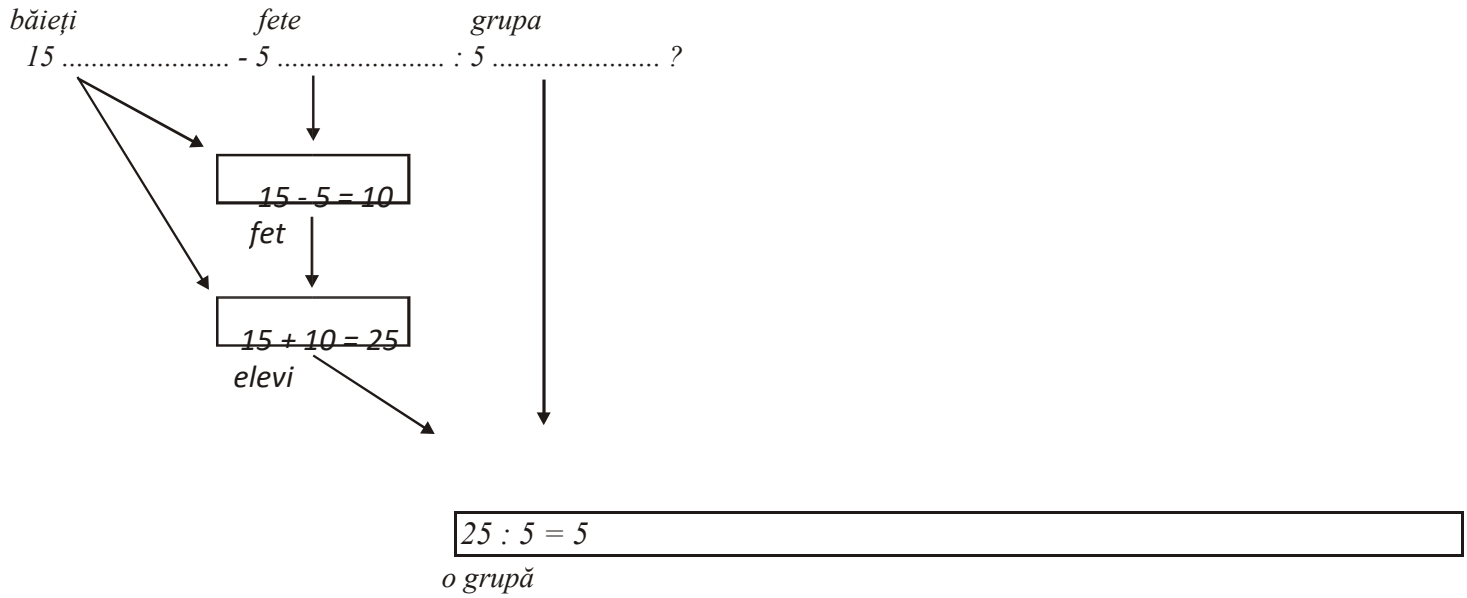
15 + 10 = 25

3. Câți elevi are o grupă?

25 : 5 = 5

Răspuns: 5 elevi

II. Rezolvare cu **schemă**:

III. Rezolvare în **formula numerică**: *băieți I = 15*

5

fete II = ? (-5)

(băieți + fete): 5

[15 + (15 – 5)] : 5 = (15 + 10) : 5 = 25 : 5 = 5

IV. Transpunerea **formulei numerice** în **formula literală**:

[a + (a – b)] : c =

Sunt **exerciții de calcul** cu **funcții de problemă** care antrenează gândirea la efort și necesită efortul de gândire similar cu efortul solicitat în rezolvarea unei probleme.

De exemplu: *a + 275 = 450 32 –*

2 + b = 220

Compunerea și rezolvarea problemelor pe baza lor verifică profunzimea, flexibilitatea, originalitatea gândirii.

Exerciții de felul: *a + b = 160 a – b*

+ c = 60

necesită efort mare al gândirii și imaginației, deoarece prezintă multă libertate în gândire.

Am rezolvat cu elevii probleme în ordinea gradelor de dificultate, făcând probleme de același tip pentru a se bătători (fixa) niște căi – algoritmi – și probleme întâlnite să poată fi trimise la tipurile învățate.

(Cu care problemă rezolvată se aseamănă? Ce fel de problemă este?)

După ce elevul recunoaște tipul de problemă, poate interveni spiritul de creativitate, inventivitate și investigație pentru a descoperi ceva nou: o nouă metodă de rezolvare.

O preocupare deosebită am avut-o pentru **compunerea de probleme de către elevi**. Această activitate contribuie la dezvoltarea flexibilității gândirii de tip divergent, a interesului pentru problemele reale ale vieții, precum și a imaginației creatoare.

Primele exerciții de compunere a problemelor le-am făcut pe baza **materialului intuitiv** (tablouri, imagini, figurine la tabla magnetică).

a. probleme **de aflare a totalului**:

Gelu are 4 mere. El mai primește de la mama lui 3 mere. Câte mere are Gelu în total?

b. Probleme **de aflare a restului**:

Eu am 8 mere și mănânc 3 mere. Câte mere îmi rămân?

Am trecut apoi la formularea problemelor cu **sprijin numeric**: am dat numerele și **am indicat operația**:

De exemplu:

— Formulați o problemă în care să adunați numerele 4, 11, 6.

— Formulați o problemă în care să se adune numărul 11 cu 7, apoi să se împartă la 3.

Am cerut să se compună probleme după formula **numerică indicată**. De exemplu: *5 + (5 x 3)*

Altădată am cerut să compună probleme **după datele problemei cu indicații intuitive scrise pe tablă**.

Exemple:

a. 60 kg …… – 30 kg …… : 3 kg ..... ?

b. 12 l …… + 24 l …… : 4 ..... ? l

c. A = 8 m B = ? (x 3) C = ? (+ 5) T = ?

Copiii au compus următoarele probleme:

a. La un magazin s-au adus 60 kg de zahăr. S-au vândut 30 kg de zahăr, iar restul a fost pus în cutii de câte 3 kg. Câte cutii s-au folosit?

b. Un țăran colectează dimineața 12 l de lapte, iar seara 24 l de lapte. Tot laptele este pus în 4 vase egale.

Câți litri de lapte intră într-un vas?

c. Mama cumpără pentru perne 8 m de pânză, pentru fețe de masă cumpără de 3 ori mai multă pânză, iar pentru cearșafuri cu 5 m mai mult decât pentru fețele de masă. Câți metri de pânză cumpără mama în total?

Alteori am dat **planul de rezolvare** și, pe baza lui, elevii trebuiau să compună probleme.

De exemplu:

1. *Câte kilograme de mere s-au adus în a II-a zi? 95 + 50 = 145 (kg)*
2. *Câte kilograme de mere s-au adus în a III-a zi? 145 + 55 = 200 (kg)*
3. *Câte kilograme de mere s-au adus în total? 95 + 145 + 200 = 440 (kg)*

Răspuns: 440 kg

Elevii au compus următoarea problemă:

La un magazin s-au adus în prima zi 95 kg de mere. A doua zi s-au adus cu 50 kg mai mult, iar în a treia zi cu 55 kg mai mult decât în a doua zi.

Câte kg de mere s-au adus în total, la magazin?

Am cerut în alte dăți să compună probleme asemănătoare cu cele rezolvate. La început s-au modificat doar datele problemei.

De exemplu:

Într-o livadă sunt 18 pruni și caiși cu 22 mai mulți.

Câți pomi fructiferi sunt în total în livadă?

Într-o livadă sunt 14 pruni și caiși cu 5 mai mulți.

Câți pomi fructiferi sunt în total în livadă?

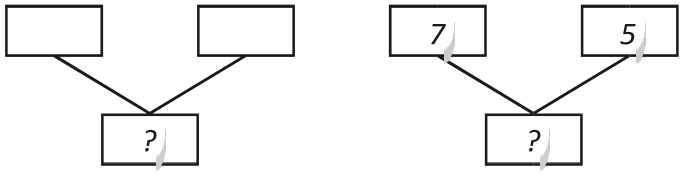
Am alcătuit apoi probleme asemănătoare menținând datele numerice și diferind concretizarea lor (lei, păpuși, cărți, pomi, flori), ceea ce determină și schimbarea conținutului.

Iată o astfel de problemă compusă pornind de la aceeași problemă inițială:

La o librărie sunt 18 mașinuțe și mingi cu 22 mai multe. Câte jucării sunt?

Am pus copiii să compună probleme și după schemă. Ea este ușor percepută de elevi, în special de cei cu gândirea mai lentă și cu imaginația mai scăzută. Voi exemplifica prin câteva scheme fără indicarea operațiilor în care elevii și-au putut manifesta și antrena flexibilitatea gândirii.

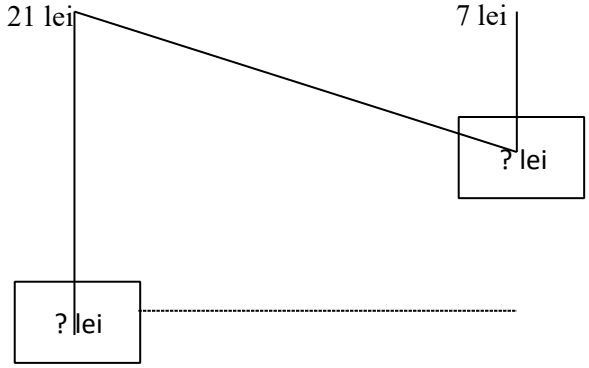
1.

Variante posibile:

1. $a + b$
2. $a - b$
3. $a + (a + b)$
4. $a + (a - b)$

2.

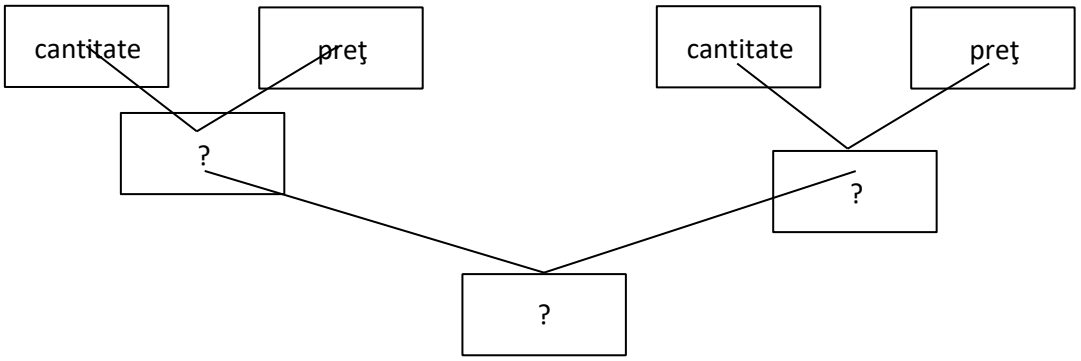

Ce sumă are?

Variante posibile:

1. $a + (a + b)$
2. $a + (a - b)$
3. $a + (a \times b)$
4. $a + (a : b)$

3.

Și aceasta implică multe variante pe care elevii le pot găsi în compunerea problemei în funcție de capacitățile de care dispun: Variante posibile: 1. (a x b) + (c x d)

2. (a x b) - (c x d)

3. (a x b) : (c x d)

Problemele compuse cu sprijin simbolic provoacă la elevi o adevărată gimnastică intelectuală și ia inițiat într-o formă nouă de raționament, constituind un important progres psihic.

În elaborarea problemelor am respectat următoarele momente:

- interpretarea schemei logice sau a formulei folosind analiza și sinteza;
- transpunerea verbală a schemei sau a formulei;
- compunerea problemei cu date concrete;
- rezolvarea ei pentru a verifica exactitatea argumentelor.

Prin aceste probleme se urmărește și sistematizarea cercului de cunoștințe, a reprezentărilor și noțiunilor elementare de matematică, privitor la realitatea înconjurătoare, exprimarea scrisă corectă, dezvoltarea gândirii, a modalității și curiozității.

Aș dori să concluzionez că **activitatea de rezolvare și compunere de probleme** în clasele primare are cele mai bogate valențe formative, fiind una dintre modalitățile principale de a dezvolta gândirea independentă și originală a copiilor, de **cultivare și educare a creativității gândirii** lor.

APLICAREA EFICIENTĂ A METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ

Prof. Emilia BALA

Liceul Tehnologic Felix, jud. Bihor, profesor pentru învățământul primar, ema_bala@yahoo.com

Rezumat: *Metodele activ-participative pun profesorul în situația de a creea situații în care elevii să folosească o gamă largă de procese și operații mintale, să realizeze o abordare multiplă a conținuturilor încât sa ofere elevilor ,,posibilitatea de a căpăta experiența punerii în mișcare a unor multiple și variate operații mintale adecvate situațiilor date.”*

Cuvinte cheie: metode active-participative

Pentru realizarea cu eficiență a actului didactic, cadrul didactic trebuie să îmbine în mod armonios metodele tradiționale cu metodele moderne de învățământ.
Unele metode considerate clasice, în funcție de contextul în care sunt aplicate, pot căpăta anumite valențe cu caracter activ-participativ, cadrul didactic având posibilitatea de a le folosi cu pricepere și eficiență în cadrul orelor de matematică. Aceste metode sunt: conversația, observația, exercițiul.
Printre metodele activ-participative propriu-zise care pot fi utilizate cu eficiență în cadrul activităților matematice, se numără: algoritmizarea, problematizarea, Metoda Jigsaw, Metoda Brainstorming, Metoda Cubului, Metoda Ciorchinelui, Gândiți, lucrați în perechi, comunicați(Think-Pair-Share), Metoda Știu, vreau să știu, am învățat, Metoda cadranelor, Jocul didactic.
În cele ce urmează voi face o scurtă caracterizare a fiecărei metode, arătând modul în care acestea pot fi aplicate în cadrul orelor de matematică.

A. Metode clasice cu valențe participative

a) Conversația

Conversația reprezintă o metoda didactică ce presupune comunicarea orală, sub formă de dialog, între cadrul didactic și elevi, având ca scop îndeplinirea obiectivelor propuse.
În cadrul procesului istructiv-educativ se poate observa o dezvoltare continuă a dialogului profesor-elevi. Acest lucru se datorează și faptului că această metodă este considerată una dintre cele mai eficiente modalități instructiv-educative.
Conversația îndeplinește mai multe funcții, în raport cu obiectivele propuse și cu tipul de activitate desfășurată:

- *funcția euristică* – presupune descoperirea unor noi adevăruri, în vederea asimilării noilor cunoștințe;
- *funcția de aprofundare a cunoştinţelor* – clarificarea și sintetizareacunoștințelor cu care elevii au avut un anumit contact anterior;
- *funcția de sistematizare și consolidare a cunoştintelor* – fundamentarea conceptelor științifice;
- *funcția de control* – verificarea și evaluarea performanțelor învățării;

Conversația euristică este folosită în redescoperirea unor cunoștințe. Acest tip de conversație susține funcția formativă a învățării prin faptul că dezvoltă spiritul de observație, atenția, capacitatea de analiză, stimulând interesul elevilor și mobilizându-i în rezolvarea problemelor și aflarea răspunsurilor.

„Însăși etimologia cuvântului coversație (lat. „conversatio" – compus din „con, cum" = „cu" și din „versus" = „întoarcere") vrea să ne arate că este vorba de o acțiune de întoarcere și reîntoarcere, acțiune de cercetare cu deamănuntul, de examinare a unei probleme sub toate aspectele ei."(Cerghit, 1976, p. 87)

Conversația are ca scop, așadar, a ajuta pe celălalt sa găsească informațiile necesare, soluțiile la probleme, în cadrul cunoștințelor deja dobândite, mai degrabă decât prezentarea informațiilor. Elevii sunt dirijați, printr-o înlănțuire de întrebări și răspunsuri, să facă asocieri, să se folosească de informațiile dobândite pentru a descoperi aspecte și informații noi.

Conversația de tip euristic este utilă mai ales în analiza problemelor matematice, în identificarea și explicarea metodelor folosite în rezolvarea lor. Pentru eficiența acestei metode, întrebările trebuie formulate concret, trebuie să fie precise, pentru înțelegerea clară a mesajului de către elevi.

De exemplu, în cadrul temei „Adunarea și scăderea numerelor naturale în concentrul 0-100", această metodă poate fi folosită în rezolvarea unei probleme asemănătoare cu următoarea:

„Andreea a primit 27 de bomboane. Ea îi ofera colegei sale, Miruna, 5 bomboane. Când ajunge acasă, îi dă și fratelui său, Andrei, 11 bomboane. Câte bomboane i-au mai rămas Andreei?" Î1: Câte bomboane a primit Andeea? R1: … 27 bomboane.

Î2: Ce face Andreea cu bomboanele? R2: ... îi dă colegei sale.

Î3: Câte bomboane îi dă colegei sale? R3: … 5 bomboane.

Î4: Acest lucru înseamnă că ea va avea mai multe sau mai puține bomboane? R4: … mai puține.

Î5: Prin ce operație vom afla câte bomboane mai are Andreea? R5: … prin scădere.

Î6: Cum?

R6: Din numărul bomboanelor primite scădem numărul bomboanelor date Mirunei : 27-5=22 Î7: Ce s-a întâmplat când a ajuns acasă? R7: … îi dă și fratelui său 11 bomboane. Î8: Acum va avea mai multe sau mai puține bomboane? R8: … mai puține.

Î9: Prin ce operație vom afla câte bomboane mai are Andreea după ce i-a dat și fratelui său?

R9: prin scădere: 22-11=11 (bomboane)

b) Observația

Observația este o metodă utilizată în procesul de învățare, de explorare și studiere a realității, asigurând baza intuitivă a cunoașterii prin întelegerea polimodală și formarea de reprezentări despre obiecte și însușirile acestora. (Alb Lupaș, 2016)

Această metodă este utilizată în cadrul activităților matematice pentru formarea reprezentărilor geometrice. Metoda observării reprezintă metoda care stă la baza analizei realizate de elevi asupra corpurilor geometrice pentru identificarea caracteristicilor specifice fiecărui obiect.

Condițiile aplicării cu eficiență a acestei metode sunt:

- asigurarea condițiilor materiale și temporale necesare;
- cadrul didactic are rolul de a dirija activitatea oral;
- elevii trebuie să se simtă liberi să pună intrebări în timpul observației;

- reluarea activității ce presupune observația ori de câte ori va fi necesar până la însușirea cunoștințelor necesare;
- valorificarea în mod practic a cunoștințelor obținute în urma observării.

În timpul activităților matematice metoda observației poate fi utilizată cu eficientă mai ales în studierea :
figurilor geometrice plane; corpurilor geometrice; măsurarea masei corpurilor;
În toate aceste exerciții de observare, pentru o reușită a activității, este recomandat ca în urma studierii fenomenelor, obiectelor, imaginilor, informațiile dobîndite să fie aplicate în mod concret. De exemplu, în urma observării corpurilor geometrice, a caracteristicilor specifice fiecăruia, elevii pot fi provocați să identifice cât mai multe obiecte care să corespundă cu un corp geometric învățat.

c) Exercițiul

În cadrul activităților didactice, "exercițiul reprezintă o metodă fundamentală, ce presupune efectuarea conștientă și repetată a unor operații și acțiuni, în esență, mintale sau motrice, în vederea realizării unor multiple scopuri." (Cerghit, 1976, p. 144)
Exercițiul este o metodă didactică de bază, având ca scop principal formarea și dezvoltarea unor deprinderi corecte, pe plan mintal sau motric. Prin intermediul acestei metode se consolidează cunoștintele elevilor dobândite anterior, se formează și se dezvoltă capacitățile creative, voința și trăsăturile de caracter.
Pentru eficiența aplicării acestei metode, activitatea trebuie să se desfășoare în situații diversificate, acest lucru previne monotonia și menține interesul elevilor.
Funcțiile îndeplinite de această metodă (Cerghit, 1976):

- oferă elevilor posibilitatea de consolidare a noțiunilor, informațiilor, teoriilor prin aplicarea lor în contexte relativ noi și variate;
- contribuie la însușirea și dezvoltarea unor aptitudini și deprinderi pe plan intelectual sau fizic;
- vizează dezvoltarea operațiilor mintale;
- contribuie la formarea și dezvoltarea calităților și trăsăturilor morale, care țin de voința și caracter;
- sprijină dezvoltarea capacităților creative, spiritul inovator și independent;
- contribuie la învățarea de lungă durată prin consolidarea cunoștințelor însușite;
- oferă posibilitatea de transfer a informațiilor, a conexiunilor între cunoștințele dobândite, prin aplicarea lor în contexte variate.

În aplicarea acestei metode, cadrul didactic trebuie să țină cont de îndeplinirea următoarelor etape: familiarizarea elevilor cu sarcina de învățare, prin demonstrarea acesteia; descompunerea pe părți a acțiunii, efectuarea acțiunii pe părțile componente; aducerea elementelor într-un tot unitar; controlul efectuării operațiilor și reglarea acțiunii; perfecționarea acțiunii. În organizarea activității, învățătorul trebuie să aibă în vedere particularitățile capacității de învățare ale elevilor.
Având o largă răspândire la nivelul disciplinei Matematică, exercițiul estecunoscut sub mai multe forme:

- **exercițiul introductiv**

- este folosit în înțelegerea operației de înmulțire, sub formă de adunare repetată 5+5+5+5 = 5x4 = 20

- operații realizate în vederea pregătirii elevului pentru însușirea unor noțiuni noi sau aprofundarea cunoștințelor deja dobândite;

· **exercițiul de operaționalizare**

- care contribuie la formarea și dezvoltarea operațiilor intelectuale precum reversibilitatea, asociativitatea, comparația, sinteza etc.

exemplu: "Descompune numărul 16 ca sumă a doi termeni."

· **exercițiul de asociație**

- exemplu: "Dacă perimetrul este egal cu suma tuturor laturilor, calculează perimetrul unui pătrat cu latura de 6 centimetri."

· **exercițiul de creație**

- presupune crearea de exerciții sau probleme pornind de la anumite condiții (exemplu: "Compune o problemă care să se rezolve prin două operații de scădere și una de adunare.")

· **exercițiul de consolidare**

- reprezintă exerciții rezolvate pe baza unui model dat, exemplu: "Calculați ținând cont de ordinea efectuării operațiilor: 6+24:12-3+51="

Exercițiul presupune o serie de acțiuni care trebuie să fie realizare în mod conștient, într-o succesiune graduală, complexitatea sarcinilor de lucru crescând în mod progresiv. Cadrul didactic trebuie să fie atent la îndeplinirea corectă a sarcinilor de către elevi, acest lucru contribuind la reglarea acțiunii de învățare și la îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

B. Metodele activ-participative propriu-zise

a)

Algoritmizarea *Algoritmizarea "*este o metodă bazată pe utilizarea și valorificarea algoritmilor în învățare." (Alb Lupaș,
2016, p. 39)

Algoritmul este format dintr-un șir de operații, rezolvate într-o anumită ordine, pentru a dobândi o serie de conținuturi structurate logic. Odată însușit, algoritmul poate fi aplicat în mai multe situații similare. Această metodă va direcționa întreaga activitate a elevului în rezolvarea problemelor. Prin aplicarea ei, subiectul știe cum trebuie să lucreze pentru a îndeplini sarcina respectivă, pentru a găsi soluțiile la probleme și nu are nici o îndoială cu privire la modul în care trebuie să acționeze. Chiar și atunci cînd doi sau mai mulți subiecți vor acționa după aceeași prescripție algoritmică, modul în care vor acționa va fi același, iar rezultatul identic.
(Cerghit, 2006)

Metoda algoritmizării se bazează pe crearea condițiilor necesare, astfel încât elevii să fie cei care descoperă algoritmii, succesiunea de operații, să și-i însușească în mod individual pentru ca mai apoi să-i utilizeze în rezolvarea sarcinilor de lucru ulterioare.

În cadrul orelor de matematică, algoritmizarea poate fi utilizată în formarea conceptului de număr natural, urmând următoarele etape:

- se construiesc două mulțimi, una care să conțină tot atâtea elemente câte indică numărul

învățat anterior și o mulțime care să conțină un element în plus față de cealaltă;

- se realizează corespondența între cele două mulțimi, astfel în a doua mulțime vom avea

un element în plus;

- primei mulțimi i se asociază numărul corespunzător;
- sunt numărate elementele din a doua mulțime, noul număr este încadrat apoi în șirul numeric;
- se construiesc alte mulțimi cu același număr de elemente și se realizează corespondența "element-element".

b)

Problematizarea Problematizarea este o metodă care solicită un efort de ordin intelectual, pentru descoperirea noilor informații sau a unor soluții. Această metodă constă în crearea unor situații problemă și antrenarea elevilor în aflarea soluțiilor, prin utilizarea conoștințelor dobândite anterior și a efortului personal.

Această metodă presupune predarea prin rezolvare de probleme, eficiența ei fiind dată de caracterul euristic și activizator. Cadrul didactic nu comunică informațiile pur și simplu, ci elaborează situații problemă și le gestionează astfel încât elevii să fie cei care caută și descoperă informațiile.

Problematizarea presupune trei momente: momentul declanșator, cel tensional și momentul rezolutiv.

Valoarea formativă și activ- participativă a acestei metode este manifestată prin:

- dezvoltă spiritul de investigație și explorare al elevilor, provocându-i să găsească soluțiile potrivite pentru situația-problemă;
- contribuie la consolidarea structurilor cognitive;
- le dezvoltă încrederea în ei înșiși și curajul în exprimarea propriilor opinii;
- familiarizează elevii cu munca organizată, fie individual, fie în echipă.

Exemplu:

Subiectul: aflarea termenului necunoscut (Clasa a III-a)

- Suma a două numere *a* și *b* este 117, iar diferența lor este 41. Află valoareafiecărui număr.
- Află numărul de 6 ori mai mare decât diferența numerelor 7 și 2.
- Află termenul necunoscut, apoi compune o problemă pornind de la acest exercițiu:

209+23+a= 400

c) Metoda "Brainstorming" Brainstorming-ul sau "furtuna de creiere" este cea mai răspândită metodă interactivă care stimulează creativitatea. Principiul pe care se bazează această metodă este cantitatea care generează calitatea. Presupune dezvoltarea unor idei noi ca rezultat la discuțiile purtate între participanți, rezultatul fiind o serie de sugestii și posibile soluții care se soldează însă cu alegerea uneia dintre ele, cea mai potrivita ca soluție pentru problema dezbătută.

Participanților li se oferă posibilitatea exprimării libere a ideilor, sunt feriți de orice constrângeri sau critici. Scopul metodei este de a promova ideile originale, neobișnuite, de a da frâu liber creativității și imaginației elevilor. Toate aceste idei, sugestii sunt notate, în nădejdea că, în urma combinării lor, să se obțină cea mai bună soluție posibilă.

În scopul stimulării încrederii și curajului de a-și expune opiniile dar și a creativității, elevilor nu trebuie să li se ceară explicații pentru înțelegerea ideilor expuse, nu trebuie să fie înlăturată nici una din sugestiile lor și efortul fiecărui elev trebuie apreciat și încurajat.

Această metodă este folosită adesea în activitățile matematice ce presupun compunerea de probleme. Atunci când elevii sunt puși față în față cu două numere, pe baza cărora trebuie să compună o problemă,

fiecare dintre ei se va gândi la variante cu totul diferite. Elevii trebuie încurajați să-și exprime ideile, iar la sfârșit va fi aleasă varianta cea mai potrivită.

Exemplu: *Compuneți o problemă în care să folosiți numerele 37 și 12.*

d) Metoda Cubului Este o metodă activ-participativă care poate fi folosită în oricare dintre momentele lecției, Prin utilizarea acestei metode se urmărește explorarea unei teme, a unui subiect, din mai multe perspective. Sunt necesare parcurgerea mai multor etape:

- realizarea unui cub, pe fiecare dintre cele șase fețe fiind scrisă una dintre următoarele sarcini: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează;*
- se anunță tema, subiectul activității propuse;
- colectivul se împarte în 6 grupe, fiecare grupă având ca sarcină rezolvareauneia dintre cerințele scrise pe cub;
- se împărtășește rezolvarea cu întreaga clasă, forma finală fiind scrisă pe tablă. *Exemplu de activitate*

Subiectul: Înmulțirea numerelor naturale

- **Descrie:** Definește operația de înmulțire și descrie proprietățile sale
- **Compară:** Compară proprietățile înmulțirii cu proprietățile adunării
- **Asociază:** Asociază operațiile următoare cu rezultatele corecte

5x8	45
3x7	40
8x8	64
5x9	24
6x4	21

- **Analizează:** Analizează datele problemei următoare și găsește soluția corectă. *Într-o clasă sunt 4 rânduri de bănci cu câte 8 scaune. În clasă au intrat 5 grupe a câte 7 copii. Câte scaune rămân libere?*
- **Aplică:** Calculează aplicând ordinea efectuării operațiilor:

72 – 12 : 3 x 9 – 5=

- **Argumentează:** De ce este înmulțirea considerată o adunare repetată?

e) Tehnica 6/3/5 Această metodă este asemănătoare cu brainstorming-ul, diferența este dată de faptul că ideile se scriu pe foaie. Denumirea de 6/3/5 provine de la faptul că sunt 6 membri în fiecare grup de lucru, care vor trebui să găsească 3 soluții la o problemă dată, în 5 minute.

În aplicarea acestei metode trebuie respectate 4 etape:

- clasa este împărțită în grupuri a câte 6 membri;

- este formulată problema și sunt date explicațiile privind modul de lucru. -fiecare elev

primește o coală de hârtie, care va fi împărțită în trei coloane;

- desfășurarea propriu-zisă a activității în grup

- fiecare participant din grupă va nota pe foaie 3 soluții la problema data pe cele 3 coloane, în

5 minute;

- foile vor circula de la stânga la dreapta, trecând pe la fiecare participant, până va ajunge iarași la posesorul inițial;
- participantul care a primit foaia, citește soluțiile propuse de colegul său și aduce modificări, le adaptează astfel ca ele să devină mai bune, mai creative;

- împărtășirea și analiza soluțiilor propuse;

- sunt discutate soluțiile și se apreciază munca elevilor.

Această metodă poate fi utilizată cu eficiență în cadrul orelor de matematică mai ales când vine vorba de compunerea sau rezolvarea de probleme.

Exemplu: Compuneți o problemă care să se rezolve prin două operații, iar rezultatul la cea de-a doua operație să fie egal cu 9.

f) Metoda "Știu, vreau să știu, am învățat" Această metodă se bazează pe cunoștințele dobândite anterior de către elevi, pe care le vor lega de informațiile ce urmează a fi însușite.

Prin această metodă elevii devin conștienți de activitatea de învățare, de cunoaștere, elevul este cel care pune întrebările și tot el este cel care încearcă aflarea răspunsurilor la aceste întrebări. De asemenea, prin aplicarea acestei metode, elevii își dezvoltă o gândire organizată, structurată, învață să se folosească de informațiile pe care le dețin pentru a descoperi altele noi. Etapele acestei metode:

- formarea perechilor
- realizarea tabelului format din 3 coloane pe tablă și pe foaia de lucru a fiecărei perechi

ȘTIU	**VREAU SĂ ȘTIU**	**AM ÎNVĂȚAT**

- prezentarea temei, problemei ce urmează să fie analizată
- completarea primei coloane cu informațiile cunoscute
- elaborarea întrebărilor și completarea coloanei a doua
- completarea ultimei coloane cu răspunsurile aflate la întrebările propuse
- analizarea rezultatelor în perechi și cu întreaga clasă

Exemplu:

O florăreasă a vândut 25 de lalele, zambile cu 11 mai multe, iar narcise cu 10 mai puține decât zambile. Câte flori a vândut florăreasa?

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
- numărul lalelelor vândute (25) - numărul zambilelor vândute (cu 11 maimulte) - numărul narciselor vândute (cu 10 mai puține decât zambile)	Câte flori a vândut florăreasaîn total?	Câte zambile a vândut? 25 + 11 = 36 Câte narcise a vândut? 36 – 10 =26 Câte flori a vândut florăreasa în total? 25 + 36 + 26 = 87

Metoda cadranelor Metoda cadranelor are ca scop implicarea tuturor elevilor în activitatea de învățare, în vederea realizării unei înțelegeri cât mai accesibile a conținutului informațional. Metoda cadranelor poate fi folosită atât individual cât și frontal, în diferite activități. Ea presupune aranjarea informației în patru cadrane, prin trasarea a doua axe perpendiculare. Împărțirea informației se poate realiza pe baza a patru aspecte, fiecare regăsindu-se într-unul din cele patru cadrane.

Prin intermediul acestei metode conținutul informațional este asimilat cu ușurința de către elevi, informația fiind sintetizată; astfel această metodă poate fi folosită cu ușurință și în cadrul orelor de recapitulare și consolidare. Lucrul în perechi ori în echipă le formează și dezvoltă elevilor capacitatea de comunicare și cooperare, îi încurajează și motivează în exprimarea părerilor și le stimulează interesul, atenția și gândirea. Această metodă poate fi folosită cu eficiență și în rezolvarea problemelor, astfel:

I. **datele problemei**	**II.** **reprezentarea grafică**

III. **rezolvarea problemei**	**IV.** **răspunsul problemei**

Exemplu:

I. La o librărie s-au vândut 198 de carți în două zile. În prima zi s-au vândut de 5 ori mai multe decât în a doua zi. Câte cărți au fost vândute în fiecare zi?	198 **II.** Cărți vândute în a doua zi Cărți vândute în prima zi
III. 1. Câte cărți au fost vândute în a doua zi? 198 : 6 = 33 2. Câte cărți au fost vândute în prima zi? 33 x 5 = 165 *sau 198 – 33 = 165*	**IV.** Răspuns: 165 cărți vândute în prima zi 33 cărți vândute în a doua zi

Metoda Jigsaw (Mozaicului) Metoda mozaicului are la bază învățarea în echipă. Metoda constă în împărțirea colectivului în grupuri, fiecare grup de studiu primește o tema, un subiect sau o problemă pe care trebuie să o rezolve. Fiecare grup trebuie să devină "expert" în partea de problemă care îi aparține și care i-a fost atribuită de la început de către cadrul didactic. Atunci când grupurile sunt suficient de pregătite, cadrul didactic, reorganizează grupurile astfel încât fiecare grup nou format să conțină câte un expert din grupurile anterioare, Astfel se formează "mozaicul", din aducerea împreună a tuturor părților problemei.

Pași în aplicarea acestei metode:

- organizarea elevilor în grupuri de 3-5 persoane;
- distribuirea materialelor pentru fiecare grup;
- fiecare grup discută tema primită, pentru a fi capabili să dea informația mai departe;

- formarea noilor grupuri;
- elevii experți se învață reciproc;
- fiecare elev reușește să cunoască întregul conținut informațional;

Exemplu

Subiectul: Recapitularea operațiilor matematice: adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea.

Grupul 1 , sarcina 1: Adunarea

- definiția operației de adunare
- termenii adunării
- proprietățile adunării, exemple
- problemă: Clasa a II- a a confecționat 75 de martișoare în prima zi, a doua zi ei au confecționat cu 17 mai multe marțișoare decât în prima zi. Câte marțișoare au confecționat elevii în cele două zile?

Grupul 2, sarcina 2: Scăderea

- definiția operației de scădere
- termenii diferenței
- proprietățile diferenței, exemple
- problemă: La biblioteca școlii sunt 700 de carți pentru copii, din care 321 sunt carți de
povești, cărți de aventuri sunt cu 53 mai puține decât cărțile de povești, iar restul sunt cărti de poezii. Câte cărti de poezii sunt la biblioteca școlii? *Grupul 3, sarcina 3: Înmulțirea*
- definiția operației de înmulțire
- termenii înmulțirii
- proprietățile înmulțirii, exemple
- problema: Dintr-o grădină s-au cules 98 kg de capșuni. S-au scos spre vânzare 7 lădițe a câte 8 kg căpșuni, iar restul au fost donate unei grădinițe. Câte kg de căpșuni au fost donate grădiniței?

Grupul 4, sarcina 4: Împărțirea

- definiția operației de împărțire
- termenii împărțirii
- proprietățile împărțirii, exemple
- problemă: La o împărțire, deîmpărțitul este egal cu diferența numerelor 27 și 3, iar câtul este egal cu suma numerelor 5 și 3. Află împărțitorul.

i) Metoda piramidei Metoda piramidei, numită și "metoda bulgărelui de zăpadă" presupune alternarea muncii individuale cu activitatea desfășurată pe perechi și grupuri. Etape în desfașurarea metodei piramidei:

- etapa introductivă, prezentarea datelor problemei de către cadrul didactic;
- munca individuală: fiecare elev lucrează individual la rezolvarea problemei timp de 5 minute și notează întrebările legate de subiectul dat;

- munca în perechi: se formează grupe a câte doi elevi și se discută rezultatele obținute individual; se caută răspunsurile la posibilele întrebări;
- munca în grup: elevii se reunesc în grupuri mai mari, de obicei se formează două grupuri, în care se discută rezultatele obținute pe perechi și posibilele întrebări;
- etapa finală: rezultatele se analizează la nivelul întregii clase; se răspunde la întrebările fără răspuns, se stabilesc concluziile.

De exemplu, în cadrul activităților matematice, metoda piramidei poate fi folosită în rezolvarea problemelor matematice, a unei liste de operații algebrice, sau chiar în rezolvarea unei fișe de lucru.

j) Metoda "Schimbă perechea" Metoda schimbării perechii are ca principiu munca elevilor în perechi. Colectivul clasei se împarte în două grupe egale, urmând ca participanții să se așeze în formă
concentrică, fiecare stând față în față cu perechea sa. Fiecare pereche rezolvă și discută sarcina de lucru propusă de cadrul didactic. După comunicarea ideilor, cercul exterior se va roti în sensul acelor de ceasornic, fiecare participant având acum o alta pereche. Pași în aplicarea acestei metode:

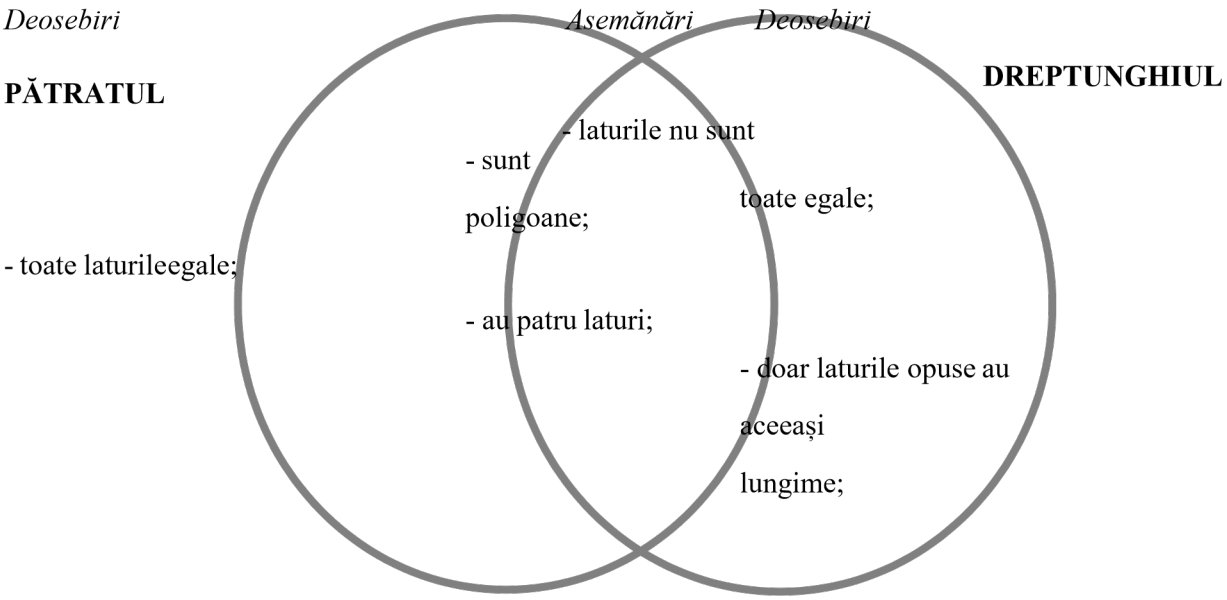
- împărțirea colectivului de elevi în două grupe cu același număr de participanți;
- prezentarea problemei și explicarea sarcinilor de lucru;
- munca în perechi, elevii lucrează timp de câteva minute în perechi;
- schimbarea perechii, cercul din exterior se rotește spre dreapta, realizându-se astfel noi perechi de lucru; activitatea se sfârșește atunci când se ajunge din nou la perechile formate inițial sau se termină sarcinile de lucru;
- analiza rezultatelor și stabilirea concluziilor.

Elevii au astfel posibilitatea de a forma pereche cu fiecare membru a clasei, ei participă activ la activitatea de învățare, elevul este stimulat să depună un efort personal este încurajat să se exprime, să gândească logic și să realizeze conexiuni între cunoștințele dobândite.
De exemplu, atunci când se folosește metoda "Schimbă perechea", ca și sarcini de lucru pot fi propuse o serie de operații matematice, de probleme, de întrebări la care elevii trebuie sa le caute raspuns lucrând în pereche. Odată cu schimbarea perechii, se va schimba și sarcina de lucru. Aceste răspunsuri trebuie notate pe hârtie iar la finalul activității, rezultatele vor fi verificate cu întreaga clasă.

Diagrama Wenn Această metodă presupune reprezentarea sistematică , într-un mod cât mai organizat a asemănărilor și deosebirilor existente între două concepte matematice. La realizarea acestor diagrame, elevii participă activ prin identificarea și precizarea asemănărilor și deosebirilor, dezvoltându-le în mod eficient procesele psihice cognitive.

Diagrama Wenn poate fi realizată frontal, cu întreaga clasă, individual, sau pe echipe, ultima modalitate fiind cea mai avantajoasă.

Exemplu
Subiectul: Figuri geometrice: pătrat, dreptunghi (clasa a III-a)

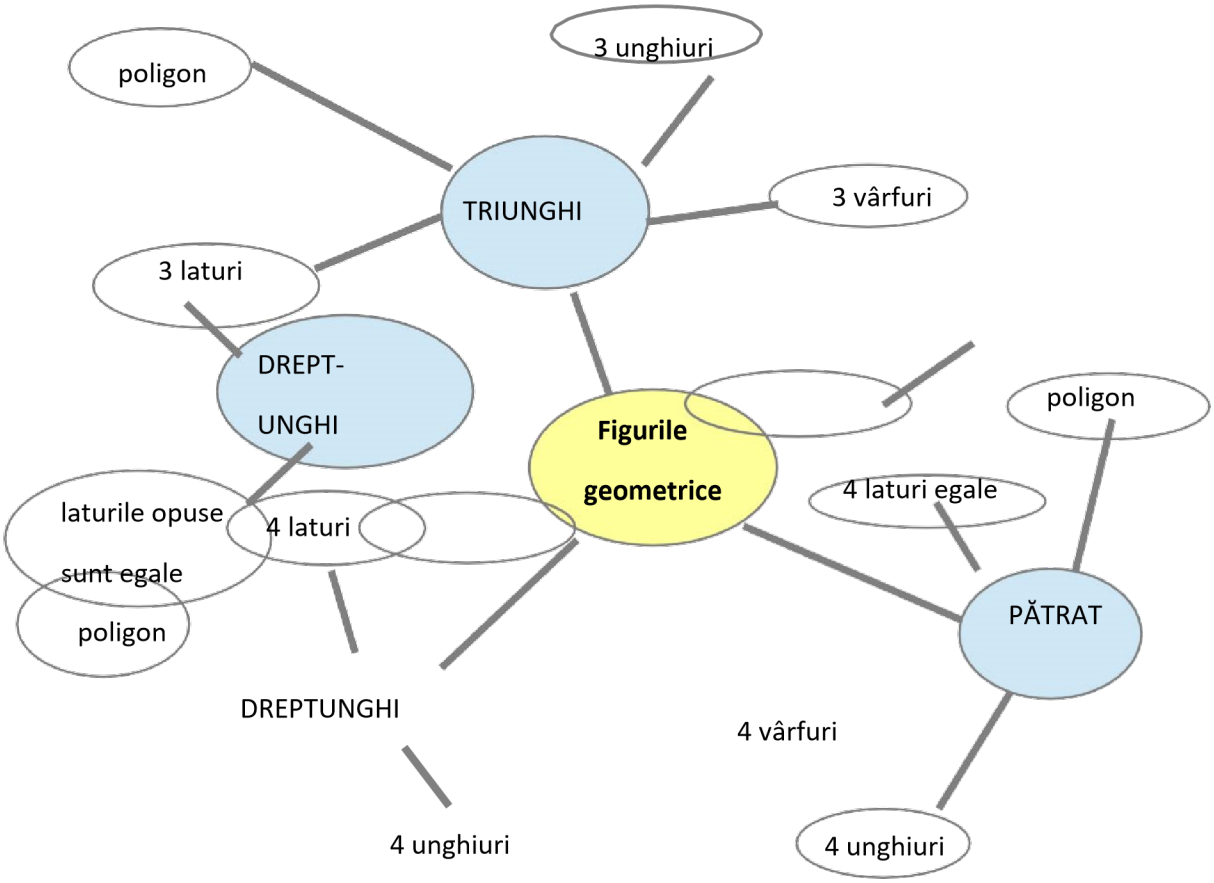
Metoda Ciorchinelui Ciorchinele reprezintă o tehnică de predare activă eficientă, întrucât ea încurajează elevii să realizeze conexiuni între idei, să se exprime în mod liber și deschis. Elevii sunt puși în situația de a realiza legături între idei și de a descoperi noi înțelesuri ale informației.

La fel ca și celelalte metode active, metoda ciorchinelui oferă cele mai bune rezultate atunci când elevii lucrează organizați în echipe. Aceasta este o bună metodă folosită pentru sistematizarea noțiunilor matematice învățate.

Etape:
- scrierea unei idei, a unui concept central în mijlocul tablei;
- scrierea noilor idei care au legatură cu subiectul propus;
- evidențierea conexiunilor dintre idei prin trasarea liniilor de legatură;

-realizarea unor conexiuni ulterioare, pe baza ideilor noi

Exemplu
Subiectul: Figuri geometrice: pătrat, dreptunghi, triunghi (clasa a III-a)

poligon
3 unghiuri
TRIUNGHI
3 vârfuri
3 laturi
DREPT-
UNGHI
Figurile
geometrice
poligon
4 laturi egale
laturile opuse
sunt egale
4 laturi
poligon
PĂTRAT
DREPTUNGHI
4 vârfuri
4 unghiuri
4 unghiuri

ÎNVIEREA LUI IISUS

Prof. înv. preşcolar PETRESCU ELENA
Grădinița cu Program Normal PITICOT Buzău

Învierea lui Iisus Hristos (**Învierea Domnului**) este cea mai mare sărbătoare a mai multor culte Biserici precum si cea ortodoxa.Este sărbătorită în prima duminică de după prima Lună plină de după echinocțiul de primăvară și diferă de la un cult la altul datorită calendarului adoptat de o Biserică sau alta.

Răstignirea lui Iisus Hristos. Tablou de Giovanni Battista.

Învierea lui Iisus este un temei fundamental pentru credința creștină - ortodoxă sau catolică. Este practic temelia bisericii pe care o cunoaștem astăzi. Acest eveniment este relatat de scrierile vremii dar și de apostoliii lui Hristos.

„Iar a doua zi, care este după vineri, s-au adunat arhiereii şi fariseii la Pilat, zicând: Doamne, neam adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viaţă: După trei zile Mă voi scula. Deci, porunceşte ca mormântul să fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină şi să-L fure şi să spună poporului: S-a sculat din morţi. Şi va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi. Pilat le-a zis: Aveţi strajă; mergeţi şi întăriţi cum ştiţi. Iar ei, ducându-se, au întărit mormântul cu strajă, pecetluind piatra.

„Şi plecand ele, iata unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhiereilor toate cele întamplate. Şi adunându-se ei împreuna cu bătrâanii şi ţinând sfat au dat bani mulţi ostaşilor zicând : Spuneţi ca ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe când noi dormeam.

Şi de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom îndupleca şi pe voi fără grijă vă vom face. Iar ei luând arginţii au făcut precum au fost invăţaţi. Şi s-a răspândit cuvântul acesta între iudei până astăzi.

...Când Pilat (...) L-a condamnat pe Iisus la moarte prin crucificare, cei ce L-au iubit pe El, nu au cedat [să Îl urmărească], căci El, li s-a arătat a treia zi după moarte, viu, exact cum au proorocit prorocii

„..Atunci Iisus le-a zis (minorosițelor): Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei ca să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea!”

Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurațivă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea. Iar ele erau: Maria Magdalena, și Ioana și Maria lui Iacov și celelalte împreună cu ele, care ziceau către apostoli acestea. Și cuvintele acestea au părut înaintea lor ca o aiurare și nu le-au crezut.

Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus. Deci au zis lui ceilalți ucenici : Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis : Dacă nu voi vedea, în mainile Lui, semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede! (...) a răspuns Toma și a zis: Domnul Meu și Dumnezeul meu. Iisus i-a zis : Pentru că M-ai vazut, ai crezut! Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut.

Dupa acestea, Iisus s-a arătat iarași ucenicilor la marea Tiberiadei și s-a arătat așa : Erau împreună Simon Petru și Toma, cel numit Geamănul și Natanael cel din Cana Galileii și fiii lui Zevedeu, și alți doi din ucenicii Lui. Simon-Petru le-a zis: mă duc să pescuiesc. Și ei i-au zis: Mergem și noi cu tine. Și au ieșit și s-au suit în corabie și în noaptea aceea n-au prins nimic. Iar făcîndu-se dimineață, Iisus a stat la țărm; dar ucenicii n-au știut că este Iisus. Deci a zis Iisus: Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare? Ei au răspuns: Nu. Iar El le-a zis : Aruncați mreaja în partea dreaptă a corabiei și veți afla. Deci au aruncat-o și nu mai puteau s-o tragă de mulțimea peștilor. Și au zis lui Petru ucenicul pe care-l iubea Iisus : Domnul este. Deci Simon Petru auzind că este Domnul și-a luat haina, căci era dezbrăcat și s-a aruncat în apă. Și ceilalți ucenici au venit cu corabia, căci nu erau departe de țărm, ci ca la doua sute de cotii, trăgând mreaja cu pești (...) Deci a venit Iisus și le-a luat pâinea și le-a dat-o lor și de asemenea și peștele. Aceasta este acum a treia oară când Iisus S-a arătat ucenicilor, după ce S-a sculat din morți.

Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise Iisus. Și vazându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră. Și apropiindu-Se Iisus le-a vorbit lor, zicând :

DatuMi-s-a toată puterea în Cer şi pe Pământ. Drept aceea, mergând învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh!”

Şi i-a dus afară până spre Betania şi ridicându-Şi mâinile i-a binecuvantat. Şi pe când îi binecuvânta, S-a despărţit de ei şi S-a înălţat la cer.

O legendă ne spune că ,după răstignire, în noaptea de sâmbată spre duminică, Pilat, invitat la un ospat dat in cinstea lui de mai-marii evreilor, îngîndurat şi îndurat ţinea un ou in mîina. Tocmai în acel moment, un centurion navali in sală, strigînd înspăimîntat: ”Hristos a inviat!”. Sceptic Pilat a replicat: ”O sa invie, cind se va inrosi oul acesta”. Si oul s-a inroşit pe data. Minunea l-a facut pe roman sa scape oul din miina.

Da se face……. Incondeierea sau "impistritul" oualor reprezinta un obicei stravechi in traditia noastră.. Ouăle incondeiate sunt o marturie a datinilor, credintelor si obiceiurilor pascale, reprezentand un element de cultură spirituală specifică tradiţiei noastre.

În zona Munteniei încondeiatul ouălelor se face în dimineaţa zilei de joi , cum se mai spune în JOIA MARE.

Ouălele se încondeie cu ceară , dar şi cu frunze de trifoi ,mărar ,pătrunjel care sunt acoperite cu ciorap.După încondeiere fiecare femeie începe să coacă cozonacul,pasca ,colacii pentru împărţit dar şi cămăşuţele lui Iisus.

Cămăşuţa sau scutecele lui Iisus sunt făcute din făină de orez . Se întind apoi foi şi se lasă la uscat . După ce s-au uscat se însiropează cu miere şi se adaugă nucă. Se împarte în ziua de Paşte.

În ziua de Paşte copilaşii se spală pe faţă cu apa în care a fost pus un ou roşu şi un bănuţ de argint pentru a fi roşii în obraz şi a fi sănătoşi tot anul. Apoi se ciocnesc ouălele în familie pentru prima dată , şi mai apoi se merge la naşi cu pască şi vin roşu.

Hristos a-Înviat,

Adevărat a-Înviat!

Sunt cuvintele pline de speranţă, încredere pentru fiecare dintre noi.